
Specialeafhandling

Kasper Pedersen & Rasmus Nissen

Massemedierede dopingdiskurser i perioden 1992 til 2008.

- Et komparativt studie af Politikens og New York Times' diskursive konstruktion af doping og den dopingimplicerede atlet i forbindelse med OL.

Specialevejleder: Gertrud Pfister, Institut for Idræt, KU

Januar 2011

Abstract

With its starting point in newspaper articles from Politiken and The New York Times about doping in connection with the Olympic Games, this thesis maps massmediated doping discourses from 1992 to 2008 with focus on the construction of doping and the doped athlete. Theoretical aspects of Michel Foucault's discourse analysis, Norman Fairclough's critical discourse analysis and Ernesto Laclau and Chantal Mouffe's discourse theory are incorporated as basis of the analysis.

In the analysis it is illustrated how both doping and the athletes are constructed through a medical/scientific discourse as well as a legal discourse in both newspapers during the period of time in question. In 1996 articles from Politiken, a risk discourse is added, which from 1996 and onwards is replaced by a moral discourse. Furthermore, in 2000, a marginal abuse discourse can be detected in Politiken. In The New York Times the moral discourse appears as early as 1992 as a part of the order of discourses. Moreover, a marginal risk discourse is found in articles from The New York Times in 1996 and 2000.

In the articles of both newspapers in 1992 and 1996, the various discourses are seen to be relatively equal constituents in the construction of both doping and the athlete. However from 2000 and onwards, it becomes evident that the legal discourse gains status of being the hegemonic dominant discourse in the order of discourses. This happens as a consequence of a considerable concept expansion within this discourse, which from 2000 and onwards results in a clear construction of doping as forbidden and illegal and of the athlete as a criminal who can and should be punished/sanctioned. In 2004, the legal discourse is additionally developed by means of an inclusion of a number of concepts which concern surveillance and investigation of the athlete. Constructions of doping as illegal peak within the order of discourses in 2004 when this construction appears completely unambiguous in representation and the conception of the athlete as a punishable legal person is absolutely dominant. This tendency is apparent in both newspapers where the remaining discourses seem marginal compared to the legal discourse. In 2008 the order of discourses continues to be dominated by the legal discourse's construction of doping. In Politiken, however, a resistance is seen towards the extensive construction of doping as illegal as well as towards the large-scale surveillance which the legal discourse argues to be necessary.

In the analysis, the discursive changes are compared to the institutional changes which take place within the field of anti-doping during the time span from 1992 to 2008. In the analysis it is argued that the massmediated discourses of 1992 and 1996 correspond with the particular discourses which IOC, the policy dominating authority in connection with anti doping issues during the 1990s, applies to the managing of doping. Still a discursive distrust is seen in the mass media. In 1999 this distrust sets in as a contributing factor to the formation of WADA. The hegemonic dominance of the legal discourse in the newspaper articles from 2000 and onwards can be viewed as a result of this institutional change in the work with anti doping in which WADA takes over IOC's hegemonic superiority. Therefore, it emerges within the analysis, how the anti doping strategy which WADA is proponent of, is reflected in the massmediated discourses of both Politiken and The New York Times. The hegemonic dominance is mostly evident in 2004 after which it is challenged again in 2008 in both newspapers.

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning.....	8
1.1 Specialets opbygning.....	10
2.0 Forskning på feltet - en litteraturgennemgang	11
3.0 Videnskabsteoretisk position	13
3.1 Socialkonstruktivisme.....	13
3.2 Kritiske bemærkninger til det socialkonstruktivistiske perspektiv.....	14
3.3 Egen forforståelse.....	15
4.0 Teori.....	16
4.1 Diskursbegrebet.....	16
4.2 Sprogets betydning.....	16
4.3 Diskursbegrebet hos Foucault	17
4.3.1 Objekter.....	19
4.3.2 Subjektpositioner	19
4.3.3 Begreber	19
4.3.4 Strategi	20
4.4 Diskursernes konstituerende karakter	20
4.5 Magt og diskurser	21
4.6 Kritiske bemærkninger til anvendelsen af Foucaults diskursanalyse.....	21
4.6.1 Empirisk svag diskursanalyse.....	21
4.6.2 Manglende dialektik i diskursforståelsen.....	22
4.7 Fairclough og kritisk diskursanalyse	22
4.7.1 Diskursorden.....	23
4.8 Nodalpunkt	24
4.9 Hegemoni	25
4.10 Kritiske bemærkninger til opgavens teoretiske ramme.....	26
5.0 Metode og empiri.....	27
5.1 Valg af diskursanalyse.....	27
5.2 Researchdesign.....	28
5.2.1 Synkron og diakron analyse.....	28
5.2.2 Komparativ analyse	28
5.3 Empirisk materiale.....	28
5.3.1 Tekstmateriale.....	28

5.3.2 Nedslagspunkter.....	29
5.3.3 Valg af aviser.....	30
5.3.4 Indsamling af empiri.....	30
5.3.5 Empiriens muligheder og begrænsninger	31
5.4 Diskursanalyse som metode.....	31
5.5 Analysestrategi	33
5.5.1 Trin I – destillering af udsagn.....	33
5.5.2 Trin II: Udspaltning af subjektpositionerne i udsagnene.....	34
5.5.3 Trin III: Udspaltning af begreber.....	34
5.5.4 Trin IV: Begrebsformation	35
5.5.5 Trin V: Diskursorden og diskursiv forandring	35
5.5.6 Trin VI: Komparative forskelle og ligheder mellem Politiken og New York Times	36
5.5.7 Trin VII: Analyse af dialektikken mellem diskursiv praksis og social praksis	36
5.6 Kritisk metoderefleksion.....	36
6.0 Analyse	38
6.1 Politiken 1992 – subjektpositioner og begrebsformation.....	38
6.1.1 Subjektpositioner	38
6.1.2 Begrebsformation.....	38
6.2 Politiken 1996 – subjektpositioner og begrebsformation.....	40
6.2.1 Subjektpositioner	40
6.2.2 Begrebsformation.....	40
6.3 Politiken 2000 – subjektpositioner og begrebsformation.....	43
6.3.1 Subjektpositioner	43
6.3.2 Begrebsformation.....	43
6.4 Politiken 2004 – subjektpositioner og begrebsformation.....	47
6.4.1 Subjektpositioner	47
6.4.2 Begrebsformation.....	48
6.5 Politiken 2008 – subjektpositioner og begrebsformation.....	52
6.5.1 Subjektpositioner	52
6.5.2 Begrebsformation.....	52
6.6 New York Times 1992 – subjektpositioner og begrebsformation.....	56
6.6.1 Subjektpositioner	56
6.6.2 Begrebsformation.....	57

6.7 New York Times 1996 – subjektpositioner og begrebsformation	60
6.7.1 Subjektpositioner	60
6.7.2 Begrebsformation.....	60
6.8 New York Times 2000 – subjektpositioner og begrebsformation	64
6.8.1 Subjektpositioner	64
6.8.2 Begrebsformation.....	65
6.9 New York Times 2004 – subjektpositioner og begrebsformation.....	70
6.9.1 Subjektpositioner	70
6.9.2 Begrebsformation.....	70
6.10 New York Times 2008 – subjektpositioner og begrebsformation.....	75
6.10.1 Subjektpositioner	75
6.10.2 Begrebsformation.....	75
7.0 Diskurser og nodalpunkter i Politiken fra 1992 til 2008.....	80
7.1 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 1992	80
7.2 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 1996	81
7.3 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 2000	82
7.4 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 2004	84
7.5 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 2008	85
8.0 Diskursive ligheder og forandringer i Politiken 1992 til 2008	87
8.1 Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs	87
8.2 Den juridiske diskurs.....	88
8.3 Risikodiskursen og den moralske diskurs	89
8.4 Misbrugsdiskursen.....	90
8.5 Den generelle udvikling i subjektpositioner gennem perioden	90
9.0 Diskurser og nodalpunkter i New York Times fra 1992 til 2008	90
9.1 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 1992	90
9.2 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 1996	91
9.3 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 2000	93
9.4 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 2004	95
9.5 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 2008	96
10.0 Diskursive ligheder og forandringer i New York Times 1992 til 2008	98
10.1 Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs	98
10.2 Den juridiske diskurs.....	99

10.3 Den moralske diskurs	100
10.4 Risikodiskurs	101
11.0 Komparative forskelle og ligheder i Politiken og New York Times	101
11.1 Komparative forskelle og ligheder 1992.....	101
11.2 Komparative forskelle og ligheder 1996.....	102
11.3 Komparative forskelle og ligheder 2000.....	103
11.4 Komparative forskelle og ligheder 2004.....	104
11.5 Komparative forskelle og ligheder 2008.....	105
12.0 Diskurser og den sociale praksis.....	106
12.1 Institutionelle forandringer med betydning for antidopingarbejdet	106
12.1.1 De første antidopingtiltag	106
12.1.2 OL i Seoul i 1988 og Murens fald i 1989	107
12.1.3 IOC's rolle i dopingbekæmpelsen.....	107
12.1.4 Tre skandaler i 1998 med afgørende betydning for dopingbekæmpelsen	108
12.1.5 Dopingkonferencen i 1999 og oprettelsen af WADA	109
12.1.6 Vedtagelsen af World Anti-Doping Code i København 2003.....	110
12.2 Hegemoni, diskurser og institutionelle forandringer	110
12.2.1 IOC og etableringen af WADA – ændringer i hegemoniet	110
12.2.2 IOC, hegemoni og diskurser i 1980'erne og 1990'erne	111
12.2.3 Etableringen af WADA – en forandring i den sociale praksis som konsekvens af den diskursive praksis?	113
12.2.4 Etableringen af WADA og diskursivt opbrud	114
12.2.5 WADA, hegemoni og diskurser fra 1999 og frem	115
12.2.6 Diskurserne i 2004 – hegemoniet er styrket	117
12.2.7 2008 – hegemoniet udfordres på ny	119
12.2.8 Nationale forskelle og ligheder i mediernes konstruktion af doping	121
12.2.9 Den massemedierede konstruktion af en atlet-identitet.....	122
13.0 Specialets resultater vs. forskningen på feltet	123
13.1 Fraværet af én universel dopingdiskurs	123
13.2 Dikotomisk forståelse af doping	123
13.3 Amerikanske vs. internationale mediers konstruktion af doping	124
13.4 Specialets bidrag til forståelsen af massemedierede konstruktioner af doping	124
14.0 Konklusion	125

15.0 Perspektivering.....	127
15.1 Atletperspektivet – forslag til videre forskning.....	127
15.2 Atletkonstruktionen – kønnede forskelle?.....	129
15.3 Atletkonstruktionen – afvigelser som følge af nationalitet?.....	129
15.4 For en mere komplet analyse af massemedierne	129
16.0 Litteraturliste	131

Bilag vedlagt på cd-rom

- Bilag 1: Oversigt artikler
- Bilag 2: Søgeordsliste
- Bilag 3: Udsagn og subjektpositioner Politiken
- Bilag 4: Udsagn og subjektpositioner New York Times
- Bilag 5: Begrebskategorier og subjektpositioner – P 1992
- Bilag 6: Begrebskategorier og subjektpositioner – P 1996
- Bilag 7: Begrebskategorier og subjektpositioner – P 2000
- Bilag 8: Begrebskategorier og subjektpositioner – P2004
- Bilag 9: Begrebskategorier og subjektpositioner – P 2008
- Bilag 10: Begrebskategorier og subjektpositioner – NYT 1992
- Bilag 11: Begrebskategorier og subjektpositioner – NYT 1996
- Bilag 12: Begrebskategorier og subjektpositioner – NYT 2000
- Bilag 13: Begrebskategorier og subjektpositioner – NYT 2004
- Bilag 14: Begrebskategorier og subjektpositioner – NYT 2008

1.0 Indledning

"Doping is cheating. Doping is akin to death. Death physiologically by profoundly altering, sometimes irreversibly, normal processes through unjustified manipulations. Death physically, as certain tragic cases in recent years have shown. But also death spiritually and intellectually [...]. And finally death morally, by excluding oneself de facto from the rules of conduct required by all human society" (Juan Antonio Samaranch, tidligere IOC-præsident, Toohey & Veal, 2001: 140).

Samaranch efterlader ingen tvivl om sin holdning til anvendelsen af doping: det er snyd, det er farligt, det er dødeligt og det er et problem. Lader vi Samaranch's udtalelse stå alene, synes doping at være et alvorligt problem, men sættes udtalelsen i perspektiv, nuanceres billedet af doping. Ifølge World Anti-Doping Agency's (WADA) årsrapport for 2009 fremgår det, at ud af i alt i alt 277.928 foretagne prøver, er 1.11 % fundet positive¹. Doping er således ikke nødvendigvis et stort problem, og selvom anvendelsen af doping beviseligt er sundhedsskadelig (Dimeo, 2007: 85; Houlihan, 1999a: 82), er sundhedsrisikoen ved anvendelsen af doping, ifølge den schweiziske dopingforsker Fabien Ohl, forholdsvis marginal i forhold til de sundhedsrisici, der er knyttet til eksempelvis sportsskader (Pfister, 2010: 4). Der kan således differentieres mellem forskellige forståelser af doping: Doping er ikke nødvendigvis et problem, når der refereres til antallet af positive dopingprøver, og doping udgør, ifølge Ohl, ikke et problem i forhold til den kvantitative helbredsrisiko. Doping er dog et problem ud fra den alvor og seriøsitet, helbredsrisiciene konstrueres igennem, hvilket citatet fra Samaranch illustrerer.

Som Ohl viser, er doping ikke den eneste (og måske heller ikke den største) udfordring for sporten, og det kan i den forstand undre, at massemedierne vælger at fokusere på doping i den udstrækning, som det er tilfældet i dag, hvor doping optræder som et regelmæssigt emne i sportsjournalistikken (Sefiha, 2010: 202). At dette sker, kan ses som en konsekvens af, at doping adskiller sig fra de traditionelle sportsnyheder, der for ikke-sportsinteresserede kan fremstå en anelse ensformige. Således tilbyder dopingsagerne læserne en ekstra dimension af spænding, der udløses i jagten på de dopede atleter og som ansføres af en stillingtagen til, hvilke atleter der er skyldige, og hvilke der er uskyldige (Carstairs, 2003: 264). Dopinghistorier besidder et potentiale til at involvere nye læsere, der ellers ville være uden interesse i sportsdækningen (Carstairs, 2003: 264), hvilket i mange tilfælde resulterer i en mediekonstruktion af doping, der udgøres af dikotomiske beskrivelser af atleterne, der fx italesættes som de gode mod de onde (Sefiha, 2010: 215). Således præsenteres dopingafvigelse som underholdning i medierne, som et stykke

---

¹ http://www.wada-ama.org/Documents/Science_Medicine/Anti-doping_Laboratories/Lab_Statistics/WADA_2009_LaboratoryStatisticsReport_Final.pdf (set 26.11.2010)

afpolitiseret moderne forbrugerkultur, i hvilket ulighed og modsigelser lægges ind i pirrende fortællinger (Sefiha, 2010: 215).

Sådanne konstruktioner af atleterne og af doping spiller en rolle i den offentlige forståelse af doping, idet massemedierne indtager en vidensproducerende position i samfundet (Ott & Mack, 2010: 2). Medierne besidder en magt til at influere opfattelser, værdier, sociale relationer og sociale identiteter i samfundet (Fairclough, 1995: 2). Gennem mediernes distribution af mening dannes flere mulige offentlige forståelsesrammer af verden (Bell, 1998: 64; Wuthnow, 1992: 8), og det er blevet argumenteret, at massemedierne indtager en position som modernitetens primære meningsskabende institution (Arnoldi, 2005: 256). Medierne er ansvarlige for både, *hvad* vi ved, og *hvordan* vi ved (Ott & Mack, 2010: 2) og ifølge den tyske sociolog Niklas Luhmann, kan vores viden om verden tilskrives massemedierne (Luhmann, 2002: 1). Mediernes dækning af dopingsager leverer således i vid udstrækning den viden om doping, der er tilgængelig i offentligheden, og konstruktionen influerer og former den offentlige forståelse af doping. Dette perspektiv understreges af teorien om agenda setting, der empirisk har vist, hvordan den plads et emne får i medierne, har betydning for, hvor vigtigt emnet opfattes af modtageren (McCombs, 2008: 4-5). Ved at der fokuseres på dopingproblematikken i medierne, placeres problematikken således som et centralt emne i den offentlige forståelse af sporten.

Med afsæt i denne forståelse af mediernes funktion i samfundet ønsker vi i specialet at undersøge, hvordan to aviser italesætter doping og den dopingimplicerede atlet. Vi er interesseret i at undersøge, om den massemedierede konstruktion forandrer sig over tid, og om udviklingen i antidopingbekæmpelsen spiller nogen rolle for den massemedierede konstruktion af doping. I forhold til udviklingen mod den antidopingkultur, vi ser i dag, fremstår året 1998 som særligt afgørende, da to store dopingskandaler og en korruptionsskandale i IOC tilsammen førte til dannelsen af WADA i 1999 (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 228-231; Hoberman, 2005: 262). Vi vil i specialet således undersøge, hvorvidt svækkelsen af IOC og den efterfølgende oprettelse af WADA har haft indflydelse på de valgte avisers konstruktion af doping og den dopede atlet.

Vi har valgt at benytte os af en diskursteoretisk tilgang til analysen af de to aviser Politiken og New York Times. Analysen er således baseret på elementer fra Foucaults diskursanalyse, Faircloughs kritiske diskursanalyse og Laclau og Mouffes diskursteori, og for at kunne afdække eventuelle forandringer i medieforståelsen af doping, har vi valgt at lade analysen dække en periode på 16 år, fra 1992 til 2008.

Analysen foretages af artikler, der forholder sig til dopingsager, som de optræder under sommer OL fra 1992 til 2008. Valget af artikler, der omhandler doping under OL, beror på den særlige position, OL indtager

som en global sportsbegivenhed. OL kan betragtes som en *medieevent* og som den ultimative mediefestival (Roche, 2004: 166; Toohey & Veal, 2001: 121), og OL indtager en rolle som dels national og international event, både politisk, økonomisk og ideologisk (Cho, 2009: 347). Vi kan derfor med en vis rimelighed antage, at medieopmærksomheden omkring OL er massiv nok til, at de dopingtilfælde, der har været under OL, er blevet behandlet i medierne.

Specialet undersøger således diskursive forandringer og ligheder over tid i den massemedierede italesættelse af doping. Valget af to aviser er foretaget ud fra ønsket om at tilføje analysen en komparativ dimension. Således behandles eventuelle forskelle og ligheder imellem de to landes mediedækning, og analysen suppleres med et fokus på, om forskelle i nationale kontekster spiller en rolle i massemediernes forståelse af doping.

Specialets skrives med udgangspunkt i følgende problemformulering:

1. Igennem hvilke diskurser beskriver Politiken og New York Times doping og den dopingimplicerede atlet, i forbindelse med OL, i perioden 1992 til 2008?
2. På hvilken måde konstituerer diskurserne og de institutionelle forandringer, i forbindelse med antidopingarbejde i perioden 1992 til 2008, gensidigt hinanden?

1.1 Specialets opbygning

Specialet er opbygget på følgende måde:

I afsnit 2.0 placeres specialet i den eksisterende forskning på feltet. I afsnit 3.0 opridses specialets videnskabsteoretiske standpunkt, hvorefter vi i afsnit 4.0 præsenterer den anvendte teoretiske ramme. I afsnit 5.0 beskrives de metodiske overvejelser, vi har gjort os, og det klarlægges, hvordan vi operationaliserer den teoretiske ramme for diskursanalysen. Efter præsentationen af teorien og metoden, analyseres subjektpositionerne og begrebsformationerne for både Politiken og New York Times i afsnit 6.0. På baggrund heraf analyseres diskurserne og den diskursive udvikling i de to aviser i afsnit 7.0 til 10.0, hvorefter de komparative forskelle aviserne imellem analyseres i afsnit 11.0. Som det sidste trin i diskursanalysen, analyseres diskurserne i relation til den sociale praksis i afsnit 12.0. Herefter sættes specialets resultater kort i relation til den eksisterende forskning på feltet i afsnit 13.0, hvorefter vi i afsnit 14.0 konkluderer på opgavens problemformulering. Endelig perspektiveres og diskuteres analysens resultater kort i afsnit 15.0.

2.0 Forskning på feltet - en litteraturgennemgang

I det følgende placeres specialet i relation til den eksisterende forskning på feltet. Specialet indskrives sig i et spændingsfelt mellem (anti)dopingforskning, medieforskning og OL-forskning.

Doping i et medieperspektiv er blevet behandlet af Mitchel og Yeates (2000), der har lavet en analyse af, hvordan medierne konstruerer doping i forbindelse med OL i Sydney i 2000 og i tiden op til. Studiet illustrerer, hvordan mediernes konstruktion af doping centrerer omkring emner som tab og vind, snyd, national stolthed og skam (Mitchel & Yeates, 2000: 198), og forfatterne viser, hvordan de australske medier i tiden op til OL i 2000 konstruerede doping gennem en række dikotomier omkring en ideologisk og racistisk akse. Disse dikotomier kom til udtryk igennem et skel mellem bl.a. vest/øst, hvid/orientalsk, moderat/umoderat og naturlig/unaturlig i mediernes konstruktion af atleterne i forbindelse med dopingsagerne (Mitchel & Yeates, 2000: 202).

Mitchel og Yeates understreger, hvordan dækningen af dopingsager op gennem 1990'erne er præget af en personificering, simplificering og en sensationalisering af dopingsagerne. Atleten gøres til skyldig for, hvad forfatterne italesætter som et større kulturelt problem (Mitchel & Yeates, 2000: 210), og således forfladiges medicinske, etiske og juridiske argumenter i mediedækningen, hvor de udhængte dopingsnydere i de vestlige medier i 1990'erne oftest udgøres af tidligere østbloklande eller kommunistisk styrede lande (Mitchel & Yeates, 2000: 210).

Denham (2004) har foretaget et studie af mediedækningen af en dopingsag. Studiet er en komparativ analyse af henholdsvis den amerikanske og den internationale mediedækning af afsløringen af Carl Lewis' dopingbrug i 2003. Studiet benytter sig af en kvantitativ indholdsanalyse, og Denham påviser en forskel i mediedækningen de to kontinenter imellem, hvor de internationale medier tegner et hårdere og mere negativt billede af Lewis, end de amerikanske medier gør (Denham, 2004: 167). Studiet illustrerer, hvordan mediekonstruktionen af dopingsager kan afspejle repræsentationer af vigtige globale begivenheder (Denham, 2004: 182), hvilket i studiet knyttes til præsident Bush's invasion i Irak i 2003, der anvendes som forklaringsramme på de internationale mediers hårdere konstruktion af Lewis.

Carstairs (2003) har undersøgt mediernes og offentlighedens reaktion på fire forskellige dopingskandaler: Svømmeskandalen ved VM i Perth i 1998, baseballspilleren Mark McGwires positive dopingtest i 1998, den 16-årige rumænske gymnast Andrea Raducans dopingsag under OL i Sydney i 2000 og den finske langrendsskandale under VM i Lahti i 2001 (Carstairs, 2003: 263). Hun påviser en stor forskel i både mediernes opmærksomhed omkring dopingsagerne og i den retorik, hvormed medierne konstruerer de fire skandaler. Carstairs viser, at hvad der i medierne opfattes som doping, bl.a. afhænger af hvilke præparater,

der er blevet anvendt, samt sociale faktorer som atletens race, klasse, køn, nationalitet og alder (Carstairs, 2003: 277). Det fremgår af studiet, at hvor nogle atleter fordømmes og udstødes, både af medier i atletens hjemland og internationalt, ses den modsatte tendens for andre atleter, der gennem mediernes konstruktion nærmest øger deres popularitet (Carstairs, 2003: 263). Hun understreger den store forskel i mediekonstruktionen af atleterne ved at rejse spørgsmålet om, hvorvidt den verdensomspændende sympati for Raducan også ville have optrådt, hvis der havde været tale om en ældre, tidligere østtysk sprinter.

Blackwell (1991) har foretaget en diskursanalyse af de canadiske mediers reaktion på Ben Johnson-sagen i 1988. Hun finder, at der i de canadiske medier ikke optræder én universel dopingdiskurs, men i stedet en række forskellige diskurser, der afspejler både forskellige moralske standpunkter og forskellige interesser (Blackwell, 1991: 148). Hun viser, at diskurser om doping simplificerer forståelsen af doping, da de tvinger os til at definere den ikke-medicinske brug af stoffer som djævelsk og tvinger os til at skelne mellem atleter og læger som enten helgener eller monstre. Diskurserne tillader ikke en grundig analyse af motiverne og opførslen hos dopede atleter. I stedet understøtter de adskillelsen mellem lovlige og ulovlige stoffer, mellem det tilladte og det forbudte og diskurserne eliminerer, ifølge Blackwell, muligheden for at stille spørgsmål, som måske kunne føre til en rationel dopingpolitisk analyse (Blackwell, 1991: 156).

Endelig går også Lamont-Mills og Christensen (2008) diskursteoretisk til værks i analysen af, hvordan den australske cricket spiller Shane Warne konstruerer sin egen dopingsag i de australske medier. Der fokuseres i studiet på, hvordan medierne indrammer den dopede atlets egen forklaring, og studiet viser, hvordan Warne konstruerer sin brug af doping uden relation til præstationsfremme, samt hvordan brugen skal ses som et resultat af ignorance og uvidenhed frem for bevidst bedrag og snyd (Lamont-Mills & Christensen, 2008: 250).

Som det er fremgået, har vi fundet fem studier, der behandler den massemedierede konstruktion af doping². Der er i studierne blevet tegnet et billede af, at doping konstrueres forskelligt, afhængig af, om det er amerikanske medier eller internationale medier, der behandler dopingsagerne, og det fremgår af ovenstående, hvordan doping konstrueres gennem dikotomiske opdelinger, der varierer afhængigt af, hvilke præparater, der er blevet anvendt, samt forskelle i atletens køn, alder, nationalitet osv. Hvad der ikke er blevet behandlet i de indeværende studier, er bl.a. udviklingen i den massemedierede konstruktion af doping over en længere tidsperiode.

---

² Litteratursøgningen er foretaget på følgende databaser: Sportdiscus, Socindex, Infomedia, Sociologicalabstract, Rex, Google.scholar og Worldcat.

Specialet bidrager således på en række områder til et relativt begrænset forskningsfelt: For det første gennem det longitudinale perspektiv i analysen, hvor den massemedierede konstruktion analyseres fra 1992 til 2008. For det andet med en analyse af hvilke konsekvenser udviklingen i antidopingarbejdet har for den massemedierede konstruktion af doping. For det tredje bidrager specialet ved dels at fokusere på, hvordan *atleten* konstrueres, men også på hvordan *doping* konstrueres i massemedierne. For det fjerde gøres dette i aviser, hvis konstruktion af doping ikke tidligere er blevet analyseret i forbindelse med OL. Endelig analyseres mediernes konstruktion af doping med en analyseramme, der ikke tidligere er anvendt i studiet af mediekonstruktionen af doping. Analyserammen afviger fra Blackwells og Lamont-Mills og Christensens diskursanalyser, idet rammen er sammensat af tre forskellige bidrag til det diskursteoretiske perspektiv.

3.0 Videnskabsteoretisk position

3.1 Socialkonstruktivisme

Specialet bygger på en for forståelse af doping som en social konstruktion, og specialet tager således afsæt i en socialkonstruktivistisk forståelse af viden og af forskning.

Centralt i den socialkonstruktivistiske forståelse af viden står, at fænomener, som betragtes som naturlige, er formet og præget af menneskelige interesser (Collin, 2007: 248). Socialkonstruktivismen fokuserer på, at det er samfundsmæssige processer, der er ophav til konstruktionen af fænomener og dermed også til konstruktionen af vores virkelighed. Sproget spiller her en afgørende rolle, da det netop er sprogets semantiske struktur, der giver en ellers uordnet 'virkelighed', fast form, (Collin, 2007: 252). Sproget forstås som produktivt:

"Language, it is claimed, is productive rather than merely reflective. 'Reality' isn't so much mirrored in talk and texts as actually constituted by them." (Edley, 2001: 435).

Vores erkendelse er socialt konstrueret, da vi opfatter, fortolker, forstår og evaluerer vores omverden gennem sproglige begreber (Wenneberg, 2002a: 37).

"[...] we can see language operating as the medium through which we come to understand or know the world. This is because, epistemologically speaking, reality cannot exist outside of discourse, waiting for fair representation. Instead, it is the product of discourse, both the subject and the result of what talk is all about." (Edley, 2001: 437).

Ifølge socialkonstruktivismen er vores viden om virkeligheden bestemt af sociale faktorer som fordelingen af magt og forskellige gruppers interesser (Wenneberg, 2002a: 102). Det socialkonstruktivistiske perspektiv er ikke interesseret i, om den eksisterende viden om verden er sand eller gyldig, men i stedet i, hvordan denne viden er skabt eller produceret (Wenneberg, 2002a: 37). I det socialkonstruktivistiske perspektiv handler det således om *”ikke at godtage sociale fænomeners ’naturlighed’”* (Wenneberg, 2002a: 77), idet der søges et opgør med troen på ’naturlige essenser’.

Med udgangspunkt i det socialkonstruktivistiske perspektiv vil vi således undersøge, hvordan doping over tid konstrueres i medierne og vi vil undersøge hvilke diskurser, der knyttes til doping og til den dopingimplicerede atlet. Med afsæt i socialkonstruktivismens fokus på samfundsmæssige processer som ophav til konstruktionen af fænomener og virkelighed, vil vi desuden sammenholde de institutionelle forandringer omkring antidopingarbejdet med de diskurser, der skaber den eksisterende viden og offentlige forståelse af doping. Dette gøres, da det, ifølge Larsen og Petersen (2002: 27), optræder som ufuldstændigt blot at fokusere på, hvordan diskurserne optræder og virker.

3.2 Kritiske bemærkninger til det socialkonstruktivistiske perspektiv

Det socialkonstruktivistiske perspektiv er blevet kritiseret, og vi vil i det følgende kort belyse de væsentligste kritikpunkter.

Socialkonstruktivismen er blevet kritiseret for sit ensidige fokus på sproget. Sproget bliver af nogle socialkonstruktivistiske forskere behandlet som den eneste virkelighed, der er (Edley, 2001: 435), hvilket har fået kritikere til at indvende, at socialkonstruktivismen benægter kroppens og verdens materialitet (Edley, 2001: 436).

Socialkonstruktivismen er ligeledes blevet beskyldt for at være en glidebane hen imod en virkelighedsopfattelse, hvor virkeligheden flyder helt ud, da alle naturlige kategorier fjernes (Wenneberg, 2002b: 9-10). Kritikken er rettet mod, at man med det socialkonstruktivistiske perspektiv starter som kritisk samfundsforsker, men ender som relativist, hvor alt er socialt konstrueret, og hvor alt er lige gyldigt, og dermed også lige godt (Esmark, Laustsen & Andersen, 2005: 26). Dette behøves dog ikke være tilfældet:

”Hvis videnskab ikke simpelthen er det automatiske resultat af korrekt metodeanvendelse, kommer der et element af etisk refleksion og ansvarlighed ind i hjertet af videnskabelig praksis. Hvis man kunne have gjort tingene anderledes, må man være villig til at vise ansvar overfor det, man rent faktisk gjorde. Så snarere end at føre til en legende lethed og ligegyldighed – relativisme – fører konstruktivisme faktisk til en højere grad af ansvarlighed overfor de vurderinger og domme, der bærer de konkrete konstruktivistiske analyser.”
(Hansen & Sehested, 2003: 21)

Endelig er det socialkonstruktivistiske perspektiv blevet kritiseret for, at det ikke tilbyder noget nyt i forståelsen af verden (Järvinen, 1998: 10). Kritikken tager udgangspunkt i, at den nye viden og virkelighed, som den socialkonstruktivistisk analyse fremsætter, blot er endnu konstruktion og et resultat af det tilgængelige sprog og de samfundsmæssige rammer, vi foretager analysen inden for.

3.3 Egen forforståelse

Forskeren kan i den socialkonstruktivistiske tradition ikke udelukke sin forforståelse. Det betyder, at vores måde at forstå verden på vil påvirke de valg, vi er tvunget til at foretage, da vi er *"[...] udleveret til at hævde visse virkelighedsbeskrivelser frem for andre foreliggende eller potentielle virkelighedsbeskrivelser."*

(Jørgensen, 2002: 263). Vi tilstræber således med specialet at foretage en analyse, der *"[...] fremstiller sig selv som én blandt andre mulige beskrivelser af virkeligheden og dermed indbyder til videre diskussion."*

(Jørgensen, 2002: 264).

Fordi forforståelsen ikke kan udelukkes i den socialkonstruktivistiske tradition, ønsker vi i det følgende at synliggøre vores forståelse af sport og af doping.

Vi er begge fascineret af eliteidrætten og af OL. Vi har begge i mange år fulgt eliteidrætten igennem medierne, og vi har løbende dannet os forestillinger om og holdninger til sporten og til doping. Vi har set mediedækningen af sager som bl.a. Ben Johnson-sagen, Festina-skandalen og Michael Rasmussen-sagen, og vi har begge en opfattelse af, at doping er en problematisk praksis. De mange dopingsager, der er endt med karantæne og udelukkelse, har givet os en fornemmelse af, at doping må bekæmpes og straffes. Vi er begge præget af en opfattelse af, at doping er unfair og konkurrenceforvridende og at anvendelsen af doping udgør en helbredsrisiko.

Denne forforståelse af doping er ikke begrundet i faglige argumenter, og den kan siges at være problematisk i vores undersøgelse af, hvordan doping italesættes. Vi er opmærksomme på, at den kan danne grundlag for en unuanceret tilgang til empirien, hvor vi risikerer kun at se, hvad vi selv synes, der gælder som den 'rigtige' italesættelse af doping.

4.0 Teori

4.1 Diskursbegrebet

I det følgende præsenteres opgavens teoretiske fundament. Indledningsvist præsenteres nogle overordnede betragtninger om diskursbegrebet.

Begrebet diskurs anvendes hyppigt i humanistisk-samfundsvidenskabelig forskning, men ofte anvendes begrebet uden nogen nærmere bestemmelse af dets indhold (Jørgensen & Philips, 2008: 9). De mange måder at forstå diskursbegrebet på har medført, at diskurs ikke enkelt lader sig definere. Generelt kan det dog siges, at en diskurs er en bestemt måde at tale om og forstå virkeligheden, eller udsnit af virkeligheden, på (Nexø & Koch, 2006: 70). Centralt i denne forståelse ligger, at der ikke findes nogen direkte, ufiltreret erkendelse af virkeligheden uden om sproget eller talen om den. En diskursanalyse kan derfor indledningsvist forstås, som en analyse af vores sproglige praksis, samt hvad denne sproglige praksis gør ved virkeligheden.

4.2 Sprogets betydning

Som det fremgår, spiller vores sproglige praksis en afgørende rolle i diskursanalysen. Denne fokusering på sproget udspringer fra den strukturelle lingvistik, semiologien, og Ferdinand de Saussures antagelser om, at sproget er organiseret i et system (Kjørup, 2002: 14). Her er sprogets mindste enhed tegnet, der hos Saussure indeholder to sider. Det konkret talte eller skrevne sprog benævnes *parole*, mens *langue* dækker over et sprogsystem (Gregersen, 2007: 206-207). Analogt til denne opdeling anvender Saussure to begreber, der skal forklare tegnet som helhed: *Signifiant* er tegnets umiddelbare fremtoning som lyd eller skrift, mens *signifié* derimod er betegnelsen for selve tegnets indholds betydning, og samtidig en del af sprogsystemet. Forholdet mellem signifiant og signifié er tilfældigt, og der er således ingen naturlig sammenhæng mellem de to sider af tegnet (Bouissac, 2010: 95). En væsentlig pointe for Saussure er, at betydningerne i sprogsystemet er faste og uforanderlige.

Saussures skelnen mellem tegnets to sider samt sprogets uforanderlighed nedtones i den diskursanalytiske tilgang. Det, der imidlertid videreføres fra Saussure, er idéen om, at betydningen af tegn skabes i relation til andre tegn gennem afgrænsninger og eksklusioner af betydninger. Desuden opfattes betydning som noget midlertidigt, da sproget ikke afspejler en objektiv virkelighed, men derimod kan ses som et produkt af magtstrukturer og de deraf udledte italesættelser (Jørgensen & Philips, 2008: 19-21).

4.3 Diskursbegrebet hos Foucault

Det er nu på sin plads at vende blikket mod Michel Foucault, som denne opgaves diskursforståelse er inspireret af. Foucault regnes af mange som ham, der for alvor satte gang i diskursanalysen (Jørgensen & Philips, 2008: 21). Foucault præsenterer ofte sine begreber gennem negative afgrænsninger, og er meget sparsom med at give positive definitioner af sine begreber (Andersen, 1999: 29). Vi vil i det følgende præsentere Foucaults forståelse af diskursbegrebet.

Foucault placerer ytringen som diskursens mindste enhed, diskursens atom (Foucault, 2005: 132). Diskursen er således det endelige og faktisk afgrænsede korpus af ytringer, som er formuleret³. En diskursanalyse er således en analyse af udsagn, med henblik på at sige noget om, hvordan virkeligheden herigennem gives en bestemt form. En diskursanalyse fokuserer på, hvordan virkeligheden igennem italesættelse konstrueres, samt hvordan der kæmpes om, hvilken konstruktion af virkeligheden, der skal gælde som den sande. Her er det ifølge Foucault afgørende, at der ikke forsøges at se bag om udsagnene for at afsløre hvilke interesser eller hensigter, der skjuler sig der. Fokus bør, ifølge Foucault, i stedet være på at analysere udsagnene i deres positivitet, som de fremstår:

"Hvert diskursive moment (dvs. hvert et udsagn, red.) må tværtimod betragtes i sin positive pludselighed, i denne punktlighed, hvori det indtræder, og denne tidslige adspredthed [...] Diskursen må ikke forvises til en oprindelses fjerne nærvær, men behandles i sit eget spillende nærvær." (Foucault, 1970: 155).

Foucault søger at gøre op med Saussures forståelse af sproget, og han forsøger at undgå at reducere og forklare udsagnet som udtryk for en bagvedliggende årsag. I stedet for at fokusere på, *hvorfor* et udsagn opnår status som legitimt udsagn, fokuserer Foucault på, *hvordan* et udsagn opnår denne status (Andersen, 1999: 44). På den måde bliver det deskriptive analysearbejde fundamentalt i en Foucault-inspireret diskursanalyse (Hansen, 2005: 30).

Når man, som Foucault, ser udsagnet uden at reducere dets eksistens til en følge af en underliggende struktur, kan man se udsagnet i relation til en diskurs. Et udsagn vil altid være et udsagn i en diskurs, og diskursen er da det endelige korpus af de sproglige sekvenser, som er formuleret. Den første opgave i diskursanalysen bliver således at indkredse dette korpus. Det handler om at konstruere arkivet, som det, der i sidste ende regulerer, hvad der er blevet sagt og ikke sagt på et givent område (Andersen, 1999: 47). Kun ved at beskrive arkivet for en diskurs bliver det muligt at opdage ligheder og forandringer. Eller sagt med andre ord: Først når hele mængden af udsagn er sat sammen, kan vi begynde at undersøge, hvordan

---

³ I den danske oversættelse fra 2005 oversættes det franske 'énoncé' til det danske 'ytring'. Niels Åkerstrøm Andersen oversætter i stedet 'énoncé' til det danske 'udsagn' (Andersen, 1999: 41). Der er ingen betydningsmæssig forskel mellem 'ytring' og 'udsagn'. I opgaven anvendes fremover 'udsagn' om diskursens mindste enhed.

der tegner sig en eller flere regelmæssigheder i den irregulære spredning af udsagn. Her er opgaven, ifølge Foucault:

"[...] at gribe udsagnet i dets øjeblikkelige knaphed og absolutte ental, at bestemme dets præcise grænser, etablere forbindelserne til andre udsagn, hvormed det kan være forbundet, og vise, hvilke andre udsagnskategorier det udelukker." (Foucault, 1970: 156).

En diskursanalyse fokuserer derfor altid på sammenhænge af udsagn, dvs. på de mønstre, der binder konkrete grupper af udsagn sammen til en enhed, og som udgør betingelserne for, at noget på et givent tidspunkt og i et givent felt kan eksistere som et sandt eller meningsfyldt udsagn (Nexø & Koch, 2006: 77). Dermed bliver diskursanalysen et analytisk redskab til at skabe mening og sammenhæng i den foregående sproglige praksis, dvs. i det umiddelbare kaos i mængden af udsagn. Hvad vi i praksis analyserer, er derfor et konkret, afgrænset antal udsagn, der skal fortælle os noget om mønstre i og grænser for, hvad det er muligt at sige meningsfuldt på et bestemt tidspunkt (eller forskellige tidspunkter) inden for et bestemt felt (Nexø & Koch, 2006: 82). Diskursbegrebet bliver dermed noget, vi anvender som redskab til at se sammenhænge i vores udsagn. Det er i den forbindelse en vigtig pointe, at diskurserne ikke er derude, blot ventende på at blive opdaget. Som alt andet er også diskursen i en analyse en konstruktion, en måde at ordne virkeligheden på ved at sætte den i tale på en bestemt måde (Nexø & Koch, 2006: 88). Hvor udsagnene positivt eksisterer, så er regulariteten en konstruktion, som bliver til gennem diskursanalysen.

Etableringen af en sådan regularitet, kalder Foucault for en diskursiv formation⁴:

"I det tilfælde, hvor man mellem et vist antal ytringer kunne beskrive et sådant spredningssystem; i det tilfælde, hvor man mellem objekterne, fremsigelsestyperne, begreberne, de tematiske valg, kunne definere en regelmæssighed [...], vil man som en vedtagelse sige, at man har at gøre med en diskursiv formation⁵" (Foucault, 2005: 83).

Citatet illustrerer den diskursive formations konstituerende dele, formationsreglerne, som altid vil følge en diskursiv formation. Udsagn vil altid frembringe objekter, subjektpositioner, begreber og strategier, og enhver diskurs er derfor kendetegnet ved den måde, hvorpå den etablerer disse elementer i forhold til hinanden. I forsøget på at etablere mønstre og regelmæssigheder i vores udsagn er det derfor relevant at

---

⁴ Foucault bruger betegnelsen 'diskursiv formation'. Norman Fairclough anvender i stedet begreberne 'diskurs' og 'diskursorden'. Forholdet mellem diskursiv formation, diskurs og diskursorden vil blive uddybet i afsnit 4.7.1. Frem til dette afsnit holdes der for overskuelighedens skyld fast i Foucaults betegnelse 'diskursiv formation', hvorefter vi i resten af opgaven anvender begreberne 'diskurs' og 'diskursorden'.

⁵ Foucault anvender selv begreberne 'fremsigelsestyper' og 'tematiske valg'. I denne opgave erstattes disse begreber med begreberne 'subjektpositioner' og 'strategier'. Betydningerne er de samme.

spørge til materialet med udgangspunkt i hvert af disse elementer. I det følgende vil hvert af disse fire elementer blive uddybet.

4.3.1 Objekter

En diskursiv formation opstår, når dens udsagn frembringer objekter. De objekter, et udsagn refererer til, er ikke objekter i sig selv, men diskursobjekter der er konstrueret, klassificeret og specificeret af udsagnet selv (Andersen, 1999: 44). Når et objekt italesættes indebærer det, at objektet bringes til eksistens som socialt og sprogligt faktum. Et objekt bør, ifølge Foucault, ikke opfattes som et på forhånd givet og stabilt element i diskursen, men er hele tiden åbne for forskydninger indenfor spredningen, mens formationsreglerne forbliver stabile (Wagner, 2005: 21). Man kan derfor sige, at diskurser ikke skal opfattes som blotte helheder af tegn, men som nogle praksisser som systematisk danner de objekter, de taler om (Foucault, 2005: 96). Målet med objektanalysen er at beskrive, hvilke objekter der aktualiseres gennem udsagnene, hvordan de aktualiseres, og hvilken relation der er mellem dem.

4.3.2 Subjektpositioner

For at et objekt kan indgå i en diskursiv formation, skal det italesættes. Dette gøres af de subjektpositioner, som udsagnene aktualiserer (Andersen, 1999: 45). Et udsagn er med andre ord kun et udsagn, hvis det frembringer diskursive pladser, hvorfra der kan tales. Subjektpositionerne står i tæt relation til diskursens objekter, idet disse netop altid er sat i tale fra et bestemt sted. Objekter er altid objekter for et subjekt. Spørgsmålet er således, hvorfra objekterne er sat i tale, og fra hvilke subjektpositioner objekterne kommer til syne i diskursen. I den forbindelse er det afgørende, at subjektpositionerne ikke skal forstås som en samlet enhed: *"I den frembragte analyse åbenbarer de forskelligartede modaliteter for fremsigelse deres spredning i stedet for at vise tilbage til ét subjekts bestemte syntese eller forenende funktion"* (Foucault, 2005: 102). Det betyder, at subjektpositionerne kobles til en spredning, hvormed man gennem analysen er nødt til at kortlægge regulariteten i spredningen af subjektpositionerne for at kunne skabe et overblik over den diskursive formation.

Målet med subjektpositionsanalysen er således at undersøge, hvem der udtaler sig i artiklerne og særligt fra hvilken position. I denne sammenhæng betyder 'hvem' ikke enkelte navngivne personer, men i stedet positioner, fra hvilke, der kan tales sandt/meningsfuldt om diskursens objekter.

4.3.3 Begreber

Begreber er ligeledes centrale elementer i diskurser, fordi de relaterer sig til diskursobjekterne og subjektpositionerne. Ethvert udsagn abonnerer på begreber, men er ikke simpelt en variation af begrebskombinationer (Andersen, 1999: 45). Begrebernes begrebsstatus bestemmes af udsagnet selv, ved

at udsagnet etablerer et associationsfelt bestående af alle de formuleringer, som udsagnet refererer til implicit eller eksplicit enten ved at gentage dem, modificere dem, tilpasse dem eller kommentere dem (Andersen, 1999: 45).

På dette trin i analysen skal de begreber, som aktualiseres gennem udsagnene, findes. Diskursanalysen beskæftiger sig ikke med analysen af et enkelt, isoleret begreb, men med serier eller sammenhænge af begreber, i kraft af hvilke virkeligheden tegnes på en særlig måde (Nexø & Koch, 2006: 86). Disse sammenhænge kalder Foucault for begrebsformationer. Denne regularitet i begreberne er bestemmende for, hvad der i en given diskurs giver mening og fungerer som viden. De samme begreber, men organiseret i nye formationer, kan skabe ny betydning og derigennem ændre spredningen i diskursen, hvilket igen producerer ny viden.

4.3.4 Strategi

Objekterne, subjektpositionerne og begrebsformationen vil, hvis de skal være en del af en diskursiv formation, forbindes i et samlet større, hvad Foucault kalder en strategi (Foucault, 2005: 119-120). Denne strategi er afgørende for, hvilke udsagn, der inkluderes og ekskluderes i en given diskurs. Det er i strategien, man kan aflæse, at en diskursiv formation er en afgrænset størrelse:

"En diskursiv formation optager da ikke hele det mulige volumen, som systemerne til dannelsen af dens objekter, fremsigelse og begreber giver den ret til; den er i grunden ufuldstændig, og dette i kraft af systemet til dannelsen af dens strategiske valg." (Foucault, 2005: 118).

Strategien er således ansvarlig for, at diskursen fremtræder som en afgrænset størrelse, der kan afgrænses fra andre diskurser. Vi har i specialet valgt at undlade Foucaults strategi-niveau i analysen, da vi har fundet strategi-niveauet svært operationaliserbart på den mængde empiri, der ligger til grund for analysen. For at analysere, hvordan diskurserne afgrænses fra hinanden, har vi i stedet valgt at anvende Laclau og Mouffes begreb *nodalpunkt*, der er hentet fra deres diskursteori (Andersen, 1999: 90). Begrebet nodalpunkt vil blive uddybet i afsnit 4.8.

4.4 Diskursernes konstituerende karakter

Ifølge Foucault reflekterer diskurserne ikke blot virkeligheden. Uden diskurserne ville der ikke være nogen social virkelighed, og diskurserne er således skabere af den sociale virkelighed (Jäger & Maier, 2009: 36). Subjektet er ikke skaber af diskurserne, det er i stedet diskurserne, der skaber subjektet (Heede, 2007: 74), og i den forstand kan det siges, at diskurser både producerer subjekter og virkelighed (Jäger & Maier, 2009: 37). Foucault ser således individerne som determineret af strukturerne (Jørgensen & Phillips, 2008: 27), da

han ikke forstår individerne som suveræne, der frit kan disponere over deres tale. I stedet forstår han dem som underlagt en række oversubjektive strukturer, der styrer talen (Heede, 2007: 84).

4.5 Magt og diskurser

Diskursernes konstituerende karakter betyder, at Foucaults diskursbegreb hænger uløseligt sammen med magt, idet diskurser institutionaliserer og regulerer måder at tale, tænke og handle på. Det er diskursen, der producerer tale-, tænke- og handlemønstre, ikke omvendt (Jäger & Maier, 2009: 37). Diskurser kan altså siges at udøve magt, fordi de indeholder en viden, som både kollektiv og individuel bevidsthed afhænger af. Jäger og Maier skelner, i lighed med Foucault, mellem den magt en diskurs udøver, og den magt der udøves over diskursen (Jäger & Maier, 2009: 37).

En diskurs udøver magt, idet den udstikker det korpus af udsagn, som kan anvendes i en given sammenhæng på et givet tidspunkt (Jäger & Maier, 2009: 37). Det betyder samtidig, at diskurser udelukker en mængde af andre udsagn, som ikke kan anvendes. Diskurser er således bestemmende for de måder, hvorpå virkeligheden kan opfattes på et givent tidspunkt (Jäger & Maier, 2009: 37).

Omvendt udøves der også magt over diskurser. Magten skal her ikke forstås som noget, vi alle har lige andel i, idet nogle (sociale)positioner altid vil have nemmere adgang til magten over diskursen end andre positioner (Jäger & Maier, 2009: 39). Dette må dog ikke forstås sådan, at det er muligt fuldstændigt at trodse de dominerende diskurser, idet ingen kan have fuld kontrol over diskurserne. Diskurserne er i den forstand over-individuelle (Jäger & Maier, 2009: 38).

4.6 Kritiske bemærkninger til anvendelsen af Foucaults diskursanalyse

I dette afsnit uddybes to kritikpunkter af Foucaults diskursanalyse. Efterfølgende vil der med udgangspunkt i denne kritik blive argumenteret for, at en Foucault-inspireret diskursanalyse med fordel kan suppleres med den kritiske diskursanalyse, som den er udviklet af Norman Fairclough.

4.6.1 Empirisk svag diskursanalyse

For det første er Foucaults diskursanalyse blevet kritiseret for, i mange sammenhænge, at være for svagt empirisk funderet (Larsen & Pedersen, 2002: 22), idet den fremstår på et meget overordnet plan. Kritikken kan imødekommes ved at kombinere Foucaults diskursanalyse med en teori, der tager udgangspunkt i diskurser på et mere konkret og tekstnært niveau.

4.6.2 Manglende dialektik i diskursforståelsen

For det andet forsøger Foucault ikke at se bag om udsagnene, men at analysere dem i deres positivitet. Diskursanalysens ensidige fokus på diskursen som *monument*⁶ underminerer efter vores opfattelse betydningen af de sociale strukturer for konstitueringen af det diskursive. Derfor ønsker vi at supplere Foucaults diskursforståelse med en teori, der i højere grad end Foucault opfatter det diskursive og det sociale som *gensidigt* konstituerende.

4.7 Fairclough og kritisk diskursanalyse

En sådan teori om diskurser præsenteres af Norman Fairclough, der med udgangspunkt i Foucaults diskursanalyse har udviklet den kritiske diskursanalyse. Ifølge Fairclough kan Foucaults diskursanalyse kritiseres for at ignorere tekstanalysen som egentlig diskursanalyse (Fairclough, 1992: 56). En diskurs er, ifølge Foucault, ikke bygget op af tekster, da tekstens enhed er alt for uafgrænset til at kunne danne udgangspunkt for diskursanalyse (Andersen, 1999: 42). Denne opfattelse deles ikke af Fairclough, som mener, at selv enkelte tekster kan være med til at give et billede af diskursernes fremtoning (Fairclough, 1992: 56). Endvidere kan Foucault, ifølge Fairclough, kritiseres for det ensidige fokus på diskursens konstituerende karakter for det sociale. Her argumenter Fairclough i stedet for et dialektisk konstituerende forhold mellem det diskursive og det sociale (Fairclough, 1992: 64).

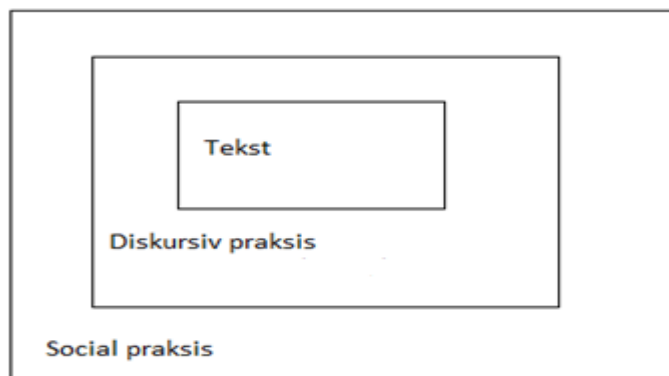
Fairclough bygger videre på Foucaults diskursanalyse og anvender diskurs på to måder: 1) som verbalt eller skrevet sprogbrug (Fairclough, 1992: 62) og 2) som forskellige, positionerede repræsentationer af samfundsliv (Fairclough, 2008: 96). Han ønsker at gøre op med den strukturalistiske tradition fra Saussure, som skelnede mellem den konkrete sprogbrug og det bagvedliggende sprogsystem. Ifølge Fairclough er målet med den kritiske diskursanalyse derfor *”to bring together linguistically-oriented discourse analysis and social and political thought relevant to discourse and language, in the form of a framework which will be suitable for use in social scientific research, and specifically in the study of social change.”* (Fairclough, 1992: 62).

Centralt i Faircloughs kritiske diskursanalyse er anskuelsen af diskurs som en social praksis. Ifølge Fairclough findes der et dialektisk forhold mellem diskurs og sociale strukturer og sociale praksisser. På den ene side skabes og begrænses diskurser af de sociale strukturer, hvilket medfører, at diskursive begivenheder varierer, afhængigt af det specifikke sociale domæne eller de institutionelle rammer, som de genereres indenfor (Fairclough, 1992: 64). På den anden side kan diskurser også i sig selv være socialt konstituerende.

---

⁶ Foucault skelner mellem at betragte analyseobjekterne som *monument* og *dokumenter* (Hansen, 2005: 16). Ved at fokusere på analyseobjektet som *monument* betragtes det i selve sin fremtræden som en hændelse, der har sin egen ret. At behandle analyseobjektet som et *dokument* angiver, at man søger at klarlægge hvad objektet er udtryk for og hvilke intentioner, det afspejler.

Fairclough anvender en tredimensionel diskursforståelse, der forener lingvistikkens tradition for tekstanalyse, den mikrosociologiske analyse af diskursiv praksis, samt den makrosociologiske tradition for analyse af social praksis (Fairclough, 2008: 28). Dette kan illustreres gennem følgende figur, hvor Fairclough placerer den egentlige tekstanalyse i midten og som udgangspunkt for diskursanalysen:

Figur 1: Faircloughs tredimensionelle diskursmodel

Den tekstnære analyse, må ifølge Fairclough, suppleres med en analyse af den diskursive praksis. I denne del af analysen må der fokuseres på tekstens, og dermed diskursens, produktionsprocesser, distributionsprocesser og konsumptionsprocesser (Fairclough, 2008: 35). Endelig må den tekstnære analyse suppleres af en analyse af diskurserne i den sociale praksis. Denne del af analysen placerer diskurserne i en magtforståelse, hvor magt forstås som hegemoni⁷, i hvilke magtrelationer udvikles gennem hegemoniske kampe (Fairclough, 2008: 45).

Faircloughs model over den kritiske diskursanalytiske tilgang til materialet anvendes i analysen som en overordnet ramme. På det tekstnære niveau og på det diskursive praksis-niveau har vi valgt at benytte Foucaults begreber i klarlæggelsen af diskurserne.

4.7.1 Diskursorden

Et vigtigt begreb i Faircloughs forståelse af diskurser er 'diskursorden', som han anvender med reference til Foucault. Diskursordenen er den måde, hvorpå forskellige genrer og diskurser forbindes til et netværk (Fairclough, 2008: 97), og diskursordenen kan derfor forstås som den strukturering diskurserne har, i forhold til den generelle sociale struktur, eller hvad man kan definere som samfundets sociale orden (Chouliaraki & Fairclough, 1999: 16). En diskursorden skal ikke ses som en homogen enhed, men derimod som en heterogen totalitet, hvori forskellige diskurser relateres til hinanden, hvad enten det sker i konsensus eller konfliktfyldte relationer. Således vil diskurser, selvom de er relativt stabile konfigurationer,

⁷ Begrebet hegemoni introduceres i afsnit 4.9.

altid udfordres i diskursive kampe om hegemoni. Fairclough forstår dermed diskursordener som enheder, hvori flere diskurser kan optræde på samme tid.

Vi sætter lighedstegn mellem Foucaults diskursive formation og Fairclough's diskurs. Foucault tenderer mod at identificere én og kun en diskursiv formation på et givet tidspunkt (Jørgensen & Phillips, 2008: 22), hvilket betyder, at vi i analysen ser bort fra Foucaults forståelse af den diskursive formation som værende i ental. Således kan der optræde flere diskurser i samme diskursorden, og disse diskurser fremanalyserer vi ved hjælp af Foucaults begreb om diskursive formationer.

4.8 Nodalpunkt

For i analysen at kunne afgrænse de forskellige diskurser, der optræder i diskursordenen, erstattes Foucaults strategibegreb med begrebet *nodalpunkt*, der er hentet fra Laclau og Mouffes diskursteori. Ifølge diskursteorien er diskursen kendetegnet ved en altid flydende og uafklaret struktur og diskursen er kendetegnet ved, at den indeholder et delvist fikseret center, der skaber en relativ fiksering i diskursen (Andersen, 1999: 91). Diskurser består af en række relativt ustabile elementer, som forsøges stabiliseret til momenter, og diskursen etableres således, ifølge Laclau og Mouffe, ved, at betydningen udkrystalliseres omkring et nodalpunkt i diskursen, der fikserer elementerne til momenter. Nodalpunktet optræder som et privilegeret tegn, som de andre tegn i diskursen ordnes omkring og får deres betydning i forhold til (Jørgensen & Phillips, 2008: 37).

En analyse af diskursernes nodalpunkter præsenterer således en metode til at afgrænse de fremanalyserede diskurser på. Det er gennem diskursernes fiksering omkring forskellige nodalpunkter, at en diskurs kan siges at være forskellig fra og adskilt fra en anden diskurs. Det er således nodalpunktet, der er ansvarlig for, at diskursen optræder som en afgrænset størrelse, og i den forstand optræder nodalpunktet som et alternativ til Foucaults strategianalyse.

Som det fremgår af ovenstående, supplerer vi i opgaven Foucaults diskursanalyse med elementer fra Faircloughs kritiske diskursanalyse og Laclau og Mouffes diskursteori. Både Faircloughs og Laclau og Mouffes teorier adskiller sig fra Foucaults diskursanalyse, da de i deres teorier opererer med flere diskurser, der optræder samtidig. Dette ses, som vist, ikke i samme grad hos Foucault, der tenderer til kun at se diskursen som *en* spredning, og dermed i ental. Denne inddragelse bringer spørgsmålet om dominans mellem diskurserne i diskursordenen i spil.

4.9 Hegemoni

Et aspekt af struktureringen i diskursordenen er dominans. Nogle former for betydningsdannelse er dominerende eller 'mainstream' inden for en bestemt diskursorden mens andre er marginale, i opposition eller 'alternative' (Fairclough, 2008: 97). Begrebet 'hegemoni' præsenterer et brugbart perspektiv på magt og dominans og vil i opgaven blive anvendt både i diskussionen af de fremanalyserede diskursordener samt i diskussionen af relationen mellem diskursiv praksis og social praksis.

Begrebet hegemoni indtræder som grundstenen i Gramscis analyser af magtforhold i den vestlige kapitalisme (Fairclough, 1992: 91)⁸, og bruges til at beskrive situationer, hvor voldelig undertrykkelse afløses af konsensusprægede dominansforhold. Hegemonibegrebet anvendes i den kritiske diskursanalyse til at anskueliggøre, hvordan magtforhold påvirker diskurser. Analysen af hegemoni knytter an til forståelsen af, at diskursordenen ikke er et lukket eller rigidt system, men snarere et åbent system, som sættes på spil af alt det, der sker i faktiske interaktioner (Fairclough, 2001: 2). Hegemoni knytter an til Laclau og Mouffes forståelse af diskurser som bestående af mere eller mindre stabile elementer, der gennem artikulationer forsøges stabiliseret til momenter. Denne relative stabilisering kan anskues som et forsøg på etableringen af et hegemoni. Det er her en pointe, at et hegemoni aldrig vil opnå fuldkommen stabilitet. Det skyldes, at hegemoniet konstant bliver udfordret i hegemoniske kampe, i hvilke diskursordenen hele tiden forrykkes gennem reartikulationer (Fairclough, 2008: 98). Et stabilt hegemoni vil derfor altid være delvist eller temporært.

Ifølge Fairclough vil et stabilt hegemoni være præget af en relativt begrænset brug af intertekstuel og interdiskursiv praksis (Wagner, 2005: 30). Når hegemoniet svækkes, åbnes der op for reartikulationer, hvilket i en tekstnær analyse vil kunne ses ved, at flere subjektpositioner træder frem. Dermed åbnes der op for et nyt hegemoni igennem en ændring af diskursordenen (Fairclough, 1992: 97). Dette opbrud i hegemoniet, vil samtidig kunne ses ved, at den konsensus, der optrådte under hegemoniet, vil blive afløst af divergerende diskurser. Således ses der i opbrudssituationer en øget kreativitet i sprogbrugen gennem en øget intertekstuel og interdiskursiv praksis (Fairclough, 1993: 134)⁹. Hegemoni kan forstås som et meningsgivende konsensusbegreb, der ekskluderer alternative betydninger (Wagner, 2005: 30).

---

⁸ Gramsci (1891-1937), italiensk politiker og filosof. Han var fra 1920'erne leder af det italienske kommunistparti, men blev i 1926 arresteret og sad frem til 1935 fængslet i Mussolinis fængsler. Han udtænkte sine teorier om hegemoni som den moderne kapitalismes foretrukne styreform under sin fængsling.

⁹ Intertekstualitet er placeret på det diskursive praksisniveau i Faircloughs tredimensionelle ramme for analysen og begrebet angiver, hvordan tekster refererer til tidligere tekster (Fairclough, 1992: 84). Interdiskursivitet er ligeledes placeret på det diskursive praksisniveau i Faircloughs analyseramme og angiver, hvordan tekster konstrueres ud fra elementer fra andre diskurser (Fairclough, 1992: 85)

4.10 Kritiske bemærkninger til opgavens teoretiske ramme

Som det er fremgået, fremstår opgavens teoretiske udgangspunkt som et blandingsprodukt af tre forskellige teoretiske bidrag til det diskursanalytiske område. Vi har fundet, at kombinationen af de tre teoretiske retninger har styrket analyserammen, men det skal i den sammenhæng også nævnes, at vi er opmærksomme på det potentielt problematiske i at konstruere denne ramme for analysen.

Det kan indvendes, at vores konstruktion af teoriramme resulterer i en ufuldstændig måde, at anvende de tre teoretiske tilgange på. Eksempelvis indtræder Faircloughs tredimensionelle diskursmodel som et centralt omdrejningspunkt for opgavens analyseramme, hvor vi vælger at analysere diskurserne i relation til den sociale praksis. Det til trods, vælger vi at anvende Foucaults begreber om udsagn, begreber og subjektpositioner som analyseredskaber på det tekstnære niveau, hvor Fairclough selv præsenterer en række andre begreber til analyse (Fairclough, 2008: 31). Vi vælger desuden at undlade Faircloughs begreber om 'genre' og 'intertekstualitet' i analysen af det diskursive praksisniveau. Således anvender vi Faircloughs skabelon for analyse, men udfylder skabelonen med Foucaults begreber.

Endelig kan det være problematisk blot at anvende det ene begreb 'nodalpunkt' fra Laclau og Mouffes diskursteori. Begrebet knytter an til deres specifikke forståelse af diskurser, hvor en hel række af begreber som 'flydende betegnere', 'momenter' og 'elementer' indgår i teorien. Disse begreber uddybes og anvendes ikke yderligere i opgaven, og i den forstand kan det indvendes, at vi forfladiger begrebet u hensigtsmæssigt ved at benytte det i en anden kontekst.

Vi er opmærksomme på de faldgruber, der optræder i forbindelse med konstruktion af den teoretiske ramme for opgaven. Rammen er opstået som en konsekvens af, at diskursanalysen dække mange forskellige tilgange (Jørgensen & Phillip, 2008: 17), og at den endnu ikke har udviklet sig til en systematisk metode (Christensen, 1994: 4). Vi har således følt os nødsaget til, i forsøget på at besvare vores forskningsspørgsmål, at konstruere en teoretisk analyseramme, der konstruktivt kan anvendes på den mængde empiri, vi har valgt at behandle.

5.0 Metode og empiri

5.1 Valg af diskursanalyse

I diskursanalysen er teori og metode kædet sammen (Jørgensen & Phillips, 2008: 12). Efter nu at have præsenteret den teoretiske ramme for diskursanalysen vil vi i det følgende argumentere for vores valg af diskursanalyse som metode.

Diskursanalysen er valgt, da den udgør en særlig måde at stille spørgsmål til vores materiale på, som hjælper os til at blive opmærksom på og forholde os kritisk til naturligheder, selvfølgeligheder og sandheder (Nexø & Koch, 2006: 69-70). Vi ønsker i analysen af italesættelsen af doping og af den dopingimplicerede atlet at kunne stille os kritisk overfor de sandheder og selvfølgeligheder, vi selv er indlejret i, hvilket diskursanalysen i sit udgangspunkt sigter efter.

Diskursanalysen, som vi anvender den, tager afsæt i tekster. Diskursanalysen er valgt, da vi gennem diskursanalysens begrebsapparat kan fremanalysere de betydninger og den viden, som tekster formidler (Petersen, 1998: 3). Diskursteorien angiver, at teksters betydninger og viden er et produkt af tekstens kulturelle, institutionelle, materielle forudsætninger og diskursanalysen giver et blik på, hvordan teksten/diskursen selv er medproducent af kulturelle, institutionelle og materielle forudsætninger (Petersen, 1998: 3). Diskursanalysen er således et effektivt redskab til at undersøge, hvilken samfundsmæssig viden og betydning der konstrueres i teksterne, samt til at belyse hvilke effekter denne betydning og viden har i samfundet (Petersen, 1998: 4). Endelig er diskursanalyse er en fortolkende metode, der fokuserer på, hvordan diskurser fremtræder, og hvilke konsekvenser denne fremtrædelse har.

Ved at vælge diskursanalyse som metode, fravælger vi andre metoder til medieanalysen. En alternativ metode, som ofte anvendes i analysen af tekster og af massemedier, er den kvantitative og kvalitative indholdsanalyse (Boolsen, 2006: 107). En indholdsanalyse kan fortælle forskeren noget om, hvad der sker, hvornår det sker, og i nogle sammenhænge også hvorfor det sker (Boolsen, 2006: 143). Indholdsanalysen forholder sig til problemformuleringer som: Hvad handler denne tekst om? Hvad siger informanten? osv. (Boolsen, 2006: 195) og indholdsanalysen adskiller sig således i sit udgangspunkt fra diskursanalysen, der som mål med analysen har at undersøge, hvordan virkeligheden konstrueres gennem sproget (Boolsen, 2006: 195).

Valget af diskursanalysen som metode beror således på de spørgsmål, vi ønsker besvaret. Valget af diskursanalysen er foretaget, da vi har fundet, at metoden er den mest velegnede til en analyse af, hvordan massemedierne konstruerer doping og den dopingimplicerede atlet.

5.2 Researchdesign

Vi vil i det følgende redegøre for vores overvejelser i forbindelse med etableringen af vores researchdesign.

5.2.1 Synkron og diakron analyse

Vi har valgt at lade analysen bestå af fem tidsmæssigt afgrænsede nedslagspunkter over en periode på 16 år fra 1992 til 2008. Analysen indeholder således et synkront perspektiv, der behandler hvert af de fem nedslagspunkter separat, og et diakront perspektiv, der behandler ligheder og forandringer over perioden med udgangspunkt i de fem nedslagspunkter.

I den synkrone analyse undersøges det, hvilke udsagn, begrebsformationer, subjektpositioner og diskurser, der optræder under hvert nedslagspunkt. Den synkrone analyses udgangspunkt er en tekstnær analyse af de indsamlede avisartikler, hvilket danner udgangspunkt for en analyse af de diskursordener, doping indgår i.

Ethvert forsøg på at forstå en temporær kontekst må inkludere et diakront perspektiv (Hyatt, 2005: 518; Andersen, 1999: 52) og den synkrone analyse kan således ikke stå alene i diskursanalyse. Den diakrone analyse undersøger den diskursive udvikling over perioden, og der fokuseres på ligheder og forandringer i italesættelsen af doping.

5.2.2 Komparativ analyse

Vi har valgt at foretage analysen af to forskellige aviser fra to forskellige lande, hvilke giver os mulighed for at foretage en komparativ analyse landene imellem.

Styrken ved en komparative analyse er, at vi igennem sammenligningen kan undersøge ligheder og forskelle i de udvalgte mediers måder at konstruere doping og den dopingimplicerede atlet på. Samtidig giver den komparative analyse os mulighed for at inkludere et internationalt perspektiv i analysen, idet de valgte medier repræsenterer forskellige vestlige lande med forskellige sportskulturer (Gems & Pfister, 2009: 2). Det skal i den forbindelse dog pointeres, at vi på baggrund af den komparative analyse ikke gør os nogen forhåbninger om at kunne klarlægge forandringer i 'globale' dopingdiskurser. Undersøgelsens resultater må forbeholdes de to lande, og kan ikke uden videre tages ud af kontekst.

5.3 Empirisk materiale

5.3.1 Tekstmateriale

Vi har valgt at lade tekster være udgangspunkt for diskursanalysen. Mere præcist, har vi valgt at analysere tekster fra avissektoren i det diskursive plan, som medierne udgør (Jäger & Maier, 2009: 52). Udeladt er eksempelvis tv-transmissioner af dopingsager under OL, hvor diskurser konstrueres verbalt samt visuelt. Valget af avisartikler er hovedsageligt foretaget af pragmatiske årsager: Avisartiklerne er tilgængelige i

elektroniske databaser, og da avisartiklerne består af tekst, er italesættelserne dokumenteret i tilgængelig form.

5.3.2 Nedslagspunkter

Et centralt omdrejningspunkt for undersøgelsen er spørgsmålet om, hvorvidt og hvordan institutionelle forandringer påvirker italesættelsen af doping. Udgangspunktet for valget af nedslagspunkter har således været en forventning om, at etableringen af WADA i 1999 indtræder som en betydningsfuld begivenhed. For at have empirisk materiale fra før etableringen af WADA har vi valgt at inddrage OL i både 1992 og 1996, hvilket giver os mulighed for at undersøge, om der er diskursive forandringer i spil allerede inden WADAs tilblivelse. Analysen er ført op til OL i 2008, da det giver os mulighed for at undersøge, om de formodede forandringer, der kan spores i diskurserne efter etableringen af WADA, fortsætter, eller om de diskursive forandringer stagnerer.

Perioden på 16 år giver os en vis empirisk tyngde at konkludere ud fra, men det kan indvendes imod dette, at tyngden i den diakrone analyse ville være forbedret, hvis vi havde valgt at føre analysen endnu længere tilbage. Eksempelvis ses der store institutionelle forandringer omkring afviklingen af den kolde krig, hvilket ville have været spændende at inddrage i undersøgelsen, og vi mister historiens mest omtalte dopingsag fra OL i 1988. Baggrunden for fravælgelsen af OL før 1992 er pragmatisk, da vi inden for specialets rammer ikke har fundet det realistisk at behandle mediedækningen af mere end fem OL fyldestgørende. Ligeledes er fravalget af vinter OL foretaget af pragmatiske årsager.

Vi har ved hvert OL valgt at indsamle empiri fra to uger før legene går i gang til en uge efter legene er afsluttet, hvilket betyder, at det indsamlede materiale spænder over perioder på ca. fem uger for hvert OL. Vi fanger således eventuelle optaksdebatter samt opsummerende og afrundende debatter efter OL. Omvendt er vi opmærksomme på, at vi, ved at designe undersøgelsen med nedslag hvert fjerde år, misser potentielle diskursive forandringer i tiden mellem de forskellige OL.

Vores valg af nedslagspunkter og vores nedslagspunkters længde kan kritiseres for at være uambitiøs og mangelfuld. Ifølge Foucault skal man læse alt for at kunne lave en diskursanalyse: *"One ought to read everything, study everything. In other words, one must have at one's disposal the general archive at a given moment."* (Foucault, 1998: 263). Vi ønsker i specialet ikke at afvise Foucaults anvisninger for god diskursanalyse, men vi finder hans krav til empiri umulig at indfri i praksis.

5.3.3 Valg af aviser

Vi har valgt at analysere artikler fra dagbladet Politiken i Danmark og fra New York Times i USA.

Politiken er valgt, da den udkommer dagligt, og i sin sportssektion i vidt omfang dækker OL. Avisen er sammen med Berlingske Tidende og Jyllandsposten en af de tre store, danske dagblade, og har i dag et oplag på ca. 110.000 i hverdagene og 140.000 om søndagen¹⁰.

New York Times er valgt, da den er en avis med hovedvægt på pålidelig nyhedstjeneste. Avisen er internationalt respekteret og har i dag en position som førende, uafhængigt nyhedsorgan med et oplag på ca. 1.1 mio. i hverdagene og 1.7 mio. om søndagen¹¹.

Vi har valgt en dansk og en amerikansk avis, da vi har ønsket at få både et europæisk og et amerikansk medieperspektiv med i analysen. Vi har en forventning om, at der på baggrund af de to landes forskellige sportsidealer, sportspraktikker, forskellige mediedækning osv. vil være forskelle i avisernes behandling af de samme sager, hvilket vil træde frem i de diskurser, der dominerer perioden.

5.3.4 Indsamling af empiri

Vi har i indsamlingen af empirien benyttet to elektroniske databaser: Lexis Nexis Academia til artikler fra New York Times og Infomedia til artikler fra Politiken. Indsamlingen resulterede i 225 artikler fra New York Times og 153 artikler fra Politiken. Empirien udgøres således af i alt 378 artikler (se bilag 1).

For at sikre en så omfattende og relevant artikelindsamling som mulig har vi udarbejdet to søgeordslister, som udgangspunkt for artikelindsamlingen (Schafraad, Wester & Scheepers, 2006: 457). Udarbejdelsen af søgeordslisterne er foregået over 3 trin, hvor første trin bestod af en databasesøgning på 'doping' og 'drugs'. Andet trin i udarbejdelsen bestod af en tilføjelse af synonymer for doping og drugs, og tredje trin bestod af en gennemgang af artiklerne, og en tilføjelse af søgeord, som ikke allerede fremgik af søgeordslisterne (se bilag 2). Vi oplevede under søgningen for hvert OL, at vi nåede et mætningspunkt, hvor tilføjelsen af yderligere søgeord ikke resulterede i nye artikler.

Inklusionskriteriet i søgningen var, at et eller flere af søgeordene skulle optræde i artiklen. Artiklerne blev efter indsamlingen gennemlæst for relevans, og artikler, som ikke omhandler doping, blev udeladt. Tilbage er således en samling artikler, som alle relaterer sig til OL, og som handler om eller forholder sig til doping og/eller dopingimplicerede atleter.

---

¹⁰ www.politiken.dk (set 09.06.2010).

¹¹ http://www.denstoredanske.dk/samfund,_jura_og_politik/Massemedier/Trykte_medier_og_dagblade,_verden/The_New_York_Times?highlight=new%20york%20times (set 08.06.2010).

Vi har oplevet det som en styrke ved den elektroniske artikelindsamling, at vi har kunnet indsamle en stor mængde artikler på en hurtig og overskuelig måde. Der skal dog knyttes et par bemærkninger til de begrænsninger den elektroniske indsamling indeholder:

De elektronisk indsamlede artikler er ikke de samme som den papirversion de oprindeligt er blevet trykt i. I den elektroniske form står artiklerne i ren tekstform, uden billeder, figurer og tabeller. Endvidere er der ingen information tilgængelig om artiklens eksakte placering på avissiden, hvor i avisen artiklen står, i hvilken kontekst den står, overskriftens størrelse og formelle karakteristika er ikke altid komplette og pålidelige (Schafraad, Wester & Scheepers, 2006: 460).

Endvidere har det gennem søgningen på de elektroniske databaser ikke været muligt at tage højde for, hvilken slags artikel det er. Det fremgår ikke af databaserne om artiklen er en leder, et læserbrev, et genoptryk fra et nyhedsbureau eller en 'almindelig' journalistisk artikel. Vi har som udgangspunkt ikke fundet dette skel relevant, og da det ikke er fremgået tydeligt i den elektroniske artikelindsamling, har vi valgt at lade indholdet afgøre, om artiklen skulle inkluderes eller ej.

5.3.5 Empiriens muligheder og begrænsninger

En diskursanalyse fanger det kvalitative omfang af, hvad der kan siges, og hvordan det bliver sagt, og analysen er komplet, når yderligere analyse ikke fører til nye fund (Jäger & Maier, 2009: 51). For os betyder det, at der skal inddrages og analyseres nyt materiale så længe, der bliver ved med at dukke nye ting op i materialet.

Vores analyse af avisartikler fra Politiken og New York Times honorerer ikke enstemmigt dette krav, idet vores analyse er begrænset af, at vi ikke kan hente mere materiale, end der faktisk er tilgængeligt. Der er stor forskel på, hvor mange artikler, der er til rådighed for hvert OL, hvilket medfører nogle analyse-mæssige konsekvenser. Eksempelvis udgøres empirien fra Politiken under OL i 1992 af nogle ganske få artikler, hvilket betyder, at vi ikke nødvendigvis når et mætningspunkt i analysen af dette OL. I stedet for at udvide empirien til fx også at inkludere flere aviser, andre medieformer eller flere sportsbegivenheder, har vi valgt at lade få artikler stå som udtryk for den tids fokus (eller manglende fokus) på doping. Den manglende empiri bruges således konstruktivt i analysen.

5.4 Diskursanalyse som metode

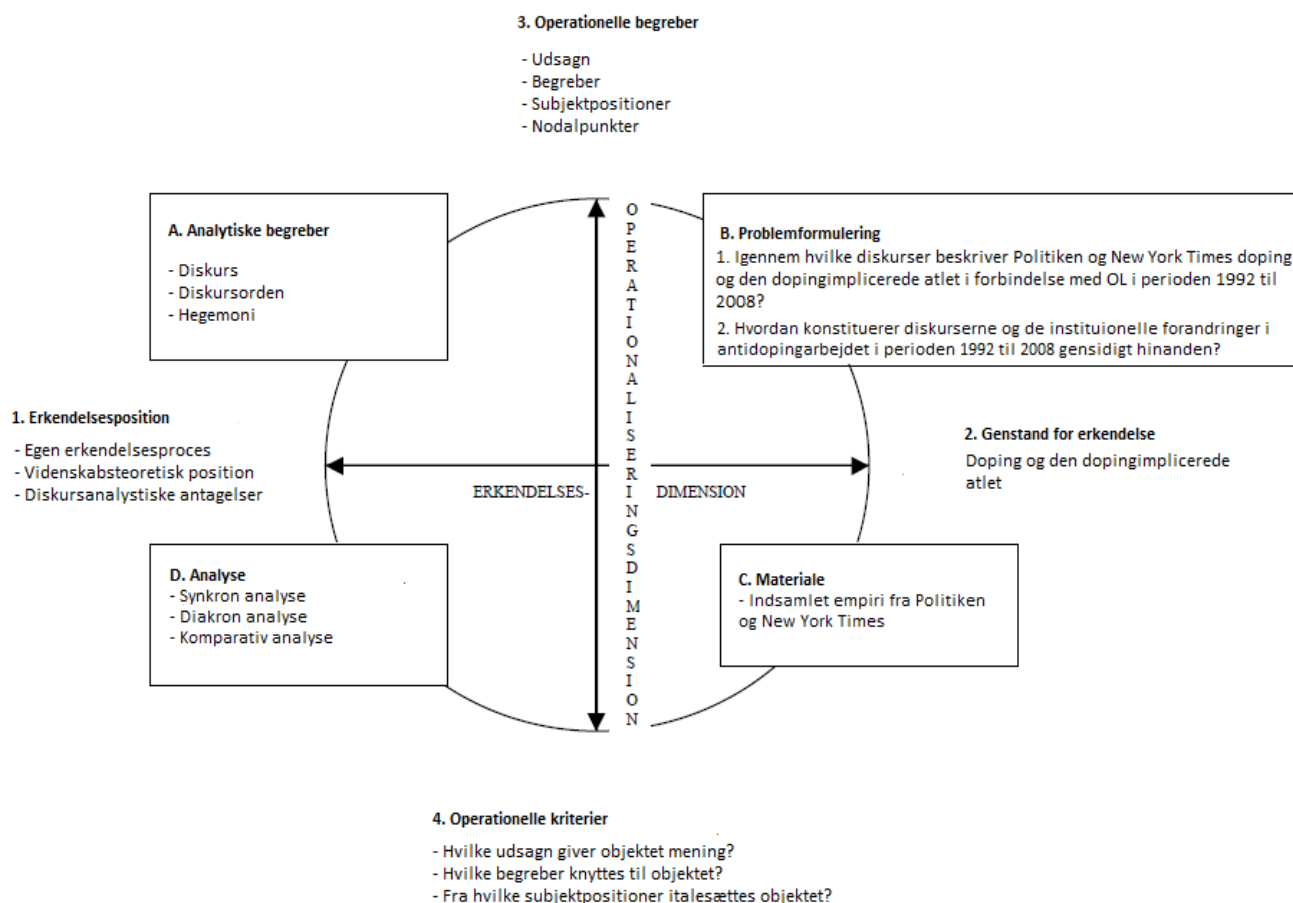
Diskursanalyse dækker mange tilgange og har ikke udviklet sig til en systematisk metode (Christensen, 1994: 4). Vi vil i det følgende redegøre for, hvordan vi metodisk griber diskursanalysen an.

Foucault frasiger sig umiddelbart enhver form for kategorisering og tilbyder et perspektiv, som kan anvendes i analysearbejdet. Der er tale om en diskursoptik, hvor operationelle begreber som udsagn,

begreber og subjektpositioner er centrale i den analytiske tilgang. Foucaults diskursoptik kan ifølge Nexø og Koch hverken betragtes som teori eller metode, men derimod som "[...] en særlig måde at stille spørgsmål til sit materiale på" (Nexø & Koch, 2006: 69). Mere end at udvikle en teori om diskurser eller en operationel metode udvikler Foucault en analysestrategi (Andersen, 1999: 30).

Hvad man helt konkret metodisk gør med det materiale, man ønsker at undersøge, afhænger af det specifikke forskningsspørgsmål, man ønsker at besvare (Nexø & Koch, 2006: 69). Den metode vi i det følgende vil præsentere og anvende, er blevet til som en blanding af Foucaults begreber, Faircloughs kritiske diskursanalyse, Laclau og Mouffes diskursteori, vores empiri og de forskningsspørgsmål, vi søger at besvare.

For at anskueliggøre sammenhængen mellem opgavens teoretiske ramme og de operationelle, metodiske valg vi har truffet i tilgangen til empirien, har vi udarbejdet følgende figur:

Figur 2. Figuren illustrer, hvordan analysestrategien skal ses som en kontinuerlig proces, hvor de forskellige elementer i modellen gensidigt påvirker hinanden. Figuren er udviklet med inspiration fra Støy et al (2009).

5.5 Analysestrategi

Analysestrategien tager udgangspunkt i syv trin, som i det følgende vil blive uddybet.

5.5.1 Trin I – destillering af udsagn¹²

Det metodiske udgangspunkt for analysen er indsamlingen af et konkret, afgrænset korpus af udsagn, da udsagnet, er den mindste og mest grundlæggende enhed i diskursen (Foucault, 2005: 132). Det indsamlede korpus af udsagn danner basis for den videre analyse, hvilket gør udsagnsanalysen central for den videre analyse. Det er på dette trin, det afgøres, hvad analysen faktisk kan blive til.

For at tydeliggøre vores metodiske greb om dette analysetrin, vil vi i det følgende redegøre for vores metode til indsamling af udsagn.

Udsagnet er defineret ved at være en positiv begivenhed, der gennem italesættelse bringer objekter til eksistens (Andersen, 1999: 44). At objektet bringes til eksistens medfører, at objektet tilskrives en mening, og dette samspil mellem eksistens og mening er centralt for kortlægningen af udsagnene. Udsagnene er således fundet ved, at alle artiklerne er blevet læst med udgangspunkt i følgende spørgsmål:

Hvilke udsagn giver doping/den dopingimplicerede atlet mening på det givne tidspunkt?

Metodisk er det foregået ved, at læsningen af hver artikel har resulteret i et separat dokument, hvor den oprindelige artikels udsagn om doping og den dopingimplicerede atlet er blevet fremhævet. Metoden illustreres i det følgende med udgangspunkt i et originalt tekstuddrag fra Politiken i 2000:

”Den rumænske lejr fik det ikke bedre af, at den kvindelige indehaver af verdensrekorden i hammerkast, der også er regerende verdens- og europamester, i går blev taget for brug af det forbudte stof Nandrolon. Dermed måtte hun pakke sportstasken og forlade Sydney.” (P, 2000: 34)

Behandlingen af tekstuddraget resulterer i følgende udsagnsdestillering:

*”[...] den kvindelige indehaver af verdensrekorden i hammerkast[...] blev **taget for brug af det forbudte stof Nandrolon**. Dermed måtte hun [...] og **forlade Sydney**.”*

Som eksemplet illustrerer, er de ord, passager, sætninger eller påstande, som vi vurderede gav objektet mening, fremhævet i behandlingen af tekstuddraget. Behandlingen af artiklen er ført over i et separat dokument, således at der for hver originalartikel er et dokument med de destillerede udsagn (se bilag 3 og 4).

---

¹² Reelt består det første trin i analysen af indsamlingen af empirien og den efterfølgende læsning af de indsamlede artikler. Allerede i udarbejdelsen af søgeordslisterne har vi foretaget den første inklusions-/eksklusionsvurdering, hvilket danner grundlag for, hvad analysen af den indsamlede empiri efterfølgende kan resultere i.

Indsamlingen af udsagnene er foretaget med et fastlagt objekt for øje, hvilket betyder, at det kun er udsagn, der aktualiserer doping eller dopingimplicerede atleter, som danner grundlag for den videre analyse. Ifølge Foucault er denne fastlæggelse af objektet problematisk, da man ikke simpelt kan afgrænse det, man leder efter, efter et bestemt tema eller objekt (Andersen, 1999: 47).

Denne kritik tager vi til os, og vi er opmærksomme på, at vi ved at fokusere på et fastlagt objekt, risikerer at overse udsagn, der kunne være relevant for videre analyse. Vi har dog oplevet det som nødvendigt at have noget konkret at lede efter, og vi mener, at vi ved at finde udsagn om doping og den dopingimplicerede atlet fanger de forskelligheder, der er i objektets fremtrædelse over tid.

5.5.2 Trin II: Udspaltning af subjektpositionerne i udsagnene.

For at undersøge hvilke subjektpositioner diskursen realiserer, og fra hvilke positioner der kan tales meningsfuld om objektet, består trin II i analysen i en klarlægning af, hvilke subjektpositioner, der eksisterer i det indsamlede korpus af udsagn. Subjektpositionerne findes ved at følgende tre spørgsmål stilles til udsagnene:

- *Hvem udtaler sig?*
- *Fra hvilken position?*
- *Fra hvilken institutionel ramme?*

Diskursanalysen finder sin basis i den kvalitative analyse, men vi har valgt på dette trin i analysen at supplere med elementer af kvantitativ analyse (Jäger & Maier, 2009: 51). Således noteres på dette trin antallet af subjektpositioner samt den hyppighed, de optræder med i artiklerne (se bilagene 5 til 14). Dette gøres med henblik på senere i analysen kvalitativt at kunne beskrive udviklingen i subjektpositioner.

Det skal i forbindelse med analysen af subjektpositioner nævnes, at vi i analysen ikke betragter journalisten som subjektposition. I stedet betragter vi journalisten som et mellemlid, hvorigennem teksten konstrueres. Vi analyserer derfor ikke, om forskellige journalister konstruerer doping forskelligt. Denne dimension udelades i analysen som en konsekvens af, at det ikke er angivet i alle de elektroniske udgaver af artiklerne, hvilken journalist, der har skrevet artiklen. De analyserede subjektpositioner er således alle subjekter, der optræder i artiklerne, og som udtaler sig om doping eller om dopingimplicerede atleter.

5.5.3 Trin III: Udspaltning af begreber

Trin III i analysen består af en begrebsdestillering og kategorisering ud fra korpusset af udsagn. Ethvert af diskursens udsagn abonnerer på begreber (Andersen, 1999: 45), og begreberne er centrale elementer i diskursanalysen (Nexø & Koch, 2006: 85).

Ligesom under trin to inddrages der også her elementer af kvantitativ metode, da det i begrebsanalysen noteres, hvor ofte hvert begreb optræder i udsagnene. Det kvantitative supplement til analysen af begreberne bidrager til forståelsen af begrebsformationerne, da vi gennem begrebsfrekvensen får en fornemmelse af, hvor stærkt begreberne er indlejret i diskurserne (Jäger & Maier, 2009: 51).

Et begreb er defineret som den måde, hvorpå diskursens subjekter organiserer objekterne (Christensen, 1994: 31). Et begreb er således udtryk for en opfattelse, forståelse, fornemmelse eller idé, der sammenfatter en betydning og erfaring og et begreb kan sammenfatte noget som værende positivt, negativt, neutralt mm. (Christensen, 1994: 31). Begrebet markerer en grænse for, hvad der må tælle som gyldigt i den konkrete kontekst, og begrebet er som regel flertydigt (Christensen, 1994: 31).

Begrebsdestilleringen tager afsæt i udsagnsdestilleringen. Med udgangspunkt i teksteksemplet fra trin I:

*"[...] den kvindelige indehaver af verdensrekorden i hammerkast [...] blev **taget for brug af det forbudte stof Nandrolon**. Dermed måtte hun [...] og **forlade Sydney**."*

udspaltes følgende begreber fra udsagnene: 'taget for', 'brug', 'forbudt stof', 'Nandrolon' og 'forlade'. De udspaltede begreber kategoriseres og noteres for hvert OL i skemaform (se bilag 5 til 14).

5.5.4 Trin IV: Begrebsformation

Trin IV udgøres af en klarlæggelse af begrebsformationerne. Klarlæggelsen af begrebsformationerne tager udgangspunkt i, at diskursanalysen ikke beskæftiger sig med isolerede begreber, men med serier eller sammenhænge af begreber (Nexø & Koch, 2006: 85-86). I klarlæggelsen af begrebsformationerne kombineres den kvantitative gennemgang af de mange begreber med en række nedslag i teksterne, hvor det forsøges klarlagt, hvorledes begreber, der ved den kvantitative gennemgang umiddelbart forekommer ofte, adskiller sig kvalitativt over perioderne, og hvordan perioderne kendetegnes af forskellige begrebsformationer, som konsekvens af forskellige begrebsklynger. Således er det centralt i analysen af begrebsformationerne, at der anvendes citater fra artiklerne.

5.5.5 Trin V: Diskursorden og diskursiv forandring

Trin V udgøres af en analyse af diskursordenerne. På baggrund af de fremanalyserede begrebsformationer analyseres det, hvilke diskurser, der indrammer doping og den dopingimplicerede atlet. Diskursernes nodalpunkter analyseres, og det undersøges, hvilke subjektpositioner der indtræder i diskurserne. Analysen af diskursordenerne danner baggrund for analysen af de diskursive ligheder og forandringer, der kan spores i først Politiken og dernæst New York Times.

5.5.6 Trin VI: Komparative forskelle og ligheder mellem Politiken og New York Times

Frem til dette trin i analysen er diskurserne fremanalyseret for Politiken og New York Times isoleret. Dette trin i analysen består i en analyse af forskelle og ligheder mellem de to aviser.

5.5.7 Trin VII: Analyse af dialektikken mellem diskursiv praksis og social praksis

Den tekstnære dimension af diskursanalysen er nu færdiggjort, og resultaterne analyseres og diskuteres i forhold til forandringer i den sociale praksis, repræsenteret ved institutionelle forandringer i perioden fra 1992 til 2008.

5.6 Kritisk metoderefleksion

Efter nu at have præsenteret opgavens metodiske overvejelser i forbindelse med analysen, er det på sin plads kort at kommentere på nogle af de kritikpunkter, der er rettet mod den kvalitative analysetilgang. Ifølge Boolsen (2006: 21) kritiseres den kvalitative analysetilgang ofte for at mangle pålidelighed og gyldighed, og kritikken rettes ofte mod en mangelfuldt beskrevet analytisk ramme (Wester, Pleijter & Renckstorf, 2004: 511).

Vi håber med afsæt i den beskrevne analysestrategi, at kritikken omkring en mangelfuldt beskrevet analytisk ramme ikke er relevant. Vi har udviklet rammen i et samspil mellem teorien og empirien, og vi har efterfølgende anvendt analysemodellen stringent på hele datamaterialet. Transparens har været et ideal for analysen og vi har ønsket at være så tydelige som muligt ved samtlige trin i analysen.

Mht. kritikken omkring pålidelighed og gyldighed, kan det i kvalitativ forskning være svært at teste pålideligheden og validiteten uafhængigt af hinanden (Wester, Pleijter & Renckstorf, 2004: 511). De vigtigste metoder til at sikre kvaliteten af forskningen er gentagelse og triangulering, og vi har i analysen, for at sikre en så pålidelig og valid undersøgelse som muligt, benyttet os af princippet om gentagelse på flere af trinene. Således har vi i analysen af udsagn og begreber begge to foretaget en individuel analyse uafhængigt af hinanden. Disse to analyser er så blevet sammenholdt for at sikre, at vi fandt de samme resultater, som så er blevet skrevet sammen. Samme procedure benyttede vi i analysen af begrebsformationerne og af diskurserne og nodalpunkterne. Ved afvigelser er vi vendt tilbage til empirien, for at tjekke analyserne og for at sikre, at vi ydede empirien retfærdighed i analysen.

Vi har ikke til fulde anvendt princippet om triangulering i analysen. Vi har inkluderet en kvantitativ optælling af subjektpositioner, samt en optælling af, hvor mange gange hvert begreb optræder, og inklusionen er sket for at højne kvaliteten af den kvalitative analyse. Vi mener dog ikke, at vi med retfærdighed kan sige, at der er tale om en triangulering af metoder. Til det anvendes den kvantitative analyses resultater for sporadisk og for overfladisk.

Mht. anvendelsen af citater i analysen er vi opmærksomme på, at anvendelsen af citater kan være misvisende, når de tages ud af sammenhængen. Vi har i analysen været grundige i vores undersøgelse af, at de anvendte citater er blevet anvendt i overensstemmelse med den kontekst, hvori de er taget fra.

Endelig er det en grundpræmis for Foucault, at man ikke kan definere en diskursformation på forhånd. Det medfører, at man ikke simpelt kan afgrænse det, man læser efter efter et bestemt tema (Andersen, 1999: 47), og det betyder, at vi, ifølge Foucault, har foretaget analysen på et problematisk grundlag. Vi har valgt på forhånd at fastlægge undersøgelsesobjektet i bearbejdningen af empirien, hvilket vi således kan kritiseres for, da vi på baggrund heraf gør os blinde for en række temaer, vi ikke på forhånd har kunnet forudsige (Andersen, 1999: 47). Vi er opmærksomme på denne kritik, men må ud fra et rationelt argument erkende, at vi ikke har fundet det muligt at gå til empirien uden en fiksering af undersøgelsesobjektet.

6.0 Analyse

Efter at have præsenteret opgavens teoretiske ramme, metodiske overvejelser samt opgavens analysestrategi, er vi nu nået til analysen. Den indledende destillering af udsagn, subjektpositioner og begreber foreligger i bilagsform (se bilag 3 til 14). I det følgende kortlægges for hvert OL mønstrene i subjektpositionerne, og begrebsformationerne analyseres med udgangspunkt i de destillerede udsagn og begreber. Den følgende del af analysen består således af et nedslagspunkt for hver avis ved hvert OL, hvilket resulterer i 10 nedslagspunkter. Først analyseres Politiken fra 1992 til 2008 og dernæst analyseres New York Times fra 1992 til 2008.

6.1 Politiken 1992 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 1992 to artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.1.1 Subjektpositioner

Som en konsekvens af de få artikler ses ganske få subjektpositioner i 1992.

6.1.2 Begrebsformation

6.1.2.1 Atletkonstruktion

Atleten konstrueres i 1992 primært gennem begreber, der knytter sig til brugen af doping. Anvendelsen af doping bliver gennem begrebet 'brug' konstrueret som et aktivt valg, hvilket understreges i den ene artikel af, at *"man kan ikke blive dopet ved en fejltagelse [...]"* (P, 1992: 1)¹³. Brugen af doping italesættes ligeledes gennem begrebet 'misbrug': *"[...] blev afsløret for dopingmisbrug."* (P, 1992: 2). Brugen af doping fremstår således som et aktivt valg af en negativ praksis.

At anvendelsen af doping forstås som en negativ praksis understreges af, at begrebet 'skandale' knyttes til brugen af doping, hvilket indikerer en alvor i anvendelsen af doping. Dette syn på doping ses ligeledes i anvendelsen af begreber som 'snyd', 'forbudt', 'farligt' og 'livsfare'. At bruge doping opfattes både som snyd og som farligt for atleten, som sætter sit liv på spil ved anvendelsen: *"For det første er det snyd. For det andet er det livsfarligt."* (P, 1992: 2) og *"[...] man kan alligevel dø af det [...]"* (P, 1992: 1).

At doping i 1992 italesættes gennem begreber som 'livsfare' knytter an til, at doping opfattes som et problem: *"Hvis dopingproblemet ikke slår ud i lys lue ved det kommende OL, så har det i hvert fald spøgt i*

---

¹³ I analysen af subjektpositioner og begrebsformationer (fra afsnit 6.1 til 6.10) anvendes henvisninger i teksten for at indikere hvilken avis, hvilket år, samt hvilken artikel, der refereres til. Det er således ikke henvisninger til litteratur, der anvendes i denne del af analysen. Henvisninger til Politiken angives med 'P' (fx: P, 1992: 1) og henvisninger til New York Times angives med 'NYT' (fx: NYT, 1992: 1). Samtlige artikler findes i oversigtsform i bilag 1.

kulisserne allerede inden." (P, 1992: 2). Der er i 1992 ikke konsensus omkring perspektiverne for doping i sporten. Således står der i den ene artikel, at *"OL i Seoul var den sidste internationale begivenhed, hvor doping spillede en rolle."* (P, 1992: 1), mens der i den anden artikel står *"Jeg tror ikke, man kan komme dopingproblemet til livs."* (P, 1992: 2). I disse citater ses to opfattelser af dopingproblematikken, som ligger langt fra hinanden.

Konsekvenserne af dopingbrug italesættes gennem begreberne 'knaldet', 'snuppet', 'afsløret' og 'taget for'. Begreberne indikerer at atleten, som følge af sin handling, ikke fortjener sympati eller empati. Samtidig skaber begreberne en opfattelse af atleten som en person, der ved brugen af doping handler forbudt, og som hvert øjeblik risikerer at blive fanget i sit foretagende.

6.1.2.2 Mistænkeligt gode resultater

Flere steder i artiklerne i 1992 knyttes begrebet 'mistanke' til doping: *"[...] om der nogen steder opnås mistænkeligt gode resultater [...]"* (P, 1992: 1) og *"Mistanken er der altid."* (P, 1992: 2). Denne mistanke medfører, at det i 1992 er vanskeligt at vurdere, om en rekord er blevet til med eller uden brug af doping: *"Ikke mindst fordi folk ikke kan vide, om en rekord er ren eller uren."* (P, 1992: 2). Denne usikkerhed kan knyttes til forståelsen af doping som noget, der har spøgt i kulissen igennem længere tid (jf. P, 1992: 2). Samtidig illustrerer citatet, hvordan begreberne 'ren' og 'uren' knyttes til brugen af doping. Doping repræsenterer således noget urent, mens den udopede atlet er ren. Her kobles usikkerheden om, hvorvidt en præstation er ren, til atleten, og på den måde får begrebet 'mistanke' ligeledes betydning for den måde atleten konstrueres på. Forståelsen af den rene atlet er dog den, at vedkommende nok er 'ren', men som konsekvens heraf, sandsynligvis også uden chance for at vinde: *"Vi vinder nok ikke, men vi har et miljøvenligt, udopet produkt."* (P, 1992: 2).

6.1.2.3 Testning

Der anvendes en række begreber i 1992 som kan kategoriseres i en testkategori. Begreber som 'uanmeldt besøg', 'udtagne prøver', 'urinprøve' og 'dopingkontrol' optræder i artiklerne. Netop de uanmeldte besøg spiller en rolle i forståelsen af dopingbekæmpelsen i 1992: *"For i dag kan ingen føle sig sikker mod at blive tjekket."* (P, 1992: 1). Der tales både om testning og om de udfordringer testningen står over for: *"Kontrollanterne står jo over for ligeså dygtige læger, der udvikler såvel dopingpræparater som sløringsmidler."* (P, 1992: 2). I relation hertil er det meningsfuldt, at der i artiklerne fokuseres på dem, der er involveret i testningsprocessen. Således tales der om 'dopingkontrollanter', 'læge', 'official' og 'kontrollanthold'.

6.1.2.4 Juridiske begreber

Begrebet 'forbud' knyttes ligeledes til doping. Begrebet kan knyttes til en juridisk begrebskategori, der også indeholder begreber som 'bevist', 'juridiske finesser', 'frikendt' og 'dopinganklager': *"Men det var juridiske finesser og ikke forbandet gode forklaringer, der frikendte hende for dopinganklagerne."* (P, 1992: 2). I forhold til de juridiske begreber er det relevant at notere sig, at det netop var de 'juridiske finesser', der medførte frikendelsen af atleten. De juridiske begreber knytter hovedsageligt an til atletens forsøg på at omgå sanktioner.

6.2 Politiken 1996 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 1996 syv artikler, som opfylder undersøgelsens inklusionskrav og som danner udgangspunkt for analysen af subjektpositioner og begrebsformation.

6.2.1 Subjektpositioner

Subjektpositionerne er kendetegnet ved to ting: For det første, at der, som en konsekvens af de relativt få artikler, ikke er særligt mange subjektpositioner i artiklerne. For det andet er der i forhold til 1992 en større spredning i de subjektpositioner, der optræder.

Subjektpositioner fra internationale sportsorganisationer optræder i et par af artiklerne. Det er først og fremmest IOC, som udtaler sig. Tilsvarende ses enkelte nationale sportsorganisationer som subjektpositioner i artiklerne, ligesom enkelte atleter optræder som subjekter i artiklerne. Endelig ses en mediciner og en IOC-kritisk læge som subjekter.

6.2.2 Begrebsformation

6.2.2.1 Atletkonstruktion

Atleten konstrueres i 1996 gennem begreber som 'synder', 'dopet' og 'misbruger'. Begrebet 'synder' skaber et billede af en person, som handler forkert og umoralsk, og samtidig leder både 'dopet' og 'misbruger' tanker hen på en person, som befinder sig i et afhængighedsforhold.

Endvidere ligger der i anvendelsen af begreberne en forståelse af, at atleten aktivt vælger at dope sig. Når man synder, gør man det velvidende, at handlingen anses som forkert. Denne opfattelse konsolideres gennem begreber som 'taget', 'indtaget', 'benyttet', 'dopingbrug' og 'dope sig', der beskriver brugen af doping. Begreberne indikerer, at atleten af egen fri vilje har valgt at indtage stofferne.

6.2.2.2 Dopingens konsekvenser

Anvendelsen af begrebet 'afsløret' kan relateres til ovenstående opfattelse af atleten som en misbruger, der doper sig i det skjulte. Atleten bliver mødt med en række konsekvenser, og disse konsekvenser

italesættes gennem begreber, der beskriver, hvordan de afslørede atleter ekskluderes. Det er begreber som 'udelukkelse', 'pillet ud af holdet', 'diskvalificeret', 'udstødt som paria' og 'kommer ikke til at deltage'. En yderligere konsekvens er, at atleterne risikerer at få 'frataget medaljer': "[...] *alle tre er blevet diskvalificeret fra legene, og Korneyev og Guliyev har mistet deres bronzemedaljer.*" (P, 1996: 7).

Konsekvensen 'udstødt som paria' tegner et billede af atleten som en ringeagtet person. Hermed konstrueres den dopingimplicerede atlet som en uønsket person, og begreberne 'synder' og 'misbruger' tegner i samspil med 'udstødt som paria' atleten i et negativt lys, hvor sympatien er fjernet.

Ovenstående begreber indikerer en relativt konsekvent linje over for doping. Denne konsekvente linje er dog ikke fuldstændig indlejret i begrebsformationen, da der i 1996 også optræder en række begreber, som indikerer en usikkerhed omkring de anvendte/mulige sanktioner. Begrebet 'slap med reprimande' optræder, hvilket angiver, at ikke alle afslørede atleter ender med at blive straffet: "*Den første positive dopingprøve ved legene i Atlanta har kun medført en reprimande i form af en løftet pegefinger til synderen [...]*" (P, 1996: 3). At det er muligt at blive testet positiv og alligevel slippe med en reprimande indikerer, at der ikke er konsensus omkring strafudmålingen. Denne manglende konsensus afspejler sig også i en række juridiske begreber, som viser dopingmyndighedernes problemstillinger i forhold til at straffe atleterne: "[...] *IAAF gav dem lov til at deltage – udelukkende af den grund, at forbundet er bange for at blive sagsøgt i et civilt søgsmål efter legene.*" (P, 1996: 6). Citatet illustrerer, hvordan der i artiklerne optræder en række juridiske begreber. Således optræder begreber som 'sagsøgning', 'civilt søgsmål', 'erstatningskrav' og 'juridiske rådgivere' i artiklerne, hvilket konstruerer et billede af doping som et juridisk spørgsmål, der må/kan afgøres foran en domstol. Begreberne tegner endvidere et billede af en juridisk inkonsistens omkring doping, hvor nogle straffes, mens andre går fri.

6.2.2.3 Doping

At den dopingimplicerede atlet beskrives som paria er med til at skabe et negativt billede af doping. Dette negative billede suppleres af en frygt for doping: "*Især dette middel frygtes af den Olympiske Komite, da den øgede tilgang af røde blodlegemer kan gøre blodet tyktflydende.*" (P, 1996: 2). Begrebet 'frygt' intensiverer problematikken i anvendelsen af doping, som konstrueres som potentielt farlig.

Samtidig er begreber som 'skjule', 'rygte', 'mistanke', 'udokumenterede beskyldninger' og 'ufine hentydninger' med til at vise, at perioden er kendetegnet ved en usikkerhed omkring, hvem der benytter sig af doping. Usikkerheden kan i 1996 knyttes til den gode præstation: "[...] *men spørgsmålet om doping vil altid blive stillet, når en svømmer forbedrer sig så drastisk.*" (P, 1996: 4). Mistanken følger de ekstraordinære præstationer og der rettes nærmest som en selvfølge fokus mod doping: "[...] *hver gang en*

eller anden svømmer stærkt, så skal spørgsmålet om doping rejses automatisk." (P, 1996: 4). Begrebet 'mistanke' spiller dermed en afgørende rolle i forståelsen af doping i 1996.

Et andet centralt element i konstruktionen af doping er, at der i artiklerne anvendes en række begreber, der tydeliggør med hvilket formål de forskellige stoffer anvendes, og hvori de præstationsfremmende effekter ligger. Således beskrives virkninger som 'giver større muskler', 'giver stort væsketab', 'reducerer træthed', 'giver flere røde blodceller' og 'slører sporene'. Denne uddybning af dopingens virkning kan ses i relation til det faktum, at der i 1996 nævnes flere præparater med medicinsk navn, end det er tilfældet i 1992.

Der ses ikke et entydigt mønster i italesættelsen af dopingpræparaterne. Begreberne 'ulovlig' og 'forbudt' optræder i 1996, men ikke oftere end begreber som 'stimulans', 'stof' eller 'middel' gør det. Doping konstrueres dermed ikke entydigt som noget ulovligt og forbudt, men tendensen er, at dopingbrug anses som en alvorlig forseelse og at dopingbrugen udgør en trussel: "*[...] den største trussel mod OL's gode navn og rygte er dopingmisbrug.*" (P, 1996: 2). Spredningen skaber således et lidt usammenhængende billede af doping.

6.2.2.4 Testning

Der optræder i 1996 en lille gruppe af begreber, der kan relateres til testning. 'Prøve' er det oftest forekommende begreb i denne kategori: "*[...] jeg var den eneste, der ikke klarede dopingprøven.*" (P, 1996: 5) og "*De har ellers begge afleveret urinprøver, der viste spor af doping, og skulle derfor stå til udelukkelse.*" (P, 1996: 6). Som citaterne illustrerer, er dopingprøven helt central for atleten. Det er den positive prøve, der ligger til grund for efterfølgende sanktioner (eller manglende sanktioner) og det er den positive prøve, der afgør, om atleten bliver udstødt, stempet som synder eller går fri. Også her spiller mistanken en rolle i forståelsen af testningen. Mistilliden og mistanken til den ekstraordinære atlet antyder, at tilliden til testningen er ikke større, end at alle atleter, også dem, der er blevet testet negative, kan tænkes at have anvendt doping.

6.3 Politiken 2000 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 2000 i Politiken 43 artikler, der opfylder inklusionskriterierne for undersøgelsen, og som danner udgangspunkt for analysen af subjektpositioner og begrebsformation.

6.3.1 Subjektpositioner

Der ses en stor spredning i, hvilke subjekter der udtaler sig i artiklerne.

En væsentlig subjektposition i 2000 er IOC, men der ses også en række subjekter fra andre internationale sportsorganisationer, som fx IAAF¹⁴, UCI¹⁵ og IWF¹⁶. Også nationale sportsorganisationer optræder som subjektpositioner i mange af artiklerne.

En subjektposition, der i artiklerne optræder relativt ofte, udgøres af eksperter på dopingområdet og dopingforskere. Flere af disse subjekters position kan knyttes til antidopingarbejdet, og der optræder en række subjektpositioner fra henholdsvis WADA og nationale antidopingagenturer, der også forholder sig til antidopingarbejdet.

Endelig optræder den amerikanske regerings antidopingchef som subjekt i et par artikler og også atleterne selv, deres trænere, læger, advokater osv. ses som subjektpositioner.

6.3.2 Begrebsformation

6.3.2.1 Atletkonstruktion

De centrale begreber, der beskriver den dopingimplicerede atlet i 2000 er 'synder', 'dopet' og 'snyder'.

Begreberne leder tankerne hen på en person, som har foretaget en forkert eller umoralsk handling, hvilket fjerner sympatien for atleten. Forståelsen er, at anvendelsen af doping kræver modhandling: *"Og tror man, hvad de siger, er de parat til at rense landet [...] for dopingsnydere."* (P, 2000: 17). Den dopingimplicerede atlet, dopingsnyderen, betragtes som en trussel, der fra politisk og juridisk side må reageres mod.

Atleten konstrueres endvidere igennem begreber som 'ualmindeligt dum', 'beskidt udøver', 'skrupelløs', 'komplet idiot', 'sportssvindler' og 'tåbelig dopingmisbruger'. Begreberne tegner et negativt billede af atleten, som bærer præg af foragt: *"Set i det billede er den tåbelige dopingmisbruger, der stadig skal søges afsløret med alle tænkelige midler, en ubetydelig person."* (P, 2000: 42) og *"Alle kan se på en beskidt udøver og vide, at han er beskidt. Han er helt svulmende og hans ansigt forandrer sig."* (P, 2000: 17). Den dopedede atlet konstrueres som modsætning til den 'rene' atlet, både ud fra de personlige kvaliteter, der knyttes til den dopedede atlet, samt ud fra de udseendemæssige forandringer, der følger med doping (mis)bruget.

---

¹⁴ IAAF: International Association of Athletics Federations

¹⁵ UCI: Union Cycliste Internationale

¹⁶ IWF: International Weightlifting Federation

Den værdi, som den 'rene' atlet tillægges, drages i tvivl: *"Og vi hørte dem sige, de ikke-afslørede, at sådan noget kunne de sandelig ikke selv finde på. [...] Jeg kan ikke bevise noget, nej, men vær vis på, at 'alle' de atletikfolk, der er med i kampen om medaljerne i Sydney [...] har spist mere end matadormix i træningslejren."* (P, 2000: 16). Der ses således et skift fra 'ren' til 'ikke-afsløret', hvilket indikerer den konstante mistanke, som rettes mod atleterne. Denne forståelse underbygges yderligere af begreber som 'mistanke', 'rygte', 'vished' og 'hyklery'. Også begreber som 'skjule' og 'dække over' knytter an til skiftet fra 'ren' til 'ikke-afsløret'.

Konstruktionen af den dopede atlet er udtalt negativ. Ved at konstruere den rene atlet som 'ikke-afsløret' fjernes det klare alternativ til den dopede atlet. Selv den rene atlet er nu blot en endnu ikke afsløret dopingsnyder.

At den 'rene' atlet nu er den 'ikke-afslørede' atlet knytter an til begrebet 'afsløring', der spiller en rolle i konstruktionen af atleten: *"I går blev det rumænske vægtløfterhold ekskluderet fra de olympiske lege, efter at to løftere er blevet afsløret som dopingsyndere."* (P, 2000: 18). Som synder og snyder fortjener atleten ikke andet end at blive afsløret og dømt, og i den forbindelse knyttes en række begreber til den dopingimplicerede atlet, der nu 'ryger i fælden', 'bliver fanget', 'bliver taget', 'bliver snuppet' og 'ryger i svinget'. 'Hammeren falder' over atleterne og der bliver *"[...] hakket til med det samme, så snart der er fundet ulovlige stoffer [...]"* (P, 2000: 24).

Konstruktionen af atleten suppleres af begreber, der anvendes til at beskrive dopingindtaget. Indtaget beskrives som at *"[...] stikke sig selv med stofferne, som var hentet i Mexico."* (P, 2000: 2), *"[...] kan sprøjtes ind ti minutter før en konkurrence [...]"* (P, 2000: 18) og *"Og selv om der ikke er nogen, der tror, at Andrea Raducan har dopet sig med vilje [...]"* (P, 2000: 33). Anvendelsen af begreber som 'stikke sig', 'sprøjte' og 'dope' tegner et billede af atleten som misbruger eller narkoman.

Der er en hård retorik omkring anvendelsen af doping i 2000. Italesættelsen af doping følger denne tendens, og begreberne 'ulovlig', 'forbudt' og 'stoffer' udgør den overvejende beskrivelse af doping, der beskrives som 'ulovlige stoffer', 'forbudte stoffer' og 'præstationsfremmende stoffer'. Begreberne indgår meningsfuldt i den begrebsrelation, som atleten konstrueres igennem, da de forstærker billedet af atleten som en misbruger og narkoman.

Begrebet 'ulovlig' understreger atletens handling som en trussel mod de rene atleter, og selvom begreber som 'fair/unfair' og 'retfærdighed/uretfærdighed' knyttes til den rene atlet, konstrueres den rene atlet i 2000 ikke som et entydigt modstykke til den dopede atlet. Skellet mellem ren og dopet er nedtonet, og det kan i 2000 ikke for alvor siges, hvem der konkurrerer retfærdigt. Den dopede atlet handler uden en etisk

retningslinje og dopingindtag betragtes i 2000 som snyd: *"Hvis nogle snyder, skal de udelukkes på livstid, for der er sandsynlighed for, at de vil gøre det igen, når de vender tilbage efter to års udelukkelse."* (P, 2000: 27). Citatet illustrerer den måde atleten konstrueres på i 2000: Atleten er en snyder og man kan ikke regne med, at atleten har ryggrad til ikke at snyde igen. Retorikken synes uforsonlig og synet på den dopede atlet blottet for sympati og empati.

6.3.2.2 Konsekvenser og juridiske begreber

Dopingens alvor fremstår i artiklerne og understreges af begreber som 'frygt', 'uhyggeligt', 'alvorligt', 'mørke skyer', 'risiko', 'fare' og 'dopingproblem'. Begreberne indikerer, at anvendelsen af doping er noget slemt, som kan få alvorlige konsekvenser for de involverede parter.

I forlængelse af den hårde retorik italesættes mange af konsekvenserne af dopingbrug i artiklerne: *"Ryttere som [...] bliver snuppet for EPO-misbrug, bliver straffet prompte."* (P, 2000: 5). Begrebet 'straf' optræder, og straffen bliver i 2000 bl.a. italesat som 'få frataget sin medalje', 'sendt hjem', 'smidt ud', 'udelukkelse', 'diskvalifikation', 'karantæne' og 'bøde'. Endvidere består straffen i en offentlig udstillelse: *"Udøverne hænges ud med det samme. Skulle B-prøverne så vise noget andet, kommer de til ære og værdighed igen."* (P, 2000: 24). Begreber som 'offentliggørelse' og 'hængt ud' knyttes nu også til dopingens konsekvenser.

Ovenstående begreber, samt opfattelsen af, at dopingimplicerede atleter skal 'straffes', kan relateres til en gruppe af begreber, der tilhører en juridisk begrebskategori. Således snakkes der i flere artikler om 'dom', 'retssag', 'ankesag', 'appel', 'bevis/bevisførelse', 'benådning/nåde' og 'frifindelse/frikendelse'. Begreberne tydeliggør, at mange af OL's dopingsager i en eller anden forstand får et retsligt efterspil, fordi atleterne har mulighed for at anke de internationale sportsorganisationers afgørelser: *"Lamaze havde ellers netop vundet en appel ved en civil retsinstans efter at være blevet idømt livsvarig karantæne [...]"* (P, 2000: 24) og *"Rumænerne har protesteret over dommen, og i morgen skal ankesagen afgøres af de tre dommere i den internationale domstol (CAS). Dagen i går blev brugt til at afhøre vidner [...]"*. (P, 2000: 34).

De juridiske begreber komplementerer begreberne 'forbudt' og 'ulovlig', der optræder i forbindelse med beskrivelsen af doping. Bliver man fundet skyldig i indtagelsen af ulovlige stoffer, kvalificerer man sig selv til dom og en straf, og denne straf udmåles under hensyntagen til overtrædelsens alvorlighed. Det er dog en central pointe i 2000, at straffen gives uden kompromisser i et forsøg på at lægge en nul-tolerance politik overfor dopingbrug: *"[...]den lille gymnastikpige er blevet ofret i en politisk sag, som først og fremmest handler om, at IOC skal understrege sin skrappe dopinglinje."* (P, 2000: 35).

Den skrappe dopinglinje som IOC lægger for dagen, afspejles i de begreber, som atleten konstrueres igennem. Således giver beskrivelsen af atleten gennem de viste begreber 'komplet idiot', 'sportssvindler', 'narkoman' etc. atleten betydning i forlængelse af den skrappe dopinglinje

6.3.2.3 Testning

Oftest er bevismaterialet, som anvendes i dopingsager, resultatet af en dopingtest og det er muligt at isolere en hel kategori af begreber, der alle relaterer sig til testning af atleten.

Den største begrebskategori udgøres af begreber som 'uansede test', 'test uden for konkurrence', 'testning ved konkurrence' og 'tilfældig prøve'. Der gøres i 2000 op med tidligere tiders testningsregimer: *"Dopingeksperter har hele tiden understreget, at testning ved konkurrencer kun har en lille effekt, og at der i stedet skal sættes på uansede prøver."* (P, 2000: 15) og *"[...] de to nye EPO-test er mest effektive, når lægerne møder op uden for konkurrence i atleternes optræningsperiode."* (P, 2000: 9). Begreber som 'effekt' og 'effektivitet' knyttes til testningen, men testningen befinder sig i 2000 stadig i en effektiviseringsfase: *"EPO-testen lukker et lille hul, men der er altid andre smuthuller, som bliver udnyttet."* (P, 2000: 9). I forbindelse med forståelsen af testningen som ufuldstændig, konstrueres en hver positiv test som en positiv begivenhed: *"WADA har vist sig som en succes ved at finde 20 positive dopingtests forud for OL."* (P, 2000: 15). Begrebet 'succes' anvendes nu i forbindelse med positive tests.

Dopingindtaget bliver til en sag, idet atleten testes positiv og den positive test italesættes for en stor del igennem testbegreber, der kan knyttes til den medicinske verden: *"[...] han ved en test i begyndelsen af september fik målt Nandrolon i urinen."* (P, 2000: 15) og *"En prøve viste spor af Nandrolon i kroppen [...]"* (P, 2000: 24). Sådanne medicinske begreber består bl.a. af 'a-prøve', 'b-prøve', 'hæmatokritværdi', 'blodtest', 'urinprøve/urintest' og 'urin' og anvendelsen af medicinske begreber knytter an til en brug af dopingpræparaternes medicinske navne.

I forlængelse af de mange begreber, der relaterer sig til testning i 2000, fokuseres der ikke bare på testning, men også på dem, der tester: *"[...] så nu venter verden i spænding på, at de to EPO-forskere skal teste de nedfrosne urin-prøver [...]"* (P, 2000: 5). Som vist, betragtes testningen stadig som ufuldstændig, hvilket også afspejles i italesættelsen af test-personerne: *"Og dopingudviklingen vil altid være en løbesko foran de arme mennesker, der i idealismens fattige tjeneste søger af afsløre de biologer, læger og atleter, der finder det interessant [...] at manipulere med den naturlige muskelmæssige virkelighed."* (P, 2000: 16). Citatet illustrerer, hvordan der i 2000 både fokuseres på test-personale, men også på de personer, der er ansvarlige for udviklingen af dopingpræparater. Dette fokus illustreres også i følgende citat: *"Ting, der ikke*

kan købes i Matas [...], men som blandes og koges på reagensglas af eksperimenterende, hvidkittede fyre bag nedrullede gardiner i laboratorier hist og pist kloden rundt.” (P, 2000: 16).

De medicinske begreber komplementeres både i beskrivelsen af antidopingpersonale og i beskrivelsen af de personer, der udvikler dopingpræparater. Det er EPO-forskere og læger, der er ansvarlige for at udvikle dopingtests, og det er læger, biologer og 'hvidkittede fyre', der er ansvarlige for dopingudviklingen. Sympatien placeres dog solidt hos antidopingpersonalet, der beskrives som 'arme læger', der 'idealistisk' søger at fange dopede atleter. Som kontrast hertil beskrives de dopingansvarlige læger som 'tvivlsomme, lyssky læger', der arbejder bag nedrullede gardiner i mørke laboratorier overalt i verden.

6.4 Politiken 2004 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 2004 61 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.4.1 Subjektpositioner

Der ses en relativ stor spredning i, hvilke subjektpositioner, der optræder i artiklerne. Denne spredning betyder, at doping og den dopingimplicerede atlet i 2004 konstrueres af mange forskellige subjekter. De mange subjekter har et meget varierende institutionelt tilhørsforhold.

Positioner med tilknytning til internationale sportsorganisationer optræder oftest. Den mest dominerende position udgøres af IOC. En anden gennemgående subjektposition i 2004 udgøres af nationale sportsorganisationer, som dog optræder med en noget større spredning end de internationale sportsorganisationer.

Der ses i artiklerne en gruppe subjekter, hvis position kan knyttes til antidopingarbejde. Således optræder positioner med tilknytning til WADA og forskellige nationale antidopingagenturer i artiklerne. I relation hertil ses forskellige dopingforskere/-eksperter som subjekter i artiklerne.

I 2004 ses en række subjektpositioner, hvis institutionelle tilhørsforhold traditionelt set ikke kan relateres til sportens domæne. Således optræder en række positioner fra den politiske sfære i artiklerne, blandt andet unavngivne kilder fra den græske anklagemyndighed og den græske regering. Derudover gøres en tidligere græsk kulturminister og en tidligere kontorchef i kulturministeriet til subjekter i artiklerne.

Også atleterne selv indtager en position, hvorfra det er muligt at udtale sig. Tendensen er, at der er en spredning i, hvilke atleter, der udtaler sig, og ingen atleter optræder oftere end andre. Endvidere udtaler

forskellige positioner med direkte tilknytning til atleterne sig (fx en træner, en læge og en advokat), men ingen af disse optræder særligt ofte.

6.4.2 Begrebsformation

6.4.2.1 Atletkonstruktion

Atleten er i artiklerne overvejende beskrevet igennem negativt ladede begreber. Det hyppigst forekommende begreb er 'synder', der sammen med begreber som 'svindler', 'bandit' og 'snyder' tegner et billede af atleten som værende en uetisk og kriminel person: *"I stedet for i absolut bedste fald at ende som det, der med et dumt udtryk hedder 'sportshelte', eller i lidt bedre fald som atleter, der bare ikke kunne slå til mod dygtigere konkurrenter – hvilket jo er en ærlig sag – ja, så er de nu nogle banditter"* (P, 2004: 50). Denne opfattelse understøttes af, at atleten i flere af artiklerne bliver beskrevet som 'dopingdømt', hvilket indikerer, at atleten har udført en handling, der har fået retslige konsekvenser. Atleten beskrives endvidere som 'karantæneramt', hvilket indebærer, at atleten defineres af sin straf. Begrebet er således med til at definere, hvad og hvem atleten for fremtiden må og kan være. Det samme gør sig gældende for begrebet 'snyder': *"Enhver atlet, der nogensinde har snydt, ved dybt inde, at de er snydere [...]"* (P, 2004: 21). Atleten konstrueres således ikke blot som en person, der snyder, atleten er nu af natur en snyder, hvilket betyder, at atleten som sådan ikke kan regnes for andet end en snyder. Gennem italesættelsen konstrueres atleten således som et aktivt handlende individ.

At den dopede atlet konstrueres som en uetisk og kriminel person, understreges af måden, hvorpå det beskrives, at atleten er blevet taget for brug af doping. Begreberne 'afsløret', 'mistænkt', 'taget', 'snuppet', 'jagtes', 'knaldet', 'fanget', 'få fat i' og 'fældet' er de mest dominerende begreber, og de komplimenterer det negative billede, der tegnes af atleten. Det ligger i begreberne, at hvis man bliver afsløret, så er det fordi, man har handlet uetisk og forkert. Sympatien for atleten reduceres ved anvendelsen af sådanne begreber, fordi de indikerer, at atleten er impliceret i dopingbrug.

Endelig understreges tendensen igennem begreberne 'fælden klappede', 'gik i fælden', 'ryge i fælden' og 'hænge fast i musefælden'. Fælden klapper kun, hvis man foretager sig ting, man ikke må eller bør, og således forstærkes billedet af atleten som en aktiv snyder. Samtidig er anvendelsen af begrebet 'fælden' med til at skabe et dyrisk billede af atleten; som var atleten et jaget dyr, der før eller siden falder for fristelsen til at smage på lokkemaden i den, af dopingmyndighederne, opsatte fælde.

Dopingmyndighederne konstrueres således som de jagende, atleten som den jagede.

Selvom ovenstående tendens er den dominerende, anvendes der også enkelte begreber, som tegner et mere nuanceret billede af atleten. Begreber som 'kun et menneske' og 'offer' optræder i enkelte artikler,

og disse begreber skaber en marginal sympati for atleten. Både som uskyldig og som offer er atleten ikke selv ansvarlig for den situation, vedkommende er havnet i, og således nedtones fornemmelsen af, at atleten bevidst og aktivt har valgt at snyde.

I forlængelse heraf skelnes der i 2004 mellem den dopede atlet og den udopede atlet. Begrebet 'ren' optræder i flere artikler og begrebet konstruerer den udopede atlet som en modsætning til den dopede atlet: *"Hver positiv test er en test, der fanger en svindler og beskytter en ren atlet"* (P, 2004: 54). At være ren er at være udopet, og det er det modsatte af at være en bandit og en svindler. Der skabes en sympati for den rene atlet, som må beskyttes fra de dopede atleter.

6.4.2.2 Konsekvenserne af dopingbrug

Der ses i artiklerne en række begreber, der knytter sig til konsekvenserne af doping. Disse konsekvenser fuldender konstruktionen af atleten.

Den kvantitativt mest dominerende begrebsklynge indeholder konsekvenser som 'sendt hjem', 'smidt ud', 'suspenderet', 'dømt ude', 'kastet på porten', 'pillet ud', 'trukket ud', 'ude af', 'trække sig' og 'diskvalifikation'. Konsekvenserne af dopingbrug er alvorlige for atleten og udgøres endvidere af 'udelukkelse', 'hjemsendelse' og 'karantæne' af forskellig varighed: *"[...] men nu tyder alt i stedet på, at hun drager fra Athen i vanære med udsigt til karantæne på livstid"* (P, 2004: 40). En karantæne på livstid er i sig selv altødelæggende for en atlet, men straffen tilføjes yderligere en dimension gennem begrebet 'vanære': Ikke nok med at atleten ikke længere må konkurrere - atleten er samtidig en ringeagtet person. Mange af de atleter, som havner i dopingfælden oplever desuden at få frataget deres medaljer, og som en konsekvens heraf at blive 'hængt ud' i offentligheden. Hermed kommer atleten til at indtage skurkerollen, hvor de bliver 'slaget' som konsekvens af deres dopingbrug.

6.4.2.3 Ordensmagtsbegreber og dopingens alvor

Som det fremgår af ovenstående har atleten gjort sig fortjent til de sanktioner, som han/hun idømmes.

At atleten ved at bruge doping har gjort sig fortjent til straf, understreges af den måde, hvorpå dopingpræparaterne omtales på i 2004. Beskrivelsen af dopingpræparaterne er domineret af begreberne 'forbudt' og 'ulovlig' og dopingpræparaterne omtales fx som 'forbudt stof', 'forbudt dopingstof', 'forbudt medikament', 'forbudt præstationsfremmende middel' og 'ulovlige stoffer'. Ved at tale om og beskrive dopingmidler, som værende noget ulovligt og forbudt, konsolideres opfattelsen af doping som noget kriminelt.

Brugen af begreberne 'ulovlig' og 'forbudt' om dopingpræparater knyttes i 2004 til en række begreber, der bedst kan beskrives som politi-/ordensmagtsbegreber: *"Det græske politi gennemførte i øvrigt en razzia i en lagerbygning tilhørende træneren Costas Tzekos [...] men endnu foreligger der intet om, hvorvidt der ved aktionen fandtes ulovlige stoffer."* (P, 2004: 37). Begreber som 'politi', 'razzia' og 'aktion' optræder sammen med begreber som 'efterforskning', 'intensiv jagt', 'øget optrapning', 'eftersøgning', 'overvåge' og 'afhøring' i mange af artiklerne. Da begreberne traditionelt kan relateres til politiets arbejde med at fange forbrydere, kommer dopingbekæmpelsen igennem brug af disse begreber derfor til at minde om politiets arbejde med at indfange kriminelle.

Herudover suppleres begreberne af begreber som 'kamp mod doping', 'krig' og 'slag' og antidopingpersonel omtales blandt andet som 'dopingjægere': *"[...] dopingjægerne er ved at vinde kampen mod dopingsynderne."* (P, 2004: 22). Denne begrebssamling konstruerer atleten som mere end blot en synder. Gennem begreberne konstrueres atleten som en fjende mod systemet. Atleten må som konsekvens heraf forsøges bekæmpet med alle tænkelige midler.

De ovenstående begreber antyder alvor i dopingbekæmpelsen. Denne alvor understreges af begreber som 'sorte skyer', 'dopingspøgelse', 'dystre dopingskygger', 'sort plet' og 'dopingmørke'. Dette syn på doping som noget mørkt, dystert og alvorligt eksemplificeres ved, at det i 2004 tydeligt italesættes, at der investeres mere i dopingbekæmpelse end nogensinde tidligere: *"Snyderne jagtes mere end nogensinde."* (P, 2004: 27). Det fremgår, at der er tale om en ny linje mod doping, som ikke er set tidligere og som har betydet en *"[...] øget optrapning af kampen mod dopingsynderne [...]"* (P, 2004: 27). Der er således tale om *"[...] en radikal ændring i forhold til den olympiske jagt på dopingsynderne"* (P, 2004: 27).

Opfattelsen er i 2004, at doping er et alvorligt problem. I den forbindelse er det interessant, hvordan der flere steder i artiklerne tales om dopingproblemet: *"Dopingproblemer uden ende."* (P, 2004: 57) og *"De Olympiske lege [...] bliver de sidste, hvor dopingproblemet begrænser sig til lægemidler."* (P, 2004: 21). Forståelsen er, at anvendelsen af doping udgør et problem, som skal løses så effektivt som muligt, men også, at problemet med tiden vil ændre karakter, hvilket understreger alvor i at løse problemet så effektivt som muligt.

6.4.2.4 Juridiske begreber

I forlængelse af, at brugen af doping opfattes som noget ulovligt, knyttes der en række juridiske begreber til begrebsformationen. Således tales der i mange af artiklerne om 'sager' mod de atleter, som enten er under mistanke for at have benyttet sig af doping eller som rent faktisk er blevet 'taget' i dopingkontrollen. De kvantitativt hyppigst forekommende begreber i den juridiske kategori udgøres af begreberne 'dom/dømt',

'sag', 'undersøgelse', 'straf', 'anklaget/anklager', 'dispensation', 'frikendt', 'appellere/appeal', 'afgørelse', 'ankesag/anke', 'høring', 'bevis/bevismateriale' og 'sanktioner'.

Den førnævnte hårde dopinglinje medfører, at de dopingimplicerede/dopingmistænkte atleter bliver udsat for afhøringer, anklagemyndigheder og advokater, som var de brikker i et juridisk puslespil, men da mange af de juridiske begreber optræder i forbindelse med atletens forsøg på at behandle sin dopingdom, indstilles en marginal fornemmelse af retfærdighed i forbindelse med doping. Man bliver kun dømt på baggrund af konkrete beviser, og hvis man føler, at afgørelsen er uretfærdig, er det altid en mulighed at anke sagen og dermed endnu engang fremtræde i en høring, hvor bevismaterialet kan gennemgås endnu engang.

6.4.2.5 Testning

Testningen indtager en central position i kampen mod doping: *"Det faktum, at antidopingtest nu kan afsløre snyd, vil overbevise dem, der tror, at de kan snyde, til at stoppe."* (P, 2004: 22). Artiklerne omhandler i 2004 i så stort omfang testning, at ingen af de andre begrebskategorier har samme omfangsmæssige dimension.

Antidopingarbejdets våben mod doping er testning, hvilket afspejler sig i begreber som 'test uden for konkurrence', 'dopingtest', 'uventet test uden for konkurrence', 'uannmeldt besøg', 'påkrævet test', 'kontroltest', 'obligatorisk dopingkontrol', 'gentestes', 'dopingkontrol' og 'testsystem'. Det afgørende punkt i kampen mod doping er det overraskelsesmoment, der ligger i, at atleten ikke ved, hvornår han/hun bliver mødt af dopingkontrollanterne. Derfor skal atleterne oplyse deres opholdssteder, så de hele tiden står til rådighed for dopingmyndighederne: *"Ifølge de internationale dopingregler har atleterne pligt til at fortælle, hvor de opholder sig, da dopingkontrollanterne skal have mulighed for at teste dem uden for konkurrence, når kontrollanterne har lyst."* (P, 2004: 31). Således optræder begrebet 'opholdssted' i 2004, og denne mulighed for konstant overvågning leder tankerne hen imod den ordensmagtkategori, der også optræder i 2004, hvor politiet kan anvende overvågning i deres arbejde.

Der ses en spredning i de begreber, der knytter sig til testning og en stor del af begreberne knytter sig til det medicinske felt som 'A-prøve', 'B-prøve/B-test', 'A-analysen', 'blodprøve', 'urinprøve/urintest', 'urin', 'PH-værdi', 'mætningsgrad', 'screene', 'analyseresultat', 'vise spor af' og 'påkrævet mængde'. De mange medicinske begreber suppleres af, at mange af de anvendte dopingpræparater i 2004 omtales ved navn. Således nævnes fx stoffer som 'Prednisolon', 'Stanozolol', 'Nikethamide' og 'Efedrin' i forbindelse med testningen.

Begreberne i testkategorien anvendes i en sådan grad, at det i 2004 er svært at skille testning og doping fra hinanden. I den forbindelse er det interessant, hvordan doping og testning knyttes sammen, for i 2004 er det ikke kun en positiv test, der forbindes med doping. Begrebet 'udeblivelse' optræder ofte i 2004 og indikerer, at også en udeblivelse fra en test kvalificerer en udøver til en dopingdom.

6.5 Politiken 2008 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 2008 40 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.5.1 Subjektpositioner

Artiklerne i 2008 indeholder færre subjektpositioner end i 2004.

Den kvantitativt største subjektkategori udgøres af subjekter fra nationale sportsorganisationer. Også de internationale sportsorganisationer, hovedsageligt IOC, fremtræder som subjekter i artiklerne, om end ikke med samme spredning som subjektpositionerne fra de nationale sportsorganisationer.

Der optræder i 2008 ingen subjektpositioner fra hverken WADA eller nationale antidopingagenturer. I artiklerne ses dog et lille antal forskere/eksperter, som primært udtaler sig om indsatsen mod doping.

Atleterne optræder selv som subjekter i artiklerne. Størstedelen af disse subjekter kan knyttes til atletik, mens også atleter med relation til ridning, svømning og cykling ses.

6.5.2 Begrebsformation

6.5.2.1 Atletkonstruktion

Atleten konstrueres i 2008 hyppigst gennem begreber, som tegner et negativt billede af atleten. Begreber som 'dopet', 'synder' og 'snyder' optræder: "*[...] da Peter Riis Andersen blev udelukket som dopingsynder*" (P, 2008: 9), og begreberne skaber en forståelse af atleten som en uærlig og umoralsk person, der overskrider nogle klare retningslinjer for god og korrekt opførsel. Forståelsen af atleten som umoralsk understreges: "*Desværre er det sådan, at der er nogle svømmere, der ikke har en samvittighed.*" (P, 2008: 21), og atleten konstrueres således som en samvittighedsløs og umoralsk snyder.

Det negative billede nuanceres gennem begrebet 'mennesker', som anvendes om atleten i flere artikler. Begrebet betegner, hvordan det aldrig med sikkerhed kan vides, om en atlet har taget doping eller ej, idet atleten trods alt 'blot' er et menneske. Forståelsen er den, at nogle mennesker (atleter) vil ty til yderligheder for at nå deres mål: "*[...] så skal man aldrig sige aldrig, når det handler om mennesker*" (P,

2008: 10). Opfattelsen understreges af begrebet 'klovn'. Som klovn har atleten truffet en forkert beslutning, men billedet rummer en flig af sympati, da vedkommende måske ikke vidste bedre.

Brugen af doping beskrives igennem begreber, der indikerer, at anvendelsen af doping er et bevidst valg. De oftest anvendte begreber er 'bruge', 'tage', 'indtage', 'dope' og 'anvende'. At doping forstås som et bevidst valg intensiverer opfattelsen af atleten som en snyder.

I en enkelt artikel anvendes begrebet 'gidsler i andres spil' om atleten: "*Vi mangler stadig at forstå omfanget af katastrofen. Det typer på, at de alle er gidsler i andres store spil [...]*" (P, 2008: 16). Begrebet understreger atletens uskyld, og gør atleten til et offer frem for en snyder/snyder.

6.5.2.2 Doping

Doping opfattes som en alvorlig ting, der igennem antidopingarbejdet må bekæmpes. Flere steder knyttes begrebet kamp til doping: "*[...] at der var taget et skridt fremad i kampen mod doping [...]*" (P, 2008: 28) og "*[...] Peter Riis Andersens indrømmelse [...] kan være til nytte i den fremtidige antidopingkamp [...]*" (P, 2008: 10). Doping må bekæmpes, da: "*Doping er snyd, sundhedsskadeligt og i det hele taget et uvæsen [...]*" (P, 2008: 31). Begreberne 'snyd' og 'snyderi' optræder i flere artikler i 2008. Endelig kan der spores en snert af bekymring for atletens helbred i citatet – en bekymring, der dog ikke synes at karakterisere perioden.

Doping italesættes gennem begreberne 'forbudt' og 'ulovlig': "*[...] indtage stofferne, der er ulovlige, både juridisk og sportsligt.*" (P, 2008: 6). 'Ulovlig' og 'forbudt' optræder i italesættelsen af doping sammen med bl.a. 'præparat', 'midler' og 'stoffer'. Således ses fx 'ulovlige stoffer', 'ulovlige midler' og 'unavngivent, ulovligt præparat' i flere af artiklerne. At doping forstås som ulovligt, konsolideres af en række begreber, som relaterer sig til ordensmagten. Begreber som 'dopingforsaelse', 'fransk politi' og 'fanges'/'fanget' optræder, og illustrerer hvordan brugen af doping gør atleten til en lovovertræder, som dopingmyndighederne, herunder politiet, ønsker at fange: "*Endnu en OL-deltager er blevet fanget i dopingkontrollen*" (P, 2008: 30) og "*Kort tid efter fik jeg fat i EPO. 6 ampuller a 2000 enheder. Det er nogle, jeg har fået fat på gennem kriminelle kanaler*". (P, 2008: 11).

Endelig ses dopings alvor i begrebet 'skandale', som anvendes i beskrivelsen af flere dopingsager: "*Thanou var ved det seneste OL indblandet i en dopingskandale [...]*" (P, 2008: 25). At brugen af doping potentielt kan udvikle sig til en skandale illustrerer, hvordan brugen af doping antages at bryde med de sociale normer for korrekt opførsel.

6.5.2.3 Testning

Opfattelsen af doping som noget ulovligt medfører, at de snydende atleter må afsløres og fanges. Det altafgørende våben i kampen mod doping er testning, og der ses i 2008 mange begreber, som relaterer sig til netop testning. Således snakkes der i mange artikler om 'positiv dopingprøve', 'positiv test' og 'positivt resultat', som det, der kan fælde atleterne: *"Den positive dopingprøve betyder, at cykelrytteren må vinke farvel til turen til Beijing"* (P, 2008: 3). Der anvendes en række begreber som 'kontrolsystem', 'omfattende dopingkontrol' og 'antidopingindsats' til at beskrive antidopingarbejdet, og der fokuseres på testning af atleten, hvor testningen uden for konkurrence fremtræder som afgørende i bestræbelserne på at fange de dopede atleter. Denne forståelse ses i anvendelsen af begreber som 'uden for konkurrence', 'uanmeldt kontrol' og 'dopingkontrol inden OL': *"Jeg blev ikke snuppet i konkurrenceøjemed men på en uanmeldt kontrol på min bopæl. Det understreger vigtigheden af den slags kontroller [...]"* (P, 2008: 6).

Der ses en række begreber, som beskriver laboratorierne behandling og analyse af dopingprøverne. Der snakkes i den forbindelse om 'a-prøver', 'b-prøver', 'urinprøver', 'blodprøver', 'blod' og 'blodaftapning'. Disse begreber leder tankerne hen på behandlingen af en patient på et hospital, og er således med til at skabe en medicinsk forståelse af testning. Når prøverne er blevet taget, bringes de til analyse, hvor der blandt andet ledes efter 'spor af', 'udsving i blodværdier', 'anormal blodværdi' og 'unormal hæmatokritværdi'. Den omfattende testning af atleterne har gjort, at man nu snakker om 'blodpas' og 'medicinske pas': *"[...] vi har indskærpet vigtigheden af at holde styr på hver enkelt atlets medicinske pas [...]"* (P, 2008: 22).

Den medicinske forståelse af testning og doping i det hele taget afspejler sig også en række begreber, der beskriver virkninger af de forskellige dopingpræparater: *"Hun blev testet positiv for brugen af propranolol, som får nervøsiteten til at forsvinde [...]"* (P, 2008: 30). Samtidig viser citatet, hvordan præparaternes medicinske navne ofte anvendes.

6.5.2.4 Konsekvenser

Konsekvenserne af en positiv dopingprøve er i 2008 omfattende, hvilket afspejles i de mange begreber, der italesætter konsekvenserne. Dopingdømte atleter bliver mødt med 'sanktioner' og 'straffe', og den dominerende sanktion i 2008 er varierende former for 'karantæne'. Der snakkes således om '6 måneders karantæne', '2 års karantæne' og 'betinget karantæne'. Også 'udelukkelse' optræder som en konsekvens, ligesom 'suspenderet' gør det: *"IOC's disciplinærkomite har nu udelukket den spanske cykelrytter og inddraget hendes akkreditering"*. (P, 2008: 26).

Yderligere hyppigt forekommende konsekvenser er 'smidt hjem'/'sendt hjem', 'frataget medaljer', 'frataget resultat' og 'fyret'. Konsekvenserne viser, hvordan en positiv dopingtest medfører eksklusion fra sportens verden. Doping forstås som en trussel, og doping bringer "[...] *den olympiske bevægelse i miskredit*". (P, 2008: 25). De beskrevne konsekvenser er alvorlige for atleten, da de kan betyde at karrieren er forbi: "*Det her er mit endelige stop. Jeg kan ikke forestille mig, at jeg skulle starte med at cykle igen om to år [...], jeg vil ikke være troværdig længere*". (P, 2008: 11). Som konsekvens af sit dopingindtag risikerer atleten at miste sin troværdighed.

I forhold til atleternes manglende troværdighed ses en klynge af begreber, som alle beskriver atletens efterfølgende forsøg på at genvinde denne troværdighed. Begreber som 'stå frem', 'erkende', 'indrømme', 'lægge alle kort på bordet' og 'tale åbent om emnet' optræder i artiklerne: "*Den danske OL-deltager [...] står frem og erkender, at han er fundet positiv ved en doping test [...]*". (P, 2008: 3).

Det fremstår endvidere som en konsekvens i 2008, at også andre end blot atleten oplever konsekvenserne af atletens brug af doping: "*Også dansk idrætsrenommé havde med sagen fået et nakkedrag*". (P, 2008: 10). Konsekvenserne har således et nationalt islæt, da atletens hjemland involveres i dopingsagen.

At testning uden for konkurrence betragtes som et afgørende element i kampen mod doping afspejler sig en i række begreber, som beskriver, hvordan atleter bliver afsløret inden OL starter, og som derfor ikke kommer af sted til Beijing. Det er begreber som 'trukket fra legene', 'koster OL-plads', 'vinke farvel til OL' og 'kommer ikke i aktion ved OL'.

Det fremgår i 2008, at man er kommet langt med testningen: "*[...] flere internationale atleter er blevet rigtigt bange og skræmte for at bruge doping. Vi gør fremskridt. Det er blevet langt sværere at snyde end tidligere [...]*". (P, 2008: 39). Alligevel synes der at kunne spores en vis skepsis over for testningens effektivitet: "*Aldrig er flere atleter blevet testet for forbudte stoffer under et OL. Op mod 5000 tests er gennemført, når OL slutter i dag [...]* Alligevel er blot ti atleter ud af 10.500 blevet fældet for snyd." (P, 2008: 39).

6.5.2.5 Juridisk

Der ses i artiklerne en klynge af begreber, som kan kategoriseres som juridiske begreber. Først og fremmest tales der i mange artikler om 'dopingsager', og i forbindelse hermed optræder begreber som 'tilståelsessag' og 'appelsag' i enkelte artikler: "*[...] De frygter drabelige erstatningskrav, hvis deres hovedrige stjerner bliver taget for doping - og en eventuel appelsag viser, at der er begået fejl*". (P, 2008: 31). Atleten har altid mulighed for at prøve sin sag ved en domstol, hvis atleten føler sig uretfærdigt dømt. Denne appellmulighed afspejler sig ligeledes i begreberne 'gå rettens vej', 'juridiske skridt' og 'juridisk smuthul' i artiklerne:

"Thanou [...] er klar med juridiske skridt, hvis hun ikke får lov til at stille op til OL". (P, 2008: 25) og "[...] især de rige og ressourcestærke sportsstjerner ville forsøge at slippe for en eventuel dom for doping ved at lede efter ethvert tænkeligt juridisk smuthul [...]" (P, 2008: 31). Atleten konstrueres som en person, der vil forsøge at udnytte enhver tænkelig mulighed for at slippe for straf. Denne tendens ses yderligere i begreberne 'omstødt' og 'klage over' som anvendes i artiklerne. Kendetegnende for begreberne i den juridiske kategori er altså, at de samler sig omkring atleternes mulighed for at appellere domme.

6.5.2.6 Mistanke

Begreberne 'mistanke' og 'mistænkeliggørelse' optræder i artiklerne. De fleste steder knyttes begreberne enten til atleternes præstationer: *"Men et 'men' har sneget sig ind i vurderingen af OL 's ekstraordinære bedrifter"* (P, 2008: 39) eller til mistanke på baggrund af testning: *"Mistanken faldt på de syv russiske kvinder, da urinprøver taget uden for konkurrence i maj 2007 og deres test fra sidste års VM i Osaka ikke stemte overens".* (P, 2008: 18). På den måde konstrueres atleten som en person, der ikke kan levere gode resultater uden at blive mistænkt.

6.6 New York Times 1992 – subjektpositioner og begrebsformation

Efter nu at have klarlagt subjektpositioner og begrebsformationer i Politiken, vil subjektpositioner og begrebsformationer i New York Times blive klarlagt på tilsvarende vis. Der er i 1992 46 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.6.1 Subjektpositioner

En dominerende subjektposition i New York Times i 1992 udgøres af internationale sportsorganisationer. Subjektpositionerne samler sig hovedsageligt omkring de to organisationer IOC og IAAF. For IOC ses en relativ stor spredning i, hvilke subjekter der udtaler sig. En anden kategori af subjektpositioner er de nationale sportsorganisationer, som kvantitativt dog ikke fylder så meget som de to foregående.

Atleterne selv udgør en anden dominerende subjektposition i 1992. Feltet af atleter, der optræder som subjekter, er præget af atletikudøvere. Med relation til atleterne ses også enkelte trænere som subjekter i artiklerne, hovedsageligt med relation til svømmesporten.

I forhold til tilrettelæggelsen af antidopingtiltag ses enkelte subjektpositioner i artiklerne, bl.a. et dopingtestlaboratorium og det forenede Tysklands dopingkommission. Der kan i relation til disse subjektpositioner knyttes nogle anerkendte dopingeksperter, som i en artikel udtaler sig om anvendelsen af doping under OL.

6.6.2 Begrebsformation

6.6.2.1 Atletkonstruktion

Beskrivelsen af atleten i 1992 er ikke entydig. Atleten konstrueres gennem begreber som 'cheat/cheater' og 'violator'. Begreberne skaber en negativ opfattelse af den dopingimplicerede atlet og fjerner sympatien for personen: *"Johnson set a world record in the 100 meters, then proved himself a cheat two days later by failing a drug test."* (NYT, 1992: 11). Atleten bliver betragtet som en snyder, som selv er skyld i situationen og begrebet 'violator' indikerer, at brugen af doping forstås som en lovertrædelse.

At atleten aktivt vælger at benytte sig af doping fremgår af begreberne 'use' og 'take'. Begreberne indikerer, sammen med begreber som 'injection' og 'ingested' atletens aktive involvering i indtagelsen af stofferne. Denne forståelse forstærker fornemmelsen af atleten som en snyder.

Også begreber som 'unlucky' og 'misfortune' knyttes til atleten: *"However Keshmiri's case is resolved, he is one of the most unlucky athletes around."* (NYT, 1992: 4) og *"Randy Barnes [...] was the unluckiest of the lot. He had the misfortune of drawing a two-year suspension [...]"* (NYT, 1992: 24). Der er således ikke konsensus omkring forståelsen af atleten. På den ene side konstrueres atleten som en snyder, på den anden side betragtes atleten som uheldig. Ved at knytte begreberne 'unlucky' og 'misfortune' til atleten skabes en sympati for atleten og for dennes situation.

6.6.2.2 Doping

Doping knyttes til lyssky arenaer: *"Springstein admitted last week to buying Clenbuterol on the black market [...]"* (NYT, 1992: 45). At doping handles på det sorte marked konstruerer doping som ulovligt. Brug af doping er alvorligt og doping forstås som et problem: *"Doping is a serious, grave problem. [...] But doping is not a problem of athletics. Doping is a problem for all sports."* (NYT, 1992: 22).

Doping beskrives oftest gennem begrebet 'drugs', men også begreberne 'stimulant', 'substance' og 'doping' anvendes. Begreberne 'performance enhancing', 'banned' og 'illegal' knyttes ofte til doping, hvilket resulterer i anvendelsen af begreber som 'performance enhancing drugs', 'banned substance' og 'illegal drugs': *"We were embarrassed by the fact that two American athletes tested positive for a banned substance and were sent home."* (NYT, 1992: 41). Forståelsen er den, at doping er et præstationsfremmende middel, der er forbudt at indtage.

Doping beskrives desuden mange steder gennem italesættelsen af dopingpræparatets navn. Således optræder navne som 'stanozolol', 'clenbuterol', 'mesocarp' og 'albuterol' sammen med bl.a. 'steroids', 'testosterone', 'dihydrotestosterone' og 'cortisone': *"Bonnie Dasse [...] produced a urine sample showing*

traces of Clenbuterol, a stimulant that contains muscle-building properties." (NYT, 1992: 38). Af citatet fremgår det, hvordan præparaternes præstationsfremmende virkning beskrives i flere artikler.

Dopingpræparaterne tilskrives hermed nogle kvaliteter, som gør det lettere, at skelne dem fra hinanden:

"Would-be cheaters are in constant search of new substances that cannot be detected by a laboratory analysis of urine – like erythropoietin, for instance, a hormone that enriches blood with oxygen [...]" (NYT, 1992: 7).

6.6.2.3 Testning

Ovenstående citatet illustrerer, hvordan testning fremstår som afgørende i bestræbelserne på at finde de dopede atleter og belyser desuden, hvordan de snydende atleter ofte er et skridt foran

dopingmyndighederne. Testningen konstrueres dermed som mangelfuld: *"But we can't pretend the problem is over [...] In some areas, we have no doping controls at all."* (NYT, 1992: 7). Testningen beskrives gennem begreber som 'post-race drug test', 'random drug tests', 'testing before events' og 'out of competition testing' og der skelnes imellem 'nationally administered drug testing' og 'internationally administered drug testing'. Der synes at være en forståelse af, at testningen må foregå uden for konkurrence for at være mest effektiv: *"[...] the key to driving cheaters out of the arena: short-notice, out-of-competition testing."* (NYT, 1992: 7).

Forståelsen af testning som mangelfuld konsolideres af begreber som 'frailties of drug testing', 'no effective test', 'difficult to detect', 'flawed test', 'false negative' og 'rushed test', som alle skaber et billede af ufuldstændig testning: *"There are no effective tests [...]"* (NYT, 1992: 12) og *"Given the numerous frailties of drug testing [...] regardless of the number of athletes found positive, the Barcelona Games will be the most drug-laden in Olympic history."* (NYT, 1992: 12). Der tegnes således et dystert billede af mulighederne for at fange de dopede atleter, og tiltroen til fremtidens testarbejde synes lille: *"[...] despite all the increased official effort and improving technology, drug use by athletes not only remain a high-profile problem, but appears to be spreading."* (NYT, 1992: 7). Som en konsekvens af konstruktionen af testning som mangelfuld, knyttes begreber som 'suspicion', 'accusation' og 'doubt' til atleterne. Atleterne mistænkes for brug af doping, da ingen kan vide sig sikker på, om testningen faktisk fanger de atleter, som anvender doping.

Flere begreber beskriver udfaldet af dopingtestene. Således ses begreberne 'test result', 'positive result' og 'positive test'/'positive drug test' anvendt i mange artikler, og der knyttes en klynge af begreber, der beskriver behandlingen af de indsamlede test, til antidopingarbejdet. Dette er begreber som 'unusual concentrations', 'testosterone levels', 'natural limits', 'ratio', 'hormone levels', 'normal levels', 'doses', 'traces'/'traces of', 'hormone cutoff', 'proper numerical relationship' og 'detected': *"Traces of a banned*

steroid were allegedly found in her urine sample." (NYT, 1992: 15) og *"If they set the hormone cutoff too high they will allow drug users to escape detection (false negatives) and if they set it too low they will punish innocent people (false positives).*" (NYT, 1992: 12). Dopingbekæmpelsen forstås således som fuld af dilemmaer i spørgsmålene omkring tilrettelæggelsen af den mest effektive testning.

Endelig knytter mange af testbegreberne en medicinsk forståelse til testningen. Doping forstås som noget, der kan bekæmpes ved hjælp af videnskabelige/medicinske redskaber, men forståelsen er samtidig også den, at den eksisterende testning og de redskaber, der er til rådighed for den, ikke er tilstrækkelige.

6.6.2.4 Konsekvenser

En positiv dopingtest mødes af konsekvenser for atleten. Konsekvenserne italesættes igennem begreber som 'penalty', 'sanction', 'punishment'/'be punished' og 'disciplined': *"Penalties are not imposed unless the test results are identical."* (NYT, 1992: 34) og *"[...] that athlete will probably be punished."* (NYT, 1992: 7.)

Den mest udbredte konsekvens er udelukkelse. Udelukkelsen beskrives primært gennem begreberne 'ban' og 'suspension', der begge optræder i forskellige variationer alt efter udelukkelsens varighed. Således ses begreber som 'brief ban', 'two month suspension', 'three month ban', 'two year ban', 'four year suspension' og 'lifetime ban': *"The penalty for using the performance-enhancing Clenbuterol [...] is a suspension of four years."* (NYT, 1992: 34).

Udover de nævnte begreber, anvendes en række andre begreber, som ligeledes beskriver udelukkelsen, men gør det i en noget hårdere tone. Det er begreber som 'barred', 'kicked out', 'expelled', 'ousted', 'dismissed', 'departed' og 'was dropped': *"US hammer thrower ousted for failing drug test."* (NYT, 1992: 34) og *"She became the fourth athlete to be expelled from the Barcelona Games [...]."* (NYT, 1992: 38).

Slutteligt ses konsekvensen, at atleten bliver frataget medaljer eller verdensrekorder. Dette ses gennem 'forced to give up medal', 'stripped of the medal' og 'stripped of world record'.

6.6.2.5 Juridiske begreber

Der optræder en række begreber i 1992, der kan samles i en juridisk begrebskategori. Begreber som 'appeal', 'lawyer', 'testify', 'evidence', 'court actions', 'charges', 'hearing' og 'verdict' optræder i artiklerne: *"The sprinter [...], said she has hired a lawyer to appeal the drug suspension."* (NYT, 1992: 3) og *"[...] the rights of athletes to appeal drug-related suspensions in civil courts [...]."* (NYT, 1992: 22). Citaterne illustrerer, hvordan en dømt atlet altid har mulighed for at appellere sin straf til en civil retsinstans. Atletens mulighed for at bevise sin uskyld er dog til debat: *"[...] He would like to see athletes be required to sign an*

agreement in which they would relinquish their rights to seek court action as a condition of eligibility.” (NYT, 1992: 22).

Som det er illustreret, knyttes de juridiske begreber hovedsageligt til den dopingimplicerede atlet og dennes forsøg på at komme sin dopingstraf til livs. Forståelsen er, at det er op til atleten selv at overbevise verden om sin uskyld: *“Unlike a court of law in the United States, the burden of proof is now placed on the athlete to prove he is innocent.” (NYT, 1992: 4).*

6.7 New York Times 1996 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 1996 38 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.7.1 Subjektpositioner

Der ses relativt få subjektpositioner i 1996.

IOC fremstår som den dominerende subjektposition. Der ses en klar variation i, hvilke subjekter der udtaler sig fra organisationen, og udtalelserne er således ikke samlet omkring en enkelt position. IOC kan siges at udgøre den dominerende subjektposition i en kategori af internationale sportsorganisationer. I denne kategori fremtræder andre subjekter, herunder enkelte med tilknytning til svømmesporten. Ligeledes optræder den internationale sportsdomstol, CAS, som subjekt i en enkelt artikel.

Også nationale sportsorganisationer optræder som subjekter i artiklerne, herunder tre forskellige nationale olympiske komiteer.

Atleterne tildeles også en plads i artiklerne og en stor del af disse atleter er svømmere. Enkelte trænere indtager ligeledes subjektpositioner, og ligesom det var tilfældet med atleterne, er trænerne næsten udelukkende fra svømmesporten.

Endeligt ses en række subjektpositioner, som er svære at kategorisere, blandt disse det olympiske laboratorium og en kemiker.

6.7.2 Begrebsformation

6.7.2.1 Atletkonstruktion

Der optræder i artiklerne kun få begreber, der beskriver atleten. Således beskrives atleten gennem begreberne 'cheater', 'clean' og 'drug positives'. Begrebet 'cheater' skaber en negativ forståelse af atleten: *“[...] a more successful way to catch cheaters.” (NYT, 1996: 2).*

Dopingindtaget beskrives gennem begreber som 'use', 'took' og 'inject', hvilket understreger atletens aktive handling i dopingindtaget. Atleten konstrueres som værende skyld i egen situation.

Begrebet 'clean' repræsenterer det modsatte af 'cheater': "*She was a clean girl [...]*" (NYT, 1996: 7) og "*But judging by her recent drug tests, she is as clean as Waterford Crystal*"¹⁷ (NYT, 1996: 18). 'Clean' knyttes til atletens præstationsevne: "*Increased drug testing in China had resulted in cleaner, slower swimmers*" (NYT, 1996: 14) og forståelsen er den, at den rene atlet ikke har en chance for at præstere så godt som snyderen. For at være den hurtigste og stærkeste må man snyde. Denne konstruktion af atleten føres helt igennem i citatet: "*Faster. Higher. Stronger. Cheater*" (NYT, 1996: 18). Er man den hurtigste og stærkeste, er man også en snyder.

Denne dominerende opfattelse af atleten afspejles i begreber som 'suspicion', 'suspected' og 'accuse/accusation'. Eftersom forståelsen er, at den gode præstation sandsynligvis er et resultat af snyd, knyttes mistænksomhed til præstationerne: "*Suspicion of performance-enhancing drugs is now as much a part of the Olympics as the flame itself. And here that suspicion surrounded a little 26-year-old [...] who suddenly is a double Olympic champion after a career of forgettable times.*" (NYT, 1996: 18) og "*[...] can any athlete make considerable improvement without the immediate suspicion of drugs?*" (NYT, 1996: 19). I forbindelse med mistanken optræder begreber som 'sudden improvement', 'dramatic improvement' og 'surprising improvement'. Atletens tidligere præstationer fungerer som baggrund for evalueringen af atletens nuværende præstationer, og er der stor afvigelse mellem dem, mistænkes atleten for snyd. Denne mistanke fører til anklager: "*They probably are going to be accused of something.*" (NYT, 1996: 19).

6.7.2.2 Testning

Den udbredte mistænksomhed og de mange beskyldninger om snyd kan knyttes til forståelsen af testning: "*[...] a question has been raised in the Olympic community: Is the testing getting better, or are the cheaters getting better at beating the tests?*" (NYT, 1996: 2) og videre: "*[...] there is no I.O.C.-accredited test yet for two substances thought to be widely used by cheaters [...]*". (NYT, 1996: 2). Eftersom der er usikkerhed omkring effektiviteten af testningen, kan ingen vide sig sikker på, at doping ikke er involveret i de gode præstationer. Testningen forstås som noget, der må forbedres, og der knyttes i 1996 mange begreber til testning.

En stor del af testbegreberne knytter an til testudstyr og testfaciliteter. Begreber som 'advanced technology', 'high resolution mass spectrometers', 'modern analytical equipment' og 'new drug testing technology' optræder i artiklerne sammen med begreber som 'accredited lab', 'the Olympic lab' og 'drug

---

¹⁷ Waterford Crystal er et velrenommeret irsk firma, der laver sportstrofæer, krystalglas, overdådige lysekroner osv. (http://en.wikipedia.org/wiki/waterford_crystal), set 04.10.2010).

testing laboratories'. Begreberne skaber en forståelse af, at der nu er bedre teknologi til rådighed for antidopingarbejdet og der således kan testes mere effektivt end tidligere: *"The Atlanta lab will feature advanced technology designed to detect the use of banned substances in smaller amounts and over longer periods of time than previous used equipment."* (NYT, 1996: 2). Denne effektivisering gennem teknologisering af testningen konstrueres som en succes: *"[...] the performance of the mass spectrometers was 'remarkable' [...]"* (NYT, 1996: 2) og *"It's extremely effective at detecting the use of anabolic steroids, not only in the recent past but also in the more past."* (NYT, 1996: 10).

I forbindelse med testningen tales der om forskellige testtyper. De hyppigst forekommende begreber er 'test' og 'drug test', samtidig med der ses en gruppe begreber, som alle beskriver uanmeldte tests. Således optræder begreber som 'unannounced, out of competition testing', 'out of competition drug testing', 'random, unannounced test', 'tested unannounced', 'tested out of competition' og 'no notice drug testing' i mange af artiklerne. Forståelsen af den uanmeldte test som fremtidens måde at teste på er således tydelig: *"Unannounced, out-of-competition testing is considered a more succesful way to catch cheaters."* (NYT, 1996: 2).

Endelig optræder begreber som 'urine sample', 'traces of', 'second sample', 'excessive levels' og 'measure the presence' i forbindelse med testningen. Testningen konstrueres således gennem begreber, der knytter en videnskabelighed til testarbejdet. Testarbejdet foregår i laboratorier med dyrt laboratorieudstyr, hvor der kigges efter usædvanlige mængder af præstationsfremmende stoffer i urinprøver og blodprøver.

Testbegreberne udgør den største klynge af begreber i 1996, og begreberne skaber en vis ro i forhold til mistænksomheden omkring anvendelsen af doping. Der konstrueres gennem testbegreberne en fornemmelse af, at der bliver taget hånd om dopingproblemet, og at man efterhånden er ved at få de nødvendige teknologiske redskaber til at løse situationen. Der synes at være en tro på, at dopingbekæmpelsen er på vej i den rigtige retning, selvom der fortsat er plads til forbedringer: *"If the IOC were serious about the problem, it would spend much more on research, so that substances like human growth hormone could also be detected."* (NYT, 1996: 27). Der er således en tvetydighed i forståelsen af testningen i 1996, som på den ene side forstås som forbedret, men på den anden side stadig forstås som ufuldstændig og utilstrækkelig.

6.7.2.3 Konsekvenser

De hyppigst forekommende begreber, der beskriver, at atleten er involveret i doping, knytter an til testningen og er 'tested positive', 'failed a drug test' og 'flunked drug tests'.

En positiv dopingtest medfører sanktioner, og den mest udbredte sanktion er centreret omkring udelukkelse. Begreberne 'ban' og 'suspension' optræder i mange af artiklerne med forskellig varighed fra 'three month suspension' og 'one year suspension' til 'banned for two years' og 'lifetime ban'.

Der optræder en række begreber, der italesætter udelukkelsen i en noget hårdere retorik. Begreber som 'ejected', 'expulsion'/'expelled', 'kicked out', 'were dropped' og 'thrown out' anvendes ligeledes i artiklerne i forbindelse med brug af doping: "*Four Russian athletes[...] have been kicked out of the Atlanta Games over the use of bromantan*" (NYT, 1996: 30).

Endelig optræder der også begreber som 'stripped of medal', 'lost his medal' og 'results wiped off the books' i forbindelse med konsekvenserne af positive dopingtests.

De italesatte konsekvenser skaber en forståelse af doping som noget strafbart. Begreber som 'kicked out' og 'expelled' påvirker yderligere forståelsen af atleten, idet der tegnes et billede uden empati for den dopingdømte atlet.

6.7.2.4 Doping

At indtaget af doping har konsekvenser afspejles i de begreber, doping italesættes igennem. Begreberne 'banned', 'illegal' og 'performance enhancing' knyttes til doping, og doping beskrives bl.a. som 'banned substance', 'illegal stimulant' og 'performance enhancing drugs': "*[...] 5 tested positive for banned substances.*" (NYT, 1996: 2). Forståelsen er, at doping er noget forbudt, som tages af atleterne for at forbedre præstationsevnen.

I forbindelse med italesættelsen af doping optræder mange af de anvendte dopingpræparater ved navn. Således nævnes bl.a. 'stanozolol', 'bromantan', 'advil', 'metadienone' og der tales om 'steroids', 'anabolic steroids', 'human growth hormone', 'creatine' og 'EPO'. I forbindelse hermed optræder der ganske mange steder beskrivelser af de anvendte præparaters virkning: "*[...] Human growth hormone (used to augment strength) and erythropoietin, known as EPO (used to increase the supply of red-blood cells to deliver more oxygen to muscles).*" (NYT, 1996: 27) og "*The level of testosterone is used as a measure of the presence of muscle building anabolic steroids.*" (NYT, 1996: 19).

At doping forstås som noget forbudt afspejler sig endvidere i begreber, som understreger den alvor doping forstås med. Begreber som 'battle doping' og 'combat' optræder i artiklerne: "*Samaranch pledged to continue to battle doping [...]*" (NYT, 1996: 8) og "*China has taken a three-step approach to combat drug use [...]*" (NYT, 1996: 3). Anvendelsen af sådanne begreber, skaber et billede af doping, som en fjende, der må besejres. Dopingmyndighederne kæmper en hård kamp mod de dopede atleter, primært med testning

som våben, idet testningen "[...] helps insure fair play and the health of the athletes." (NYT, 1996: 27). Doping forstås dermed som det modsatte af fair play og indtaget af doping udgør en helbredsrisiko for atleten. Indtagelsen af doping er et brud på de værdier, sportens fundament bygger på: "[...] performance-enhancing drugs are 'the negation of sport' and result in 'physical and moral death'." (NYT, 1996: 8) og "Athletes who use banned substances to improve their performance commit a series of acts that transgress and violate certain immutable principles." (NYT, 1996: 8).

6.7.2.5 Juridisk kategori

Der eksisterer i 1996 en vis usikkerhed omkring strafudmålingen. Dette kommer blandt andet til udtryk i en tvivl om præcis hvilke stoffer, der bør betragtes som doping: "The court said it gave the athletes the 'benefit of the doubt' because of uncertainty over whether the drug bromantan is a stimulant." (NYT, 1996: 36).

Denne manglende konsensus om kategoriseringen af dopingstoffer fører til, at nogle atleter, som er impliceret i doping, slipper for straf. Selvom der fokuseres på en forbedring af testningen, så der kan testes mere effektivt for doping, er det stadig atleten, der tilgodeses, hvis der er tvivl om noget i dopingsagen.

Mange beslutninger i dopingsager bliver truffet i retten: "The case ended up in Russian courts, and finally [...] the ban on her was lifted." (NYT, 1996: 28). Begreber som 'court', 'case', 'appeal', 'evidence' og 'hearing' optræder i artiklerne i forbindelse med behandlingen af dopingsagerne og begreberne kan knyttes til en juridisk kategori og en juridisk proces: "The Russian Olympic Committee has denied that the drug, bromantan, is a stimulant and appealed the disqualification [...]." (NYT, 1996: 30).

6.8 New York Times 2000 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 2000 48 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.8.1 Subjektpositioner

Overordnet ses en stor spredning i subjektpositioner i 2000.

En dominerende subjektposition i 2000 udgøres af WADA, men også IOC indtager en central position. Af andre subjektpositioner fra internationale sportsorganisationer kan nævnes IAAF og CAS, som begge udtaler sig i enkelte artikler.

Også nationale sportsorganisationer optræder i artiklerne. Her er det først og fremmest det amerikanske atletikforbund, UST&F. I relation til disse subjektpositioner ses en række forskellige subjektpositioner fra

den amerikanske olympiske komite, USOC. Ligeledes i relation til disse subjektpositioner ses positioner fra den amerikanske regering, bl.a. den ansvarlige for regeringens dopingpolitik¹⁸.

Endelig er der en del atleter, som udtaler sig i artiklerne. Størstedelen af disse atleter optræder ikke særligt ofte. Der er her primært tale om svømmere og atletikudøvere.

En lille gruppe af subjektpositioner udgøres af en række forskere og dopingeksperter, som i artiklerne udtaler sig om doping. I relation til disse positioner optræder den ledende direktør af BALCO¹⁹ og lederen af det olympiske testlaboratorium som subjekter i enkelte artikler.

6.8.2 Begrebsformation

6.8.2.1 Atletkonstruktion

Atleten beskrives i 2000 hyppigst gennem negativt betonede begreber som 'cheater' og 'cheats', der fjerner sympatien for atleten. Den manglende sympati komplementeres af begrebet 'idiot', som anvendes i en enkelt artikel: *"The vice president of weight lifting's governing body called Ivanov an idiot and said he had disgraced the sport"* (NYT, 2000: 21).

Atletens indtag af doping beskrives gennem begreber som 'use', 'take' og 'ingested'. Fælles for begreberne er, at de indikerer, at atleten aktivt har valgt at benytte sig af doping. Atleten kommer således til at fremstå som en usympatisk snyder og en idiot, og begreberne konstruerer et billede af atleten, der er præget af mangel på empati. Denne opfattelse komplementeres af begreber som 'doper' og 'chemical junkie'.

Der optræder i 2000 en række begreber, der indikerer, at atleten er involveret i doping. Således indikerer begreber som 'tested positive', 'failed a drug test', 'failed dope test', 'flunked a drug test', 'caught' og 'busted' at atleten har anvendt doping: *"[...] Hunter [...] had flunked four – count 'em, four – drug tests."* (NYT, 2000: 44) og *"[...] with more than 50 others caught in tests before the Games around the world."* (NYT, 2000: 43). Citatet illustrerer, hvordan atleten søges fanget, uanset hvor i verden denne må befinde sig.

Den negative konstruktion af atleten suppleres af den måde, atletens egne forklaringer behandles på: *"[...] the International Amateur Athletic Federation was scoffing at C.J. Hunters explanation for why he tested positive for the anabolic steroid nandrolone last July. It was pretty much the same sob story [...]"* (NYT,

---

¹⁸ Egen oversættelse af 'director of the White House drug policy office'.

¹⁹ BALCO: 'Bay Area Laboratory Co-Operative'. BALCO udviklede i starten af 2000-tallet et usporligt dopingpræparat 'THG' til brug for de amerikanske atletikstjerner. Laboratoriet kom under efterforskning i 2003, hvilket ledte til en af de største dopingskandaler i USA's historie. Sagen blev kendt som Balco-affæren, og den ramte en række førende amerikanske atletikudøvere samt lederen af laboratoriet Victor Conte hårdt.

2000: 38). Citatet viser, hvordan atleten bliver udsat for spot og hån, og tendensen eksemplificeres endvidere ved, at journalisten få steder selv træder frem og direkte tager stilling atleternes forklaringer: *"He says the stuff probably got into his system through some nutritional supplement he was taking. I say, yeah-yeah-yeah."* (NYT, 2000: 36).

Begrebet 'clean' anvendes i artiklerne som modsætning til det at være dopet: *"[...] the people that know me and support me and train me and coach me know I'm a clean athlete."* (NYT, 2000: 42). Samtidig knyttes begrebet 'honest' til den udopede atlet, hvilket får den dopede atlet til at fremstå som en trussel mod den rene og ærlige atlets interesser.

6.8.2.2 Konsekvenser

Der optræder i 2000 mange begreber i artiklerne, som beskriver konsekvenserne af at blive testet positiv for doping.

En udbredt konsekvens af dopingbrug er udelukkelse fra konkurrence, hvilket italesættes gennem begreberne 'suspension' og 'banned'. Der ses i artiklerne en variation i, hvor længe udelukkelsen varer, hvilket blandt andet kommer til udtryk i begreberne 'ban', 'one year ban', 'two year ban', 'banned for four years' og 'ban for life'. Der knyttes yderligere en klynge af begreber til udelukkelsen, som strammer retorikken en del. Det er begreber som 'dropped', 'ousted', 'thrown out', 'expelled', 'kicked out', 'booted' og 'sent home': *"The entire Romanian lifting team has been expelled under a 'three strikes' rule [...]"* (NYT, 2000: 17) og *"[...] another Bulgarian lifter, Ivan Ivanov, was kicked out."* (NYT, 2000: 26).

En anden konsekvens italesættes gennem begreber, der angiver, at atleten får frataget sin medalje. Denne konsekvens beskrives på forskellig vis gennem begreberne 'stripped of medal', 'loses medal', 'medal withdrawn', 'cough up her gold medal', 'take back medal' og 'medal taken': *"[...] Raducan was stripped of her gold medal after testing positive for the stimulant ephedrine."* (NYT, 2000: 35).

De italesatte konsekvenser er hovedsagelig konsekvenser, der er rettet mod atleterne. Der optræder dog en række begreber, der omhandler konsekvenser, der berører mere end blot atleten: *"[...] China [...] wanted to avoid the potential embarrassment of athletes, being caught cheating here."* (NYT, 2000: 2) og *"This sport [...] has been tarnished for three decades by the use of performance-enhancing drugs."* (NYT, 2000: 7). Begreber som 'tarnished', 'disgraced', 'discredited' og 'embarrasment' knyttes til de nationer og de sportsgrene, der er involveret i dopingtilfældene, hvilket illustrerer, hvordan atleten gennem sin brug af doping, ikke kun bringer skam over sig selv.

6.8.2.3 Doping

Beskrivelsen af doping domineres af begreberne 'drugs', 'substance' og 'stimulant', med 'drugs' som det hyppigst forekommende. Til disse begreber knyttes en række begreber, som farver opfattelsen af doping. Det hyppigst forekommende er begrebet 'banned', hvorfor der optræder begreber som 'banned substances' og 'banned drugs' i artiklerne. Endvidere knyttes 'illicit' til doping, der snakkes eksempelvis om 'illicit drugs' og 'illicit substances'. Endelig knyttes også 'performance enhancing' til doping, hvor doping beskrives som 'performance enhancing drugs', 'performance enhancing substances' og 'performance enhancers'. Mange af disse præstationsfremmende stoffer benævnes med navn, eksempelvis 'insulin growth factor', 'ephedrine', 'nandrolone' og stanozolol', og i forbindelse hermed knyttes præparatets virkning til indtaget: "[...] EPO, a synthetic version of a naturally occurring hormone that stimulates the production of red blood cells [...]" (NYT, 2000: 1). Forståelse er, at doping er ulovligt, og tages af atleten for at forbedre præstationsevnen.

Endelig konstrueres doping igennem begreber som 'cruel narcotics', 'exotic substances', 'little bottled helpers' og 'forbidden fruit': "*Jones, who has no known history of dabbling with forbidden fruit [...]*" (NYT, 2000: 36). Citatet understreger det bevidste, men forbudte valg atleten træffer og der ses endvidere en reference til syndefaldet. Doping konstrueres som en fristelse, og atleten som personen, der ikke kan stå for fristelsen.

Anvendelsen af doping forstås i 2000 som snyd: "[...] cheat by illicitly trying to increase their oxygen-carrying capacity." (NYT, 2000: 1). Begreberne 'cheat' og 'cheating' knyttes til doping, og forståelsen er den, at doping er en forkert måde at forbedre præstationen på.

6.8.2.4 Dopingens alvor

Doping forstås som en alvorlig ting. Begreber som 'fight against drugs' og 'war on drugs' indikerer, at doping må bekæmpes: "*IOC has made one notable advance in the fight against drug use.*" (NYT, 2000: 3) og "*I'm not saying we won the war on drugs, but we're close to winning the war on EPO.*" (NYT, 2000: 3). Krigsmetaforerne indikerer, at der må slås hårdt ned på doping, og kampen må gennemføres og udføres konsekvent: "[...] *The anti-doping code must be enforced without compromise.*" (NYT, 2000: 40). Denne konsekvens i dopinglinjen gives yderligere betydning igennem begreberne 'plague of performance enhancement' og 'epidemic'. Doping udgør en plage, en epidemi, og der må forsøges at findes "*an effective response to the doping epidemic [...]*" (NYT, 2000: 6).

Dopingsager beskrives endvidere gennem begrebet 'scandal': *"The Summer Games again found themselves engulfed in a drug scandal [...]"* (NYT, 2000: 33). Begrebet 'scandal' indikerer, at doping er noget som vækker folks forargelse og som der tages afstand fra.

6.8.2.5 Testning

Et svar på dopingepidemien udgøres af testning. Der optræder mange begreber i 2000, der relaterer sig til testning og forståelsen er, at man igennem testning skal: *"[...] protect the interest of honest athletes, the virtues of sport and the health and safety of the competitors."* (NYT, 2000: 3).

Den største klynge af testbegreber udgøres af begreber som 'french urine test', 'australian blood test', 'urine test', 'blood test', 'blood-urine test', 'hematocrit test', og 'EPO-test'. Testningen forstås som værende i forbedringsfasen, hvor nye tests udvikles: *"The International Olympic Committee last week approved testing for erythropoietin, or EPO [...]"* (NYT, 2000: 1) og *"The EPO test is a combination of a French urine test that can detect direct use of the drug for 2 or 3 days and an Australian blood test that detects indirect use of EPO."* (NYT, 2000: 1). At testningen er i udviklingsfasen betyder omvendt, at *"[...] there will be no tests for such performance enhancers as human growth hormone, insulin growth hormone and artificial blood products."* (NYT, 2000: 1).

Testningen forstås således som mangelfuld, hvilket understreges med begreber som 'inadequacies in drug testing' og 'deficiency in drug testing'. Udsigten til bedre testning overskygges af udsigten til nye former for doping: *"The use of genetic engineering to create stronger, faster athletes will begin in the near future, which will make it almost impossible to catch cheaters [...]"* (NYT, 2000: 46). Forståelsen er, at antidopingarbejdet står over for en næsten umulig opgave, både nu og i fremtiden, og der konstrueres et dystert billede af muligheden for en dopingfri sport.

I forbindelse med de fremhævede testbegreber knyttes forskelligt testpersonale til testningen. Således optræder fx 'scientists', 'IOC scientists', 'doctors' og 'chemists' i artiklerne: *"Scientists [...] reported that their attempt to develop tests for banned substances [...]"* (NYT, 2000: 3) og *"[...] establish an independent organization of doctors, chemists, lawyers and others [...] to set up fair and equitable testing and sanctions [...]"* (NYT, 2000: 6).

Der knyttes i relation hertil en række begreber til testningen og behandlingen af prøverne. Begreber som 'A sample', 'B sample' og 'acceptable limit' optræder, og der skelnes mellem præparater, der er 'easy detectable' og 'undetectable'.

Den ineffektive testning er problematisk, idet doping forstås som et problem: *"[...] the doping problem must be brought under control."* (NYT, 2000: 27). Sportsverdenen forstås som ude af stand til at håndtere dopingspørgsmålet, og strategien for antidopingarbejdet synes klar: *"[...] more comprehensive out-of-competition testing, more accurate labeling of dietary supplements, so-called athlete passports [...] and the adoption of standardized lists and penalties for banned substances."* (NYT, 2000: 3). Det indikeres dog gennem testbegreberne, at der endnu mangler en del før målet er nået.

Konstruktionen af testningen som mangelfuld har betydning for konstruktionen af atleten og atletens præstationer. Netop fordi testningen er mangelfuld, kan det ikke vides, om en atlet har benyttet sig af doping. Atletens gode præstationer bliver derfor mistænkeliggjort: *"[...] not a single performance at the Sydney Games will escape the cloud of suspicion caused by the use of performance-enhancing drugs."* (NYT, 2000: 13) og *"Suspicion about possible drug use will be high at the Sydney Games as well."* (NYT, 2000: 7). Atleten er således udsat for en konstant mistro og begreber som 'cloud of suspicion', 'doubt', 'subspicion', 'distrust' og 'scepticism' knyttes til atleten. I relation hertil optræder også begreber som 'allegations' og 'accuse' i tilknytning til atleten. Tvivlen medfører, at beskyldninger er en naturlig del af hverdagen for atleterne.

6.8.2.6 Juridiske begreber

Der optræder i 2000 en række juridiske begreber. De mange tests resulterer i positive dopingprøver, og mange af de begivenheder, der følger i kølvandet på en positiv test, beskrives gennem juridiske begreber. Således omtales dopingtilfældene som 'cases' og begreber som 'court', 'appeal', 'appeal process', 'ruling council', 'legal system', 'hearing', 'evidence' og 'law' optræder i artiklerne: *"And Dieter Baumann [...] had his two-year suspension upheld today by an arbitration panel [...]. He had appealed the suspension [...]."* (NYT, 2000: 17) og *"The Court of Arbitration for Sport today denied the Romanian gymnast Andrea Raducan's appeal to regain the medal stripped from her by the International Olympic Committee [...]."* (NYT, 2000: 37). Citaterne illustrerer, hvordan det er almindeligt for atleten at appellere den straf, som han/hun modtager for en positiv dopingprøve. I forbindelse med det juridiske spil i dopingsagerne optræder også begrebet 'defend': *"[...] I am aware of the allegations and am going to defend myself vigorously [...]."* (NYT, 2000: 28). Det er således atleten, der må bevise sin uskyld i juridiske rammer, og begrebet 'denied' optræder mange gange i forbindelse med dopingsagerne: *"De Bruijn [...] has vehemently denied using performance enhancing drugs"* (NYT, 2000: 24) og *"The husband of Marion Jones denied today that he had taken steroids and said a mislabeled nutritional supplement was responsible for the elevated levels of the performance enhancing drug Nandrolone in his system"* (NYT, 2000: 29).

6.9 New York Times 2004 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 2004 47 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.9.1 Subjektpositioner

Igen i 2004 ses der en stor spredning i subjektpositionerne.

En central subjektposition udgøres af WADA. Den dominerende subjektposition fra WADA er personificeret ved formanden Dick Pound. I relation til WADA indtager også nationale dopingagenturer subjektpositioner i artiklerne, om end ikke i samme omfang som WADA. Den hyppigst forekommende subjektposition er her det amerikanske antidopingagentur, USADA.

En anden central subjektposition i 2004 er internationale sportsorganisationer som IOC. Der ses en stor spredning i hvilke positioner fra IOC, der udtaler sig i artiklerne. To andre internationale sportsorganisationer, som udgør subjektpositioner i flere artikler, er IAAF og IWF. Den sidste internationale sportsorganisation er den internationale sportsdomstol, CAS, som ligeledes optræder som subjekt i 2004.

Også enkelte nationale sportsorganisationer optræder som subjekter i artiklerne, men ikke i samme omfang som de internationale sportsorganisationer. De nationale sportsorganisationer udgøres af tre organisationer: den amerikanske olympiske komite, USOC, det amerikanske atletikforbund, UST&F og den græske olympiske komite.

En del atleter optræder som subjekter i artiklerne. Langt størstedelen af disse kommer fra atletikkens verden og er desuden næsten alle amerikanske sprintere. Der er stor variation i, hvor mange artikler de hver især optræder som subjekter i. Ligeledes udtaler en del trænere sig i artiklerne, og størstedelen af disse med relation til amerikansk atletik.

Af andre personer, som udtaler sig, kan nævnes nogle advokater for en række atleter, en række professorer, et par dopingeksperter, det olympiske analyselaboratorium samt et forskningscenter i Athen.

6.9.2 Begrebsformation

6.9.2.1 Atletkonstruktion

Atleten er overvejende konstrueret gennem negativt ladede begreber som 'cheats', 'cheater', 'pariah', 'bad athlete', 'outcast', 'idiot', 'offenders' og 'dirty'. Begreberne konstruerer en forståelse af atleten, der er præget af mangel på sympati og empati, og der tegnes et billede af atleten som et aktivt handlende individ, der uden skrupler er klar til at vælge doping i forsøget på at forbedre præstationen: "[...] *athletes who will pay all kinds of services they think will enhance their strength and endurance.*" (NYT, 2004: 4). Begreberne

indikerer en vis foragt overfor atleten, som gennem begrebet 'offenders' gøres til en lovovertræder og forbryder.

De dominerende begreber skaber et negativt og usympatisk billede af den dopingimplicerede atlet. Dette billede komplementeres gennem anvendelsen af begreber som 'role models', 'honest athlete' og 'clean athlete', der i artiklerne knyttes til den udopede atlet. Begreberne indikerer, hvad den dopingimplicerede atlet ikke kan være: "[...] *it eliminates a cheat and it protects the clean athletes.*" (NYT, 2004: 40). Citatet illustrerer endvidere, hvordan den snydende atlet udgør en trussel mod den rene atlet, som derfor må beskyttes.

Det usympatiske lys, atleten konstrueres i, afspejles i begreber som 'caught', 'caught in a drug net', 'getting busted' og 'hunted down', der alle beskriver, hvordan atleten er blevet taget for doping. Citatet "[...] *the ones that sneak by their domestic testing will get caught here.*" (NYT, 2004: 12) nuancerer det negative billede af atleten: Den dopede atlet forsøger at skjule sine lyssky handlinger ved at snige sig uden om testningen. Atleten konstrueres således som en lyssky person, som en trussel, der ikke fortjener andet end at blive jagtet og fanget. Denne opfattelse komplementeres af begreber som 'take', 'use', 'ingesting' og 'inject', som alle beskriver atletens brug af doping. Begreberne indikerer, at doping er en bevidst og overvejet handling, hvilket gør atleten til ansvarlig for sin egen situation.

Den manglende empati overfor den dopingimplicerede atlet afspejles endvidere i begreber som 'wrong', 'wrongdoing' og 'cheating', som beskriver brugen af doping. Dopingbrug forstås som en alvorlig forseelse, og denne alvor understreges af, at anvendelsen af doping udløser en række konsekvenser. Der optræder i artiklerne mange begreber, der beskriver disse konsekvenser.

6.9.2.2 Konsekvenser

Den største begrebskategori er centreret omkring udelukkelse. Udelukkelse beskrives gennem begreber som 'suspension', 'ban' og 'barred' og varierer tidsmæssigt fra 'two year suspension' og 'two year ban' til 'lifetime suspension', 'lifetime ban' og 'barred for life'.

At dopingbrug forstås som alvorligt, understreges yderligere af begreber som 'expelled', 'thrown out', 'kicked out', 'eliminated', 'tossed out', 'ejected' og 'blocked from competition'. Der er ingen sympati at spore i begreberne, der indikerer, at atleten fik som fortjent: "*He was eventually stripped of his medal and ejected from the Games.*" (NYT, 2004: 44). Af citatet udspringer endnu en begrebskategori, der knytter an til konsekvenserne af dopingbrug, nemlig fratagelsen af medaljer. Begreber som 'stripped of medal', 'stripped of titles', 'lose medal', 'medal snatched' og 'yanked medal' optræder i forbindelse hermed, og begreberne 'snatched' og 'yanked' knyttes til begrebet 'cheater': "[...] *more gold medals could be yanked*

from cheaters [...]." (NYT, 2004: 43). Der skabes en forståelse af atleten som en umoralsk og uetisk snyder, der fortjener sin straf.

Endelig optræder der i 2004 en række nye begreber, der beskriver en anden form for konsekvens: *"[...] my life is tainted forever."* (NYT, 2004: 7) og *"[...] an image tarnished by a drug scandal."* (NYT, 2004: 20). Begreber som 'shame', 'infamy', 'dishonored', 'discredited', 'tainted forever' og 'tarnished' optræder i artiklerne og indikerer konsekvenser, der rækker ud over de umiddelbare sanktioner som udelukkelse og fratagelse af medalje. Den dopingimplicerede atlet vil på baggrund af sit dopingbrug altid være *"[...] branded as a cheater."* (NYT, 2004: 7). Dette brændemærke hænger ved, og retorikken omkring atleten er således både uforsonlig og fjendtlig.

6.9.2.3 Doping

Gennem de mange begreber, der knyttes til konsekvenserne af doping, skabes en forståelse af doping som strafbart og forkert. Denne forståelse understreges i italesættelsen af dopingmidlerne.

Doping italesættes overvejende gennem begreber som 'banned', 'prohibited' og 'illegal': *"Two baseball players for Greece tested positive for banned drugs [...]."* (NYT, 2004: 8) og *"[...] tested positive for illegal drugs [...]."* (NYT, 2004: 22). Der er ikke konsensus omkring, hvilke stoffer 'banned', 'prohibited' og 'illegal' optræder sammen med, og doping italesættes således både som 'banned steroids', 'prohibited substance', 'illegal performance enhancing drugs' etc..

Idet doping konstrueres igennem begreber som 'illegal' og 'prohibited' skabes en forståelse af doping som noget ulovligt. Retorikken omkring doping skaber et dystert billede af doping og denne forståelse underbygges af begrebet 'dangerous': *"[...] they are ingesting some very dangerous substances."* (NYT, 2004: 4). Doping er ikke blot ulovligt; det er også decideret farligt.

6.9.2.4 Efterforskning

Brugen af begreber som 'illegal' og 'prohibited' kan relateres til en række begreber, der bedst kan beskrives som politi-/efterforskningsbegreber: *"[...] Thomas testified before a federal grand jury investigating Balco [...]."* (NYT, 2004: 7). Begreber som 'federal investigators', 'investigation', 'under investigation' og 'doping police' optræder i mange af artiklerne, og begreberne skaber en fornemmelse af alvor omkring doping. Det indikeres, at anvendelsen af doping betragtes som noget så alvorligt, at undersøgelserne må foretages af 'federal investigators'. Sådanne personer kan betragtes som 'sportseksterne' aktører, som traditionelt set undersøger kriminelle sager. Her inddrages de i forståelsen af doping og på den måde overskrives og udvides sportsarenaens grænser. Doping udgør et så alvorligt problem, at det må håndteres af institutioner uden for sportens arena.

Den alvor, der skinner igennem i begreberne, gør sig også gældende i begreber som 'war against doping', 'fight against doping' og 'anti doping fight'. Doping må bekæmpes, og kampen skal kæmpes mod: "[...] *the underworld of performance-enhancing drugs, the side of sports that is rife with shady supplement makers, seedy pharmacists and unethical doctors.*" (NYT, 2004: 7). Doping associeres således med en underverden af lyssky, snuskede og uetiske personer, og der er ikke langt fra beskrivelsen af doping til beskrivelsen af en kriminel underverden. Denne betydningstilskrivning giver mening, når den sammenholdes med den indsats, der gøres i kampen mod doping. Som noget kriminelt må doping bekæmpes med alle tilgængelige midler.

Endeligt italesættes afsløringen af dopingbrug i flere artikler gennem begrebet 'scandal', hvilket understreger, den alvor doping forstås med. Denne tendens understreges af begreber som 'fear', 'danger', 'threat' og 'risk', der ligeledes knyttes til doping. Det fremgår, at doping må bekæmpes så effektivt som muligt.

6.9.2.5 Juridiske begreber

Der optræder i 2004 en række juridiske begreber, som knytter an til de beskrevne efterforsknings- og politibegreber: "[...] *the anti-doping agency has charged four athletes [...] with offenses based on evidence developed by federal investigators in the Balco case.*" (NYT, 2004: 6). Begreber som 'charged', 'offenses', 'evidence', 'appeal', 'court', 'disciplinary hearing', 'sentence', 'prosecutors' og 'trial' optræder i mange af artiklerne. Dopingtilfældene er så alvorlige, at de bliver til juridiske sager, der må behandles af anklagere og advokater i retten foran en dommer. De juridiske begreber knyttes i 2004 især til strafudmålingen og behandlingen af dopingsagerne.

6.9.2.6 Testning

Dopingsagerne beror på bevismateriale, der er indsamlet gennem testning af atleterne.

Bevismaterialet udgøres hovedsageligt af positive dopingprøver og disse italesættes som 'tested positive' og 'failed test': "[...] *she tested positive for a high ratio of testosterone to epitestosterone [...].*" (NYT, 2004: 7). I forbindelse med positive tests optræder der en hel klynge af testbegreber, der angiver, hvordan atleterne testes. Således optræder begreber som 'out of competition test', 'unannounced drug test', 'mandatory drug test', 'scheduled drug test' og 'pre game drug tests' alle i artiklerne. Der anvendes begreber som 'hardcore drug testing' og 'hard line approach' i forbindelse med testningen, hvilket indikerer en hård dopingpolitik overfor atleterne.

Den hårde linje understreges af, at det ikke blot en positiv dopingprøve, der kan ligge til grund for at dømme atleten skyldig: "[...] *it's been possible to find an athlete guilty of doping from evidence other than a laboratory test, if the evidence is sufficiently clear and independent.*" (NYT, 2004: 4). Også udeblivelse fra

testning forstås som en overtrædelse: *"A missed test is treated as a failed test [...]"* (NYT, 2004: 12) og udeblivelsen italesættes på flere måder. Således optræder begreberne 'missed test', 'avoided drug test', 'evaded test' og 'skipped test' i artiklerne. Begreber som 'avoid', 'evade' og 'skip' antyder, at atleten aktivt forsøger på at undgå testen.

Der knyttes i 2004 en række begreber til testningen, som synliggør antidopingarbejdet. Således optræder fx 'doping control officers', 'doping officials', 'drug testers' og 'detectors' i artiklerne og der tales om 'drug labs', 'official laboratory' og 'laboratory' i forbindelse med behandlingen af dopingprøverne.

Problemstillingerne i testarbejdet italesættes, hvilket bidrager til konstruktionen af atleten: *"Immediately after Robert Fazekas of Hungary threw the discus [...] he produced a urine sample. But doping-control officers were suspicious about how quickly he had provided the sample [...]Fazekas refused to give more than 25 milliliters for the second sample [...] he was eventually stripped of his medal and ejected from the games."* (NYT, 2004: 44). Citatet illustrerer, hvordan atleten konstrueres som en snyder, der forsøger at omgå testningen, og viser samtidig, hvordan testpersonalet konstant må være på vagt for at fange dopingsnyderne.

Testarbejdet knyttes endvidere til en forståelse, der trækker på medicinske begreber. En stor begrebskategori udgøres af sådanne begreber og indeholder bl.a. 'B sample', 'blood', 'urine sample', 'IV bags', 'arteries', 'urine' og 'blood sample'. De udtagne prøver behandles i laboratorier og begreber som 'reveal traces of', 'abnormally high levels' og 'high ratio' optræder i forbindelse med behandlingen af de udtagne prøver.

I forbindelse med testningen optræder en meget stor spredning i de italesatte dopingpræparater. Som vist, forstås doping som 'illegal', 'banned' og 'prohibited', men den medicinske forståelse synes at tilføje en dimension mere. Således beskrives en stor mængde af dopingpræparater med deres medicinske navne som 'Cathine', 'Adderall', 'Nikhethamide', 'Norbolethone', 'Clenbuterol' etc. Doping forstås som noget ulovligt og forbudt, men doping forstås også som medicinske præparater, der kan opdages gennem medicinske tests. Der er dog tale om et 'chemical race' i forsøget på at fange dopingsnyderne, hvorfor der testes så intensivt.

6.10 New York Times 2008 – subjektpositioner og begrebsformation

Der er i 2008 45 artikler, som overholder inklusionskravene, og som danner grundlag for analysen af subjektpositioner og begrebsformationen.

6.10.1 Subjektpositioner

Subjekter med tilknytning til nationale sportsorganisationer udgør den største gruppe af subjektpositioner i 2008. Også subjekter med tilknytning til internationale sportsorganisationer optræder i 2008. Det er hovedsageligt IOC, der er repræsenteret, men også IAAF og CAS optræder i enkelte artikler.

En anden stor kategori af subjektpositioner består af dopingforskere/-eksperter med tilknytning til forskellige amerikanske universiteter. Dog optræder en dansk forsker fra Københavns Universitet også som subjekt i en enkelt artikel.

Derudover ses en række subjektpositioner, som kan relateres til antidopingarbejdet. WADA optræder kun i meget begrænset omfang som subjektposition, hvilket også gælder for enkelte nationale antidopingagenturer i 2008. Der er tale om det amerikanske antidopingagentur, USADA, og det kinesiske antidopingagentur.

Et par atleter optræder som subjekter i artiklerne. Der er primært tale om svømmere og atletikudøvere fra USA og Kina. Ligeledes udtaler et par trænere, fra de samme sportsgrene og lande, sig i artiklerne.

6.10.2 Begrebsformation

6.10.2.1 Atletkonstruktion

Atleten konstrueres i 2008 igennem begreber som 'offenders', 'violators', 'cheaters' og 'dopers'. Atleten beskrives som en kriminel person, en lovovertræder, der handler imod et etableret regelsæt: "[...] *increasingly sophisticated methods are required to catch violators of drug-testing rules [...]*" (NYT, 2008: 10). Atleten konstrueres som en snyder, der må sættes ind overfor: "[...] *officials here have gone out of their way to weed out cheats [...]*" (NYT, 2008: 21). Forståelsen er således den, at atleten udgør en fare og en trussel, og at det er nødvendigt at investere store ressourcer i at forhindre dem i at deltage. Samtidig konstrueres atleten som kompetent i indtagelsen af doping, da citaterne peger i retning af, at atleten har fordel i dopingsagerne. De er simpelthen bedre til at dope sig, end testpersonalet er til at fange dem.

Med konstruktionen af atleten som en lovovertræder følger italesættelsen af atleten igennem konsekvenserne af dopingindtaget. Således italesættes atleten som en 'suspended athlete', 'disgraced champion' og 'banned rider'. Straffen følger således atleten, der defineres gennem sine strafbare handlinger.

Indtagelsen af doping konstrueres som noget unormalt, og de dopede atleter konstrueres som 'unnatural athletes' og 'bendable action figures': "[...] mysterious substances [...] have turned so many sports stars into bendable action figures." (NYT, 2008: 32). Der lægges i citatet et skel mellem den udopede og den dopede atlet, og dette skel findes i 2008 i mange af artiklerne, hvor den udopede atlet beskrives som 'clean' og 'innocent': "The system punishes some innocent athletes and rewards others with the savvy and the connections not to get caught." (NYT, 2008: 30).

Atleten konstrueres som en person, der bevidst vælger at benytte sig af doping. Begrebet 'determined doper' understreger atletens aktive valg og beslutsomhed i dopingindtaget. Denne beslutsomhed konsolideres i en række begreber, som beskriver atletens indtag af doping. Det hyppigst anvendte begreb er 'use', men også begreberne 'take', 'dope', 'ingest' og 'inject' anvendes.

De begreber, der indikerer, at atleten bliver fanget er i 2008 hovedsagelig knyttet til testning og består af 'tested positive', 'failed a drug test' og 'missed test', men også begreber som 'caught' og 'busted' knyttes til afsløringen af den dopede atlet.

6.10.2.2 Konsekvenser

Det er en dominerende forståelse i 2008, at dopingindtag kvalificerer til straf, og der optræder i 2008 en meget stor klynge af begreber, der italesætter straffen. Straffen diskuteres både generelt igennem begreber som 'harsher penalties', 'punishment', 'penalty' og mere specifikt igennem begreber som 'suspended', 'barred' og 'banned', der knytter an til udelukkelse af varierende længde. Endvidere knyttes straffen til fratagelse af medaljer og hjemsendelse igennem 'stripped of medal' og 'removed from team'. Tonen er hård overfor de dopede atleter: "Athletes must understand that if they make the choice to cheat, there will be consequences and those consequences can be severe" (NYT, 2008: 16).

Størstedelen af de begreber, der beskriver straffene, knytter an til straffe, der vedrører atleten. Det er således atleten, der smides hjem og udelukkes, og som i 2008 også oplever at blive 'disgraced' og 'shamed'. Men en gruppe af begreber beskriver, hvordan en række konsekvenser overskrider atleten og kommer til at vedrøre hele byer og nationer: "The doping here has embarrassed this city and the intire province" (NYT, 2008: 21) og "The one outcome that would be truly devastating for China is if Liu tested positive for banned performance-enhancing drugs [...]" (NYT, 2008: 27). Således knyttes begreber som 'ignominy', 'humiliation', 'embarrassment' til atletens hjemby og hjemland, som konsekvens af atletens brug af doping. Det er således ikke længere blot atleten, der er impliceret i dopingstraffen, hvilket illustrerer forståelsen af dopingens ødelæggende karakter.

6.10.2.3 Doping

Doping konstrueres som strafbart gennem de konsekvenser, der knyttes til indtaget af doping. Selve italesættelsen af doping understreger denne tendens, da doping konstrueres gennem begreber som 'banned', 'illegal', 'illicit', 'forbidden' og 'prohibited'. Der er således tale om fx 'banned stimulant', 'illegal blood doping', 'illicit substance' og 'prohibited anabolic agent'. Forståelsen er således, at doping er forbudt og ulovligt, og som konsekvens heraf strafbart.

Der tegnes et billede af doping som en trussel for sporten: *"I have seen inspiring moments, but I have also witnessed the corrosive implosion from doping."* (NYT, 2008: 42). Doping konstrueres som 'cheating' og 'fraudulent' og der knyttes begreber som 'battle' og 'weapon' til doping, der må bekæmpes, for ikke at ødelægge sporten.

Doping forstås som problematisk for sporten, der plages af 'doping problems'. De mange dopingproblemer italesættes igennem begrebet 'scandal' og der trækkes i 2008 et historisk blik tilbage over OL historiens største dopingsager. Der tages udgangspunkt i: *"[...] drug scandals beginning with that of Ben Johnson [...]"* (NYT, 2008: 15) og der føres op til *"[...] the Athen Games were marred by scandal when the Greek sprinters [...] evaded drug testers [...]"* (NYT, 2008: 21). Forståelsen af dopingsager som skandaler trækker således tilbage gennem tiden.

6.10.2.4 Juridiske begreber

Forståelsen af doping som strafbart, og af atleten som lovovertræder, indrammes af en række juridiske begreber: *"[...] rules ban anyone found guilty of a doping offense from competing in future Olympics."* (NYT, 2008: 39). Atleten kan findes skyldig i overtrædelse af dopinglove, og kan appellere sin dom foran en dommer. Således optræder begreber som 'offense', 'appeal', 'hearing', 'violation', 'evidence', 'grand jury', 'found guilty', 'justice' og 'testimony' i mange artikler i 2008.

Gennem de juridiske begreber fremgår det, hvordan dopingindtagelsen konstrueres som en overtrædelse og krænkelse af de regler og love, der er sat op omkring doping. Endvidere fremgår det i hvor høj grad, der er sat regler, love og retningslinjer op for bekæmpelsen af doping. Atleten konstrueres som en strafbar kriminel, som behandles efter juridiske retningslinjer. Derfor er begrebsformationen i høj grad præget af en juridisk forståelse af doping.

6.10.2.5 Efterforskningsbegreber

Der optræder i 2008 en række begreber, der knytter an til jagten på de dopede atleter. Begreber som 'sting operation', 'investigated', 'federal agent', 'arrests', 'catch' og 'law enforcement officials' optræder i

artiklerne og understreger forståelsen af doping som ulovligt. Som en konsekvens heraf, må de dopede atleter jages, og denne jagt italesættes som jagten på kriminelle.

Det er en central pointe i jagten på de dopede atleter, at jagten foregår på ulige vilkår: *"[...] to catch them, you have to know what they're abusing. It's possible there is something out there that everyone is taking that's not on the radar screens of the doping labs. We are always behind. It is easier to take these things and get away with it than it is to figure out ways to catch them."* (NYT, 2008: 19). Denne forståelse af styrkeforholdet mellem de jagede og jægerne gennemsyrrer forståelsen af testningen i 2008.

6.10.2.6 Testning

Der optræder i 2008 mange begreber, der indikerer, hvordan der testes. Begreber som 'out of competition testing', 'mandatory urine test', 'postrace drug test', 'blood test' optræder, og det fremgår, at testningen har gennemgået en positiv udvikling: *"[...] WADA has a new, better, more standardized test for human-growth hormone that allows it to screen many more athletes at the Olympics [...]"* (NYT, 2008: 19). Der tales om 'ramped up testing', 'upgraded testing' og 'improved quality of urine analysis' og der fokuseres på de mange 'doping officials', 'drug detectors', 'scientists', 'chemists' og 'researchers', der udfører og forbedrer testningen. I forbindelse med den forbedrede testning, fokuseres der på de laboratorier, der udfører analyserne. Det fremgår, at det er en bekostelig omgang at teste og bearbejde prøverne, da det kræver et '\$10 million laboratory' at behandle prøverne.

Til trods for den forbedrede indsats, er forståelsen stadig den, at testningen ikke er fuldstændig. Der tales om 'questionable results', 'suspicious tests', 'suspect blood tests' og 'unreliable tests', og det fremgår, at testningen er 'falling behind' som konsekvens af 'inadequate methods' og 'unscientifically calibrated tests'. Det er derfor stadig muligt at omgås testningen, hvorfor der snakkes om at det er muligt at 'escape detection', 'beat a urine test' og 'beat drug tests'. Forståelsen er, at *"A clean urine sample means nothing. In fact, to get caught at the Olympics, where athletes know they will be screened, is more akin to failing an I.Q. test than a drug test."* (NYT, 2008: 42).

Testningen italesættes gennem medicinsk-naturvidenskabelige begreber som 'urine sample', 'blood sample', 'DNA', 'genes', 'blood', 'A-sample', 'B-sample' og 'screening' og der fokuseres meget på rammen om testning gennem begreber som 'drug testing procedures', 'drug testing protocols', 'technicality in testing' og 'drug testing rules'.

6.10.2.7 Mistanke

Det paradoksale skel imellem den forbedrede testning på den ene side, og den udbredte forståelse af testningen som mangelfuld på den anden side, indtager en nøgleposition i 2008, og mistanken overfor atleten udgør atter et centralt vilkår.

Centralt for mistanken står de gode præstationer, og begreber som 'sudden changes', 'out of nowhere, improvement', 'spectacular performance' og 'improve drastically' indtager en central position i forståelsen af atleten: *"But in that sport, just about anybody who improves drastically is under suspicion"*. (NYT, 2008: 44). Præsterer atleten godt, over forventet, eller ligefrem fremragende, opstår tvivlen om, hvorvidt præstationen er opnået uden brug af doping. Som konsekvens heraf optræder der en lang række begreber, der knytter an til tvivl og usikkerhed. Begreber som 'suspicious/suspicion', 'disbelief', 'doubt', 'skepticism', 'speculation', 'accusations' og 'secrecy' indrammer forståelsen af sporten: *"Such is the legacy of decades of documented doping in Olympic sport [...] elite sport has been awash in accusations of cheating and lying."* (NYT, 2008: 19) og *"What's lost when drugs permeate the sport is quite simple: authenticity and believability [...]. We don't want to have to wonder what has taken place in the shadows to influence the competition [...]."* (NYT, 2008: 19). I relation hertil indtager begrebet 'accuse'/accusation' en central position: *"Russian track and field officials will wait until after the Olympics to respond to the suspensions of seven female athletes [...] after accusations that they violated international antidoping rules"* (NYT, 2008: 12). Ligesom mistanken er det, er beskyldninger kendetegnende for perioden.

Mistanken er i 2008 ikke blot en mindre effekt af mange års dopingafsløringer. Doping har ændret forståelsen af sporten: *"Not a single performance at the Olympics, nor in any other elite sport, can be believed with any certainty to have been achieved without banned performance-enhancing drugs."* (NYT, 2008: 42), og konsekvensen er en konstant mistanke, der gennemsyrrer forståelsen af atleten og dennes præstationer.

7.0 Diskurser og nodalpunkter i Politiken fra 1992 til 2008

Frem til dette punkt i diskursanalysen har vi, jf. Faircloughs tredimensionelle perspektiv, bevæget os på det tekstnære niveau. Vi har, med udgangspunkt i Foucault, klarlagt hvilke udsagn og begreber, der optræder i artiklerne. Vi har analyseret hvilke subjektpositioner, der ses i artiklerne, samt hvordan begrebsformationerne optræder. Vi er nu nået til en analyse af, hvilke diskurser, der kan afgrænses over perioden. Vi bevæger os dermed et niveau op i forhold til det tekstnære niveau. Analysen af diskurserne tager udgangspunkt i de fremanalyserede begrebsformationer, og diskurserne analyseres i relation til de nodalpunkter, der fikserer dem.

Først analyseres diskurserne og den diskursive udvikling i Politiken fra 1992 til 2008, hvorefter vi vender blikket mod diskurserne og den diskursive udvikling i New York Times fra 1992 til 2008.

7.1 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 1992

Det er muligt at afgrænse tre diskurser i diskursordenen.

Der optræder i 1992 en naturvidenskabelig diskurs, som artikuleres gennem de begreber, der knyttes til testning af atleten. Diskursen skaber en betydning af doping som målbart og dermed afsløringsmuligt. I diskursen er der en forståelse af, at testningen står overfor store udfordringer, og som konsekvens heraf, kan atleten ikke garanteres at være udopet. Den naturvidenskabelige diskurs danner derfor grobund for den mistanke, atleten oplever, som følge af dennes gode præstationer.

Som konsekvens af, at diskursens begrebsklynger alle knytter an til testning af atleten, indtræder 'testning' som nodalpunkt i den naturvidenskabelige diskurs. Denne fiksering af diskursen afgrænser diskursen fra nedslagspunktets øvrige diskurser.

Der optræder ligeledes en juridisk diskurs. Diskursen artikuleres gennem de begreber, der knyttes til atletens håndtering af positive dopingprøver, og den indfanger atletens bestræbelser på at undgå en dopingdom. Diskursen italesætter således atleten som en person med juridiske rettigheder, der kan anvendes i dopingsager. Den juridiske diskurs indrammer endvidere, hvordan sportens organisationer håndterer dopingsager gennem retslige tiltag overfor den dopedede atlet.

Den juridiske diskurs afgrænser fra periodens øvrige diskurser gennem nodalpunktet 'frifindelse'. Diskursens begrebsklynger relateres alle sammen enten til atletens muligheder for at undgå dom eller blive frifundet i tilfældet af dom.

Endelig optræder der en marginal risikodiskurs, som artikuleres gennem begreber, der beskriver, hvilke risici atleten tager ved at bruge doping. Diskursen er marginal, da den indeholder langt færre begreber end

de to andre diskurser. Risikodiskursen knytter en række sundhedsskadelige effekter ved dopinganvendelsen til atleten, og der skabes gennem diskursen en forståelse af doping som farligt og helbredsskadeligt.

Diskursen fikseres omkring nodalpunktet 'sundhed', hvilket afgrænser diskursen fra den naturvidenskabelige og den juridiske diskurs i 1992.

De tre diskurser konstruerer interdiskursivt forståelsen af doping og den dopede atlet. Det er på baggrund af den naturvidenskabelige diskurs' konstruktion af testning, at den juridiske diskurs optræder i behandlingen af de positive tests. Den naturvidenskabelige diskurs skaber et skel mellem positiv test og negativ test, hvilket baner vejen for den juridiske diskurs, der aktualiseres af den positive test. Endvidere spiller risikodiskursen en rolle for tilstedeværelsen af både den naturvidenskabelige og den juridiske diskurs optræder. Som konsekvens af diskursens konstruktion af doping som farligt må der sættes ind over for doping, og denne indsats udgøres af testningen. For at sikre at testningen har effekt, må der sanktioneres på baggrund af en positiv test, hvilket aktualiserer den juridiske diskurs.

7.2 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 1996

Også i 1996 er det muligt at afgrænse tre diskurser i diskursordenen.

Der optræder i 1996 en juridisk diskurs. Diskursen artikuleres i forbindelse med behandlingen af dopingsagerne og diskursen knyttes til atletens frifindelse og mulighed for at undgå straf. Den juridiske diskurs skaber, gennem italesættelsen af en række sanktioner og konsekvenser, en betydning af doping som forbudt og strafbart, men diskursen indrammer samtidig, gennem den mangel på konsekvens der illustreres i håndteringen af dopingsager, at doping er præget af en vis usikkerhed. Atleten tøver ikke med at slæbe dopingmyndighederne i retten, og diskursen understreger atletens frifindelsesmuligheder som gode.

Den juridiske diskurs fikseres af og afgrænser omkring nodalpunkterne 'straf/sanktion' og 'frifindelse'. Nodalpunkterne illustrerer, hvordan diskursens begrebsklynger er præget af en todeling og der indtræder således både begrebsklynger, der fokuserer på straf og sanktioner samt begrebsklynger, der fokuserer på frifindelse. Diskursen konstruerer således doping som strafbart i 1996, men diskursen skaber samtidig en forståelse af, at straffen ikke er hårdere eller mere konsekvent, end at en frifindelse ofte følger straffen.

Der optræder ligeledes en marginal naturvidenskabelig diskurs i forbindelse med testningen af atleterne. Diskursen er marginal, da testningen i 1996 kun italesættes gennem ganske få begreber. Periodens mistillid

til atleten og dennes præstationer opstår som en konsekvens af, at testningen forstås som ufuldstændig. Dette konstruerer doping som en konstant mulighed, og atleten som en mulig snyder.

Som konsekvens af, at den naturvidenskabelige diskurs' begrebsklynger alle knytter an til testningen af atleten, indtræder 'testning' som nodalpunkt i diskursen. Diskursen afgrænses således fra periodens øvrige diskurser og indtager en marginal, men dog selvstændig, position i 1996.

Endelig optræder der en moralsk diskurs i 1996. Diskursen skaber en forståelse af, at den dopedede atlet er en synder og snyder, der gennem anvendelsen af doping handler moralsk forkert og risikobetonet. I den moralske diskurs knyttes atletens dopingbrug til et bevidst valg og diskursen skaber en forståelse af doping som snyd.

Diskursens konstruktion af doping som moralsk forkasteligt cirkler omkring begrebet 'snyd' og som en konsekvens af dette, indtræder 'snyd' som nodalpunkt i diskursen. Diskursen afgrænses herigennem fra både den naturvidenskabelige og den juridiske diskurs.

Diskurserne konstruerer interdiskursivt forståelsen af doping og den dopedede atlet. Den juridiske diskurs konstruerer doping som en overtrædelse og som strafbart, hvilket komplementeres af den moralske diskurs' konstruktion af doping som snyd. Den moralske diskurs er således ansvarlig for en intensiveret meningsudfyldning af doping og den dopedede atlet. Doping forstås både som snyd, forbudt og sanktionerbart og den dopedede atlet forstås heraf både som en snyder og som en overtræder, der aktivt har valgt at snyde og overtræde dopingreglerne.

7.3 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 2000

Diskurskursordenen i 2000 udgøres af fire diskurser.

Der optræder en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres gennem fokuseringen på testning af atleten. I diskursen knyttes en række medicinske begreber til behandlingen af de indsamlede test, som igennem begreberne konstrueres i en medicinsk forståelse, idet testningen nu også knyttes til læger og laboratorier. Endvidere konstruerer diskursen en medicinsk forståelse af doping gennem en udtalt brug af medicinske navne for præparaterne. Diskursen artikuleres af subjektpositioner som idræts-/dopingforskere og ansatte i nationale sportsorganisationer og nationale antidopingagenturer.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs fikseres af nodalpunktet 'testning'. De medicinske begreber i diskursen er knyttet til en effektivisering af testningen og til behandlingen af dopingtestene, og det store fokus på uanmeldt testning knyttes til ønsket om mere effektiv testning. Diskursens begrebseksponering af

medicinske begreber repræsenterer en større kompleksitet i diskursen, men kompleksiteten udfordrer ikke den forholdsvis stabile afgrænsning, nodalpunktet medfører.

Der optræder i 2000 ligeledes en juridisk diskurs, der artikuleres igennem fokuseringen på udmålingen af dopingstraffe og behandlingen af atleternes ankesager. En stor del af dopingsagerne afgøres af dommere ved retten og sanktioneringen og strafudmålingen foretages i juridiske rammer. Straf indtager en central placering i den juridiske diskurs, der artikulerer en hård dopinglinje igennem fokusering på konsekvenserne af doping. Diskursen konstruerer doping som ulovligt og forbudt og atleten konstrueres som en lovovertræder. Atleten bliver igennem diskursen gjort til et juridisk subjekt, der kan straffes efter gældende lov. Diskursen italesættes af subjektpositioner fra internationale sportsorganisationer, som IOC og UCI, samt af atleterne selv.

Den juridiske diskurs fikses omkring nodalpunktet 'straf/sanktion'. Nodalpunktet samler begrebsklyngerne om straf, sanktionering, dom og behandlingen af dopingsagerne i diskursen og nodalpunktet fikserer diskursens hårde retorik omkring doping. Således afgrænses den juridiske diskurs fra periodens øvrige diskurser.

Endvidere optræder der i 2000 en misbrugsdiskurs, der artikuleres gennem beskrivelsen af atletens dopingindtag. Diskursen konstruerer atleten som en narkoman, der stikker sig med dopingstofferne, og atleten konstrueres gennem begreber, der bruges nedsættende om misbrugere. Diskursen fjerner således sympatien og empatien for atleten. Misbrugsdiskursen er den diskurs, der italesættes fra flest forskellige subjektpositioner, da både idræts-/dopingforskere, nationale sportsorganisationer, internationale sportsorganisationer og nationale antidopingagenter optræder som subjekter i diskursen.

Misbrugsdiskursens begrebsklynger knyttes alle til forståelsen af doping som stoffer. 'Stoffer' indtræder således som nodalpunkt i diskursen, der afgrænses fra de øvrige diskurser i perioden.

Endelig optræder der i 2000 en moralsk diskurs. Diskursen konstruerer doping som snyd og moralsk forkasteligt, og atleten konstrueres i diskursen som en synder og en snyder, som er villig til snyd og uden moralske skrupler. Diskursen skelner mellem den dopedede (amoraliske) atlet og den udopedede (moraliske) atlet, men skellet nedtones i diskursen i 2000, idet den udopedede atlet nu forstås som 'ikke-afsløret'. Det moralske skel mellem den dopedede og udopedede atlet forsvinder derfor til dels, da den rene atlet nu også konstrueres som en potentiel snyder, der blot ikke er blevet afsløret endnu. Alle atleter er som konsekvens heraf principielt moralsk tvivlsomme og diskursen breder sig således ud til også at indramme den rene atlet, hvilket markerer en intensivning af den moralske diskurs.

Diskursens konstruktion af doping som moralsk forkasteligt centrerer omkring nodalpunktet 'snyd', hvilket afgrænser diskursen fra både den medicinsk-naturvidenskabelige, den juridiske og fra misbrugsdiskursen.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs og juridiske diskurs kan siges, at indgå i et symbiotisk forhold i 2000. For at straffe må der foreligge en positiv test, og der straffes for at forhindre flere positive tests. Endvidere abonnerer diskurserne på den samme dikotomiske forståelse, der i den juridiske diskurs optræder som *forbudt/lovligt* og i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs optræder som *positiv test/negativ test*. En tilsvarende dikotomi ses også i den moralske diskurs, hvor den optræder som *amoralisk/moralsk*. Den moralske diskurs adskiller sig dog fra de to andre diskurser gennem konstruktionen af den rene atlet som en potentiel snyder, hvilket nedtoner opdelingen og lader det amoralske dominere diskursen.

7.4 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 2004

Diskursordenen udgøres i 2004 af tre diskurser.

Der optræder en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres igennem fokuseringen på testning af atleten. I diskursen indtager den uanmeldte test en central rolle og behandlingen af testene italesættes gennem medicinske begreber. Diskursen udspalter en række subjektpositioner, der udgøres af nationale og internationale sportsorganisationer og af antidopingagenturer.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs fikseres omkring nodalpunktet 'testning'. Diskursens fokusering på uanmeldte tests knyttes til en afsløring af den dopede atlet, og det er i forsøget på at afsløre atleten gennem testning, at de medicinsk-naturvidenskabelige begrebsklynger artikuleres.

Der optræder ligeledes en juridisk diskurs, der italesættes igennem fokuseringen på behandlingen af dopingsagerne og udmålingen af sanktioner. Den juridiske diskurs breder sig i 2004 ud til også at omfatte en række efterforskningsbegreber, samt en række begreber, der gennem fokus på udeblivelse fra tests og på opholdssteder, fokuserer på overvågning af atleten. Den juridisk diskurs rummer således både overvågningen af atleterne, efterforskningen af dopingsagerne samt jagten på dopingsnyderne, og diskursen indrammer ikke længere kun behandlingen af dopingsager og udmålingen af straf og sanktioner. Diskursen konstruerer en forståelse af doping som ulovligt, strafbart og kriminelt, og atleten bliver i diskursen gjort til genstand for overvågning, jagt og undersøgelse, som kriminelle bliver det efter en lovovertrædelse. Diskursen italesættes af en række subjektpositioner, der i institutionelt tilhørsforhold er eksterne for den isolerede sportsarena, bl.a. af den græske anklagemyndighed og den græske regering. Herudover optræder IOC og WADA, men også nationale sports- og antidopingorganisationer træder frem.

Den juridiske diskurs fikses omkring nodalpunktet 'straf/sanktion'. Nodalpunktet samler de store begrebsklynger om dom og konsekvenser i diskursen og nodalpunktet knytter de nye begrebsklynger om overvågning, efterforskning og jagt til diskursen. Diskursen optræder således med en betydeligt øget kompleksitet i forhold til tidligere, men den optræder stadig som én afgrænset diskurs, i kraft af fikseringen omkring nodalpunktet.

Endelig optræder der i 2004 en moralsk diskurs. Diskursen konstruerer doping som snyd og moralsk forkasteligt, og indrammer således, hvordan atleten handler umoralsk ved at benytte sig af doping. Diskursen italesættes hovedsageligt af subjektpositioner fra IOC og fra WADA. Dog optræder enkelte idrætsforskere og atleterne selv også som subjekter i diskursen.

Den moralske diskurs fikses af nodalpunktet 'snyd'. Nodalpunktet fikserer diskursens begreber i en todeling, hvor doping forstås som snyd og den dopede atlet som en snyder, og hvor den rene atlet konstrueres som modstykke og som moralsk forsvarlig.

Der er et symbiotisk forhold mellem de tre diskurser i 2004, der alle tre abonnerer på en dikotomi i forståelsen af doping og den dopede atlet. I den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs udmøntes det i *testet positiv/testet negativ*, i den juridiske diskurs udmøntes det i *ulovligt/lovligt* og i den moralske diskurs i *moralsk forkasteligt/moralsk acceptabelt*. Der ses herudover et særligt forhold mellem den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs og den juridiske diskurs, idet efterforsknings- og overvågningstendenserne fra den juridiske diskurs gør sit indtog i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs med dennes fokusering på atletens opholdssteder. Diskurserne er dog, i kraft af fikseringen omkring forskellige nodalpunkter adskilte, men forholdet mellem dem er i 2004 tættere, end det tidligere er set.

7.5 Diskurser og nodalpunkter i Politiken 2008

Det er muligt at afgrænse tre diskurser i 2008.

Der optræder en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres gennem fokusering på testning af atleten. Diskursen sætter den uanmeldte testning i centrum i kampen mod doping, og diskursen skaber gennem brug af medicinske og naturvidenskabelige begreber en medicinsk forståelse af doping, hvor de mange tests analyseres og behandles. Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs bringer medicinske pas og blodpas i spil i testarbejdet, hvor de indtræder i antidopingarbejdet som et redskab til overvågning af atleten. Diskursen indrammer, hvordan man er kommet langt i kampen mod doping, men indeholder samtidig en skepsis overfor effektiviteten af visse tests. Således ses der på baggrund af diskursen igen en mistanke mod atleten og mod den gode præstation. Diskursen italesættes hovedsageligt af internationale

sportsorganisationer, særligt af IOC. Samtidig optræder enkelte subjekter med tilknytning til nationale sportsorganisationer samt en række dopingforskere/-eksperter.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs fikses omkring nodalpunktet 'testning'. De nye begreber knyttes alle til testningen af atleten, og diskursen afgrænses gennem nodalpunktet fra periodens øvrige diskurser.

Der optræder i 2008 ligeledes en juridisk diskurs, der artikuleres igennem fokuseringen på udmålingen af straf mod atleten, samt på atletens ageren efter en dopingdom. Diskursen indrammer, hvordan dopingsagerne må afgøres i retslige rammer, og diskursen fokuserer på både domsfældelsen og atletens (eventuelle) efterfølgende appel. Diskursen indrammer forståelsen af doping som forbudt og ulovligt, og som konsekvens heraf indeholder diskursen en begrebsklynge, der knyttes til jagten på den dopede atlet. Diskursen rummer en todeling, hvor diskursen på den ene side indrammer doping som ulovligt og strafbart og på den anden side indrammer atletens modangreb på myndighederne som følge af dopingdommene. I den forstand rummer diskursen et element af oprør mod systemet, da det fremgår, hvordan atleten ikke længere passivt vil finde sig i at blive dømt og straffet for brugen af doping. Den juridiske diskurs udkrystalliserer således en moddiskurs i diskursen. Den juridiske diskurs italesættes primært af subjektpositioner med tilknytning til internationale og nationale sportsorganisationer, som beskriver, hvilke sanktioner atleten bliver mødt med. Desuden optræder atleten selv som subjektposition i enkelte artikler, hvor det typisk beskrives, hvordan atleten er klar til at tage juridiske skridt efter en dopingdom.

Den juridiske diskurs fikses omkring nodalpunktet 'straf/sanktion'. Diskursens begrebskategorier fikses alle i relation til straf, og det er på baggrund af fikseringen af doping som strafbart, at doping må bekæmpes og dopingsagerne må afgøres i retslige rammer. Diskursen afgrænses således fra periodens øvrige diskurser, og diskursen optræder som én afgrænset diskurs, på trods af det modstandspotentiale, der findes i diskursen.

Endeligt optræder der i 2008 en moralsk diskurs. Diskursen konstruerer brugen af doping som en amoralsk handling, og som konsekvens heraf konstrueres atleten som en person uden troværdighed. Der ses i diskursen en tendens til, at tabet af troværdighed ikke blot rammer atleten, da nu også atletens hjemby og hjemland mærkes af atletens amoralske handling. Dette resulterer i en national afstandstagen fra atletens brug af doping, idet en manglende moralsk fordømmelse betyder tab af ære og respekt i det internationale sportssamfund. Diskursen italesættes af subjektpositioner fra nationale sportsorganisationer, og handler hovedsageligt om atletens dårlige moral og manglende troværdighed. Ligeledes italesættes den dopede atletes manglende samvittighed af en atlet.

Diskursen fikses omkring nodalpunktet 'snyd'. De mange begreber i diskursen relaterer sig alle til en forståelse af doping som snyd, og gennem nodalpunktet afgrænses den moralske diskurs fra den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs og den juridiske diskurs.

8.0 Diskursive ligheder og forandringer i Politiken 1992 til 2008

Efter nu at have klarlagt hvilke diskurser, der optræder over perioden, skal det i det følgende analyseres, hvilke ligheder og forandringer der ses fra 1992 til 2008 i Politiken.

Der ses over perioden en udvikling i diskursordenerne på tre niveauer. For det første ses der en ændring i, hvilke diskurser, der optræder ved hvert nedslagpunkt. For det andet ses der en udvikling i de gennemgående diskurser og for det tredje ses der er en ændring i de subjektpositioner, der italesætter diskurserne.

Der ses over perioden to gennemgående diskurser. Disse er den (medicinsk-)naturvidenskabelige diskurs og den juridiske diskurs. I 1992 suppleres de af en risikodiskurs, som dog allerede i 1996 er udfaset til fordel for en moralsk diskurs, der fra 1996 og frem indgår i samtlige diskursordener. I 2000 suppleres diskursordenen yderligere af en misbrugsdiskurs, som dog allerede i 2004 er faset ud. Diskursordenerne i 2004 og 2008 udgøres således begge af den medicinsk-naturvidenskabelige, den juridiske og den moralske diskurs.

8.1 Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs

Den naturvidenskabelige diskurs omhandler gennem hele perioden testning af atleten. Diskursen konstruerer i 1992 og 1996 testningen som mangelfuld og diskursen muliggør den mistænkeliggørelse, der kendetegner 1992 og 1996. Der ses et skift i diskursen mellem 1996 og 2000, da diskursen fra 2000 og frem indeholder en række medicinske begreber, der ikke optræder tidligere. Diskursen konstruerer i 2000 stadig testningen som mangelfuld, men diskursen er i 2000 præget af en række effektiviseringsbegreber, som tidligere ikke har været knyttet til testning. Diskursen udvides fra 2000 og frem til også at fokusere på den efterfølgende laboratoriebehandling af de indsamlede tests. Som det var tilfældet i både 1992 og 1996 er det i 2000 stadig den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' konstruktion af testningen som mangelfuld og ufuldstændig, der ligger til grund for en udbredt mistanke mod atleten. Diskursens fokus på effektivisering af testning nedtones igen i 2004, hvor den positive test udvides til også at indeholde udeblivelse. Tendensen i 2004 er, at testningen står mål med udfordringerne, og der ses således ikke længere samme mistanke, som der tidligere er set. Begrebsudvidelsen i diskursen med begreber som 'udeblivelse' føres i 2008 videre, hvor nu også medicinske pas og blodpas indtager en rolle i forståelsen af testningen.

Udviklingen i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs afspejler en ændret opfattelse af den positive test. Hvor den positive test i 1992, 1996 og 2000 kun udgøres af en faktisk positiv dopingprøve, udvides den fra 2004 og frem til også at indeholde udeblivelse og udsving i de medicinske pas og blodpas. Udvidelsen af den positive test repræsenterer en stramning i testprocedurerne, men udviklingen kan ikke dæmme op for den mistanke, der igen i 2008 påvirker konstruktionen af atleten.

Der ses en udvikling i hvilke subjektpositioner, der artikulerer den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs over perioden. Hvor diskursen i 1992 og 1996 ikke italesættes af andre subjektpositioner end avisen selv, knyttes der fra 2000 og frem en række idræts/dopingforskere, nationale sportsorganisationer samt antidopingagenturer til diskursen. Denne spredning i subjektpositioner øges yderligere fra 2004, hvor også subjekter i både nationale og internationale sportsorganisationer og antidopingagenturer træder frem.

8.2 Den juridiske diskurs

Den juridiske diskurs indrammer i 1992 og 1996 atletens muligheder for frifindelse, og diskursen illustrerer atletens mulighed for omgåelse af straf. Diskursen indeholder i 1996 en række sanktioner, som ikke optræder i 1992, hvilket medfører en lidt hårdere konstruktion af doping som forbudt og sanktionerbart. Den juridiske diskurs indrammer i 1996 en tvetydig linje, hvilket kommer til udtryk i, at den hårde retorik om sanktioner og konsekvenser mødes af en vis usikkerhed og tøven omkring anvendelsen af straffene. Denne tvetydighed bærer diskursen ikke præg af i 2000. Den juridiske diskurs omhandler i 2000 således strafudmåling og dom, og den tvetydige dopinglinje er forsvundet til fordel for en nul-tolerance politik, der kommer til udtryk i diskursens konstruktion af doping som ulovligt og det store fokus på straf og konsekvenser af dopingbrug.

Det markante skel, der ses i diskursen mellem 1996 og 2000 står ikke alene. I 2004 fokuserer diskursen stadig på strafudmåling og på atletens ageren efter en dopingdom, men diskursen tilføjes en ny dimension, idet diskursen i 2004 også indrammer overvågning, efterforskning og jagt på atleterne. Denne tilføjelse til diskursen har konsekvenser for konstruktionen af doping, der konstrueres som ulovligt, kriminelt og strafbart, og for atleten, der i højere grad end tidligere, konstrueres som kriminel.

Som i 2004 konstruerer diskursen i 2008 doping som ulovligt og atleten som kriminel og diskursen er begge år præget af overvågning og efterforskning. Der ses dog en udvikling i de begreber, der italesætter atletens ageren mod dopingdommen. Diskursen indeholder således i 2008 et oprørspotentiale, da diskursen indrammer atletens modstandspotentiale mod den situation, vedkommende står i. Denne tendens peger tilbage til 1992, hvor diskursen indrammer atletens muligheder for frifindelse, men tonen er i 2008

uforsømlig, og modstandspotentialet italesættes som et kampredskab, en trussel mod dopingmyndighederne, hvis atleten føler sig dårligt behandlet.

Det er værd at bemærke, at udviklingen i den juridiske diskurs har konsekvenser for den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs. Som det er beskrevet, optræder diskurserne i et symbiotisk forhold, og denne symbiose præges af den juridiske diskurs' begrebseksponering. Det er således på baggrund af den juridiske diskurs' inklusion af overvågning, efterforskning og jagt i begrebsformationen, at den positive test i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs udvides til også at indeholde udeblivelse. Samtidig kan diskursens inddragelse af 'opholdssteder' knyttes til den juridiske diskurs' fokusering på overvågning som forebyggelse. Testningen forstås således i 2004 som en overvågningspraksis.

Endelig ses der en udvikling i de subjektpositioner, der artikulerer den juridiske diskurs. Hvor diskursen i 1992 og 1996 ikke italesættes af andre subjektpositioner end avisen selv, knyttes der i 2000 en række subjektpositioner fra internationale sportsorganisationer til diskursen. Herudover optræder atleterne selv som subjekter i diskursen. I 2004 italesættes diskursen af en række subjektpositioner, der i institutionelt tilhørsforhold er eksterne for sportens verden (den græske anklagemyndighed og den græske regering), mens diskursen i 2008, som i 2004, italesættes af subjektpositioner med tilknytning til internationale og nationale sportsorganisationer.

8.3 Risikodiskursen og den moralske diskurs

Den moralske diskurs indtræder i diskursordenen i 1996, hvor den afløser den marginale risikodiskurs, der optræder i 1992. Hvor risikodiskursen tegner en bekymring for atletens helbred, fokuserer den moralske diskurs i stedet på det moralsk forkastelige i at anvende doping. Det diskursive skift betyder således en nedtoning af sympatien for atleten, der ikke længere forstås som værende i fare, men som værende en snyder.

Der ses en udvikling i den moralske diskurs fra 1996 til 2000, der i begge år italesætter atleten som en bevidst snyder og understreger det forkastelige i dopinganvendelsen. Forandringen indtræder i diskursen som konsekvens af en væsentlig større begrebsformation i 2000 og som konsekvens af konstruktionen af den rene atlet som 'ikke-afsløret', hvilket skaber en forståelse af den rene atlet som en potentiel snyder. Diskursen breder således ud og optræder mere dominerende i 2000, end den gør i 1996.

Diskursen er forholdsvis uforandret i perioden 2000 til 2004, men som konsekvens af den juridiske diskurs' begrebseksponering ses der en marginalisering af diskursen i 2004. Konstruktionen af atleten som en snyder træder i baggrunden til fordel for konstruktionen af atleten som kriminel.

Endelig ses der en udvikling frem til 2008. Hvor diskursen til og med 2004 konstruerer atleten som en snyder, bredes den moralske tvivlsomhed i 2008 ud til også at inddrage atletens hjemland. Denne udvikling repræsenterer en intensivering i den moralske diskurs' konstruktion af doping og den dopede atlet.

Den moralske diskurs artikuleres fra 1992 og frem til 2000 hovedsageligt af avisen selv. Denne tendens ændres fra 2004 og frem, hvor diskursen nu også italesættes af IOC, WADA, nationale sportsorganisationer samt af idrætsforskere og atleterne selv.

8.4 Misbrugsdiskursen

Som noget særligt for diskursordenen i 2000, optræder der en misbrugsdiskurs. Godt nok anvendes begrebet 'dopingmisbruger' allerede i 1996, men hvor begrebet står alene i 1996, knyttes en hel række misbrugsbegreber til at atleten og dopingindtaget i 2000. Som konsekvens heraf, og som konsekvens af udviklingen i den juridiske og moralske diskurs, tegnes et hårdere og mere uforsonligt billede af doping og den dopede atlet i 2000 end i 1996. Diskursen er allerede i 2004 faset ud igen, selvom atleten stadig enkelte steder fortsat beskrives som en misbruger. I stedet dominerer forståelsen af atleten som en lovovertræder og kriminel konstruktionen i 2004. Misbrugsdiskursen er således blevet opslugt af den juridiske diskurs i 2004, og som konsekvens heraf er forståelsen af atleten som kriminel mere entydig.

8.5 Den generelle udvikling i subjektpositioner gennem perioden

Over perioden ses meget få subjektpositioner frem til 2000. Fra 2000 og frem optræder der i diskurserne mange subjektpositioner med stor institutionel spredning. Antallet af subjektpositioner toppe i 2000, hvorefter antallet falder i 2004 og yderligere i 2008.

9.0 Diskurser og nodalpunkter i New York Times fra 1992 til 2008

Således den diskursive udvikling i Politiken. I det følgende rettes fokus mod diskurserne og den diskursive udvikling i New York Times.

9.1 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 1992

Det er muligt at afgrænse tre diskurser i diskursordenen for 1992.

Der optræder en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der fremtræder igennem de mange naturvidenskabelige og medicinske begreber, der knyttes til testningen. Diskursen konstruerer testningen som mangelfuld og ufuldstændig og tegner et dystert billede af fremtidens testning. Diskursen indrammer, hvordan perioden er præget af dilemmaer i testtilrettelæggelsen, men også hvordan den uanmeldte test uden for konkurrence synes at være afgørende i testarbejdet. Diskursen italesættes primært af subjektpositioner med tilknytning til internationale sportsorganisationer, som IOC og IAAF, men også

enkelte nationale sportsorganisationer optræder som subjekter i diskursen. Ydermere ses enkelte subjektpositioner fra nationale antidopingagenturer.

Som konsekvens af den centrale position testning indtager i diskursen, indtræder 'testning' som nodalpunkt i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs. De medicinske begreber aktualiseres omkring nodalpunktet, der knytter diskursens begrebsklynger sammen, hvorved diskursen afgrænses fra periodens øvrige diskurser.

Der optræder i 1992 ligeledes en juridisk diskurs. Diskursen artikuleres igennem begreber, der omhandler sanktionsmulighederne overfor atleten, samt atletens muligheder for at overbevise dopingmyndighederne om sin uskyld. Diskursen indrammer, hvordan doping forstås som forbudt og strafbart, og diskursen konstruerer atleten som en lovovertræder. Diskursen artikuleres hovedsageligt af subjektpositioner med tilknytning til nationale og internationale sportsorganisationer. Ligeledes fremtræder en advokat til en atlet som subjekt.

Diskursen samles omkring nodalpunkterne 'straf' og 'frifindelse'. Nodalpunktet 'straf' fikserer den klynge af begreber, der i diskursen fokuserer på konsekvenser og dom, mens nodalpunktet 'frifindelse' fikserer den klynge af begreber, der fokuserer på ankesager, appel, strafnedsættelse og frifindelse. Diskursen optræder, til trods for diskursens to nodalpunkter, som afgrænset fra de øvrige diskurser, da nodalpunktet 'frifindelse' aktualiseres som konsekvens af nodalpunktet 'straf'. Det er fordi 'straf' indtræder centralt i diskursen, at også 'frifindelse' fikserer en række begreber i diskursen.

Endelig optræder der i 1992 en moralsk diskurs. Diskursen skaber forståelsen af den dopede atlet som en person, der gennem anvendelsen af doping, aktivt har valgt at snyde. Diskursen konstruerer et skel mellem den amoralske atlet og den moralske atlet, og sympatien fjernes fra den dopede atlet. Sympatien fjernes dog ikke absolut, da diskursen delvist i 1992 konstruerer den dopede atlet som uheldig og som offer for en ond skæbne. Diskursen artikuleres hovedsageligt af atleterne selv, men der ses også enkelte trænere som subjekter i denne diskurs, hvor de typisk forsvarer deres atleter.

Diskursen fikseres omkring nodalpunktet 'snyd', der afgrænser den fra de øvrige diskurser i 1992.

9.2 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 1996

Det er i 1996 muligt at afgrænse fire diskurser i diskursordenen.

Der optræder også i 1996 en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres igennem en fokusering på testningen af atleten. Diskursen rummer en 'teknologisering' af testningen, hvor teknisk udstyr og moderne laboratorier beskrives, og der skabes en fornemmelse af forbedring af misforholdet mellem

dopingtesterne og dopingsnyderne. Teknologiseringen afspejler en øget kompleksitet i diskursen, da diskursen fortsat konstruerer testningen som ufuldstændig og mangelfuld. Som konsekvens af den mangelfulde testning mistænkeliggøres atleten, og diskursen er således medkonstruerende af den mistanke atleten udsættes for, og som knyttes til usikkerheden om dopingbrug. Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs italesættes af subjektpositioner med tilknytning til internationale og nationale sportsorganisationer, trænere, atleter samt af det olympiske testlaboratorium.

Diskursen fikses omkring nodalpunktet 'testning', der samler diskursens mange begrebsklynger og afgrænser diskursen fra de øvrige diskurser i 1996.

Der optræder i 1996 ligeledes en juridisk diskurs. Diskursen artikuleres i forbindelse med atletens behandling dopingsager og igennem begreber, der knyttes til de mulige sanktioner. Den juridiske diskurs konstruerer dermed doping som et juridisk spørgsmål. Usikkerheder om doping og dopingdomme afgøres i retssager og atletens bedste forsvar mod udelukkelse og karantæne er appelsager ved retten. Samtidig er det centralt for den juridiske diskurs, at den indrammer den tvivl, der følger med doping. Det er på baggrund af tvivlen, at atleten frifindes i retssagen. Den juridiske diskurs italesættes hovedsageligt af subjektpositioner med tilknytning til internationale og nationale sportsorganisationer, samt af enkelte trænere.

Diskursen samles omkring nodalpunkterne 'straf/sanktion' og 'frifindelse'. Diskursens begrebsklynger fikses i diskursen af 'straf/sanktion', men der knyttes en tvivl til sanktioneringen, der både afspejles i strafudmålingen og appelhåndteringen og som relateres til frifindelsen af atleten. Doping er således både strafbart og frifindelsesbart, hvilket konstruerer doping som en overtrædelse, men ikke som en alvorlig overtrædelse.

Der optræder endvidere en moralsk diskurs i 1996. Diskursen konstruerer doping som snyd og atleten som en snyder. I diskursen skabes et klart skel mellem den dopedede, amoralske atlet og den udopedede, moralske atlet og brugen af doping konstrueres som 'moralisk død'. Den dopedede atlet indrammes således som totalt blottet for moral. I diskursen skabes endvidere en forståelse af den ekstraordinære præstation som snyd, da snyd med doping forstås som den eneste vej til sådanne præstationer. Den moralske diskurs konstruerer dermed et negativt syn på doping samt på troen om den 'rene' præstation. Den moralske diskurs artikuleres af subjektpositioner fra internationale og nationale sportsorganisationer og af trænere.

Diskursen samles omkring nodalpunktet 'snyd', da diskursens begrebsklynger alle forholder sig til doping som snyd. Nodalpunktet afgrænser således diskursen fra de øvrige diskurser i 1996.

Endelig optræder en marginal risikodiskurs. Diskursen konstruerer anvendelsen af doping som fysisk farligt for atleten, og diskursen artikulere en bekymring for atletens helbred. Atleten gambler med sit helbred ved at anvende doping, der i diskursen medfører 'fysisk død'.

Diskursen samles omkring nodalpunktet 'fare' da diskursens begrebsklynger alle forholder sig til de potentielle farer, der er forbundet med anvendelsen af doping. Diskursen er marginal, idet diskursen ikke indeholder samme mængde af begreber som de øvrige diskurser.

Diskurserne abonnerer alle på en dikotomisk opdeling i konstruktionen af doping og den dopedede atlet. I den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs optræder opdelingen som *testet positiv/testet negativ*, i den juridiske diskurs som *sanktionerbart/lovligt*, i den moralske diskurs som *amoralisk/moralsk* og i risikodiskursen som *skadeligt/ikke skadeligt*. Den samme logik gør sig således gældende i alle diskurserne i 1996, idet de alle konstruerer doping som den u hensigtsmæssige praksis i den dikotomiske opdeling.

9.3 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 2000

Det er muligt at afgrænse fire diskurser i diskursordenen i 2000.

Der optræder en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres gennem de mange begreber, der knyttes til testning. I diskursen knyttes en række medicinske begreber til testningen og diskursen konstruerer testningen som værende i forbedringsfasen, hvilket samtidig betyder, at testningen fortsat forstås som mangelfuld. Som konsekvens heraf ses der i diskursen en opdeling af dopingpræparater i henholdsvis 'let sporbar' og 'ikke sporbar' og diskursen indfører således en differentieringsvariant mellem dopingpræparaterne. At flere dopingpræparater nu let kan spores vidner om en forbedret testning, men diskursens udspaltning af en række 'ikke sporbare' præparater indtræder som omdrejningspunkt for periodens udbredte mistænksomhed og usikkerhed. Netop fordi diskursen indrammer nogle dopingpræparater som 'ikke sporbare', optræder begreber, der knytter utilstrækkelighed til testningen, og denne utilstrækkelighed rettes både mod testningen i 2000 og mod fremtidens testning. Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs er den diskurs, som i 2000 italesættes af flest subjektpositioner. Subjektpositionerne udgøres af internationale og nationale sportsorganisationer, WADA, nationale antidopingagenturer, CAS, samt en række forskere. Endelig optræder enkelte sportseksterne subjekter i diskursen, som fx Det Hvide Hus' dopingkontor.

Diskursen fikses omkring nodalpunktet 'testning'. Diskursen optræder i 2000 med stor kompleksitet, men nodalpunktet lykkedes med at samle de mange begrebsklynger, og diskursen er således afgrænset fra de øvrige diskurser i 2000.

Der optræder ligeledes en juridisk diskurs i 2000. Diskursen artikuleres både gennem de mange konsekvenser, der knyttes til doping og gennem atletens behandling af dopingdomme. Diskursen konstruerer doping som en strafbar handling, der må behandles foran en domstol og diskursen rummer en række begreber, der beskriver, hvordan den dopedede atlet jages og fanges. I diskursen fremtræder det, hvordan kampen mellem atleten og dopingmyndighederne kæmpes, først gennem testningen og efterfølgende i retssalen. Atletens eneste redskab til eget forsvar er at gå rettens vej og diskursen artikuleres hovedsagelig gennem atletens ankesager, der nærmest per automatik følger en positiv dopingprøve. I den forstand ses der i den juridiske diskurs en tenderende moddiskurs til den hårde dopinglinje. Den juridiske diskurs italesættes hovedsageligt af subjektpositioner med tilknytning til internationale og nationale sportsorganisationer.

Diskursen samler sig omkring nodalpunktet 'straf/sanktion'. Diskursens mange begreber fikseres alle i forhold til straf og sanktion, og det er fordi, doping er strafbart, at nye begreber om jagt og fangst af atleten indtræder i diskursen. Diskursen skaber således et entydigt billede af doping som ulovligt og afgrænses igennem nodalpunktet fra de resterende diskurser i 2000.

Der optræder en moralsk diskurs i 2000, som fokuserer på det moralsk forkastelige i at anvende doping. Der ses en tendens til, at det umoralske valg atleten træffer, nu ikke blot får konsekvenser for atleten, men også for atletens sportsgren og land. Diskursen skaber således et billede af, at hele sportsgrene og nationer farves af en moralsk utroværdighed som konsekvens af den enkelte atlets brug af doping. Den moralske diskurs italesættes primært af atleterne selv, men også af internationale sportsorganisationer som IAAF og IWF.

Den moralske diskurs fikseres omkring nodalpunktet 'snyd', der samler diskursens begrebsklynger. Diskursen indeholder en strammere retorik end tidligere, idet det moralsk forkastelige i anvendelsen af doping konstrueres som mere end blot atletens anliggende.

Slutteligt optræder der i 2000 en risikodiskurs, der fokuserer på den helbredsrisiko atleten løber ved at bruge doping. Denne diskurs forbindes til den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs, idet et af formålene med testning netop er, at bidrage til atletens sikkerhed ved at beskytte atletens helbred. Diskursen italesættes af et nationalt antidopingagentur samt af en national sportsorganisation.

Diskursen fikseres omkring nodalpunktet 'fare'. Diskursens begrebsklynger forholder sig alle til de mulige farer, der er forbundet med brugen af doping og diskursen afgrænses således fra periodens resterende diskurser.

Diskurserne abonnerer, ligesom i 1996, alle på en dikotomisk opdeling. I den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs optræder opdelingen *testet positiv/testet negativ*, i den juridiske diskurs *forbudt/lovligt*, i den moralske diskurs *amoralisk/moralisk* og i risikodiskursen optræder opdelingen *skadeligt/ikke skadeligt*. Der ligger i den juridiske diskurs, i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs og i den moralske diskurs en intensivering af opdelingen, idet doping i 2000 tillægges flere negative og uhensigtsmæssige kvaliteter end tidligere.

9.4 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 2004

Det er muligt at afgrænse tre diskurser i diskursordenen i 2004.

Der optræder en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres igennem begreber, der knyttes an til testningen af atleten. I diskursen knyttes en række medicinske begreber til behandlingen af de indsamlede tests, og der tegnes et billede af, at testningen må foregå uanmeldt og uden for konkurrence. Diskursen indrammer en hård og konsekvent tilgang til testningen af atleten, hvilket afspejler sig i diskursens opjustering af begrebet 'positiv test'. Den positive test indrammer således i 2004 både en faktisk positiv test, men også en udeblivelse fra dopingtest. Diskursen italesættes af subjektpositioner med tilknytning til antidopingagenturer, samt af subjektpositioner fra både internationale og nationale sportsorganisationer. Desuden ses enkelte forskere, trænere og atleter som subjekter i diskursen.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs fikseres af nodalpunktet 'testning', og diskursen afgrænses herved i forhold til de resterende diskurser i 2004.

Der optræder ligeledes en juridisk diskurs i 2004, der indrammer behandlingen af dopingsager og udmålingen af straf og sanktioner. Diskursen breddes i 2004 ud til også at omfatte en række efterforskningsbegreber, der i diskursen er rettet mod efterforskningen af og jagten på dopingsnyderne. Diskursen fokuserer i høj grad på strafudmåling og konsekvenser af dopingbrug, og diskursen konstruerer et billede af doping som ulovligt, strafbart og kriminelt. Således gøres atleten i diskursen til en lovovertræder, der retteligt er genstand for undersøgelse og retsforfølgelse. Den juridiske diskurs er ansvarlig for den udvidelse af sanktioneringsgrundlaget, der kommer til udtryk i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' inddragelse af udeblivelse. Som konsekvens, af den juridiske diskurs' entydige konstruktion af doping som strafbart, må flere foranstaltninger tages i brug for at fælde de dopede atleter. Diskursen italesættes af subjektpositioner fra antidopingagenturer samt fra internationale sportsorganisationer. Desuden ses trænere og atleter som subjekter i diskursen.

Diskursen fikseres omkring nodalpunktet 'straf/sanktion'. Den væsentlige begrebsudvidelse i diskursen fikseres omkring straf/sanktion, da efterforskningen og jagten på dopingbrugerne netop gennemføres, fordi

doping i diskursen er konstrueret som strafbart og ulovligt. Diskursen fremstår således som væsentligt udvidet, men stadig samlet omkring det samme nodalpunkt.

Endelig optræder der en moralsk diskurs, der konstruerer doping som snyd og atleten som en snyder. I diskursen skelnes mellem den ærlige, rene atlet på den ene side og snyderen, der udgør en trussel, på den anden side. Diskursen knytter en række konsekvenser til atletens handling, som overgår de juridiske konsekvenser. Således konstruerer den moralske diskurs en række konsekvenser som skam, vanære og skændsel, der pålægges den dopede atlet og som denne må håndtere som konsekvens af dopingindtaget. Konsekvenserne adskiller sig fra de juridiske konsekvenser, idet atleten står uden mulighed for at agere imod dem igennem ankesager og appeller. Den moralske diskurs italesættes af subjektpositioner fra WADA, fra internationale og nationale sportsorganisationer, samt af trænere og atleter.

Den moralske diskurs fikses omkring nodalpunktet 'snyd'. Diskursens nye begreber, som fx vanære og skam, fikses i diskursen, da de aktualiseres som konsekvens af, at doping forstås som snyd. Således fikserer 'snyd' diskursens begrebsudvidelse og afgrænser diskursen fra periodens øvrige diskurser.

De tre diskurser indeholder en tydelig opdeling i konstruktionen af doping og af atleten. I den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs ses opdelingen som *positiv test og udeblivelse/negativ test*, i den juridiske diskurs ses den som *ulovligt/lovligt*, og i den moralske diskurs ses den som *snyder/ærlig og ren*. Balancen i diskursernes opdeling er forrykket imod en understregning af, at doping er en negativ praksis. 2004 er således præget af en markant intensivering i konstruktionen af doping som ulovligt og moralsk forkasteligt.

9.5 Diskurser og nodalpunkter i New York Times 2008

Tre diskurser kan afgrænses i diskursordenen i 2008.

Der optræder i 2008 en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs, der artikuleres gennem begreber, der knyttes til testningen af atleten. Den uanmeldte test indtager en nøgleposition i diskursen, der er præget af et skel imellem en række begreber, der knytter forbedring og øget effektivisering til testningen, og en række begreber, der knytter mangelfuldhed og usikkerhed til testningen, som atleten derfor kan omgås uden risiko for at blive testet positiv. Som konsekvens heraf indtager mistanken en central position i diskursen, da selv ikke en negativ test længere er garanti for en ren atlet. Diskursen artikuleres i 2008 af både internationale og nationale sportsorganisationer, af WADA og af nationale antidopingagenturer. WADA optræder kun ganske få steder, mens de nationale antidopingagenturer optræder betydeligt flere gange. Ligeledes optræder en række dopingforskere/-eksperter som subjekter samt enkelte atleter.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs fikses omkring nodalpunktet 'testning'. Både forbedringen og den fortsatte mangelfuldhed italesættes i diskursen i forbindelse med testningen og diskursens begrebsklynger fikses således alle omkring samme nodalpunkt, hvilket afgrænser diskursen fra periodens resterende diskurser.

Der optræder i 2008 ligeledes en juridisk diskurs, der artikuleres gennem begreber, der knyttes til straf og sanktioner samt atletens appelmuligheder. Doping konstrueres i diskursen som ulovligt og strafbart og atleten konstrueres som en lovovertræder. Diskursen rummer en række begreber, der knyttes til efterforskning og jagt på den dopede atlet og diskursen indrammer, hvordan doping forsøges bekæmpet med en række regler for indtagelse af forbudte præparater. Diskursen rummer 2008 en yderligere udbredning af sanktioneringsfeltet, hvilket kommer til udtryk i diskursens udspaltning af 'dopingtestningsregler'. Dette medfører en forbedret mulighed for at retsforfølge atleten, der nu ikke blot skal overholde listen over forbudte stoffer, men også navigere inden for en række testregler, hvor overtrædelse ligeledes kan medføre retslige konsekvenser. Den juridiske diskurs artikuleres oftest af nationale sportsorganisationer i 2008, men også internationale sportsorganisationer, WADA og nationale antidopingagenturer optræder som subjektpositioner i diskursen.

Den juridiske diskurs fikses omkring nodalpunktet 'straf/sanktion'. Begrebsudvidelsen i diskursen sker med tilknytning til nodalpunktet, og diskursen afgrænses således fra de øvrige diskurser i 2008.

Endelig optræder der i 2008 en moralsk diskurs, der konstruerer doping som snyd og atleten som en snyder. Diskursen tager del i konstruktionen af dopingkonsekvenserne, der i diskursen konstrueres som skam og vanære. Der knyttes i diskursen en række mere vidtgående konsekvenser til brugen af doping, da også atletens by og hjemland mærkes af vanære gennem atletens dopingbrug. Således ses en række konsekvenser, som atleten er uden mulighed for at appellere eller anke. Den moralske diskurs artikuleres hovedsageligt af avisen selv.

Diskursen samles omkring nodalpunktet 'snyd', som fikserer de nye begrebsklynger i diskursen. De nye begreber, der knytter an til atletens by og hjemland, inddrages således i diskursen, da de artikuleres som konsekvens af, at doping konstrueres som snyd.

10.0 Diskursive ligheder og forandringer i New York Times 1992 til 2008

Efter at have klarlagt hvilke diskurser, der optræder over perioden, skal det i det følgende analyseres, hvilke ligheder og forandringer der ses fra 1992 til 2008 i New York Times.

Som det var tilfældet i Politiken ses der over perioden en udvikling i diskursordenerne på tre niveauer. For det første ses der en ændring i, hvilke diskurser, der optræder over perioden. For det andet ses der en udvikling i de gennemgående diskurser og for det tredje ses der er en ændring i diskursernes subjektpositioner.

Der ses over hele perioden tre gennemgående diskurser. Disse er den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs, den juridiske diskurs og den moralske diskurs. I 1996 og 2000 suppleres disse diskurser af en risiko/helbredsdiskurs, der i 2004 igen er faset ud og som helt er forsvundet i 2008.

10.1 Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs omhandler over hele perioden testningen af atleten. Diskursen rummer i 1992 og 1996 en usikkerhed omkring testningen. Diskursen er i 1992 præget af et dystert, nærmest opgivende syn på testningen, hvilket i 1996 er blevet erstattet af en orientering mod forbedring af testningen gennem de mange teknologiske begreber, der afspejler den øgede testindsats. Diskursen er i 1996 blevet mere kompleks, men kompleksiteten i testarbejdet er i 1996 ikke nok til at dæmme op for den omfattende mistanke perioden er kendetegnet ved.

Diskursen konstruerer i 1996 og 2000 en todelt opfattelse af testningen. På den ene side knyttes effektiviserings- og teknologiseringsbegreberne til testningen, på den anden side konstrueres testningen fortsat som mangelfuld, hvilket i 2000 kommer til udtryk gennem udspaltningen af række præparater, der fortsat ikke kan testes for. Der differentieres i 2000 således mellem henholdsvis 'sporbar' og 'ikke sporbar' doping og den forbedrede testnings teknologiske forklaringsramme fra 1996 er forsvundet. Skellet mellem den positive og den negative dopingprøve nedtones som konsekvens af, at diskursen nu opererer med 'ikke sporbare' præparater. Da forståelsen er, at det er muligt at blive testet negativ og stadig være dopet, nedtones værdien af den negative test. Differentieringen i 2000 repræsenterer en væsentlig begrebsudvidelse, og konsekvensen er, at testningen fortsat forstås som mangelfuld. Mistanken mod atleten er således stadig i 2000 en grundpræmis i diskursordenen.

Der ses i 2004 en nedtoning i diskursens konstruktion af testningen som mangelfuld. Der konstrueres ikke samme skel mellem dopingpræparaterne som i 2000, og der fokuseres ikke længere på usikkerheder i testningen. I stedet ses der en udvikling i konstruktionen af en positiv test, som i 2004 udvides til at indeholde både en faktisk positiv dopingprøve samt atletens udeblivelse fra testning.

Der ses fra 2004 til 2008 en udvikling tilbage til forståelsen af testningen som mangelfuld. Som konsekvens heraf, ses der en udvikling i den mistanke og mistænksomhed, der knyttes til atleten. Hvor den stort set ikke er til stede i 2004, indtager mistanken igen i 2008 en central position. Tiltroen til dopingtestningen er mindsket, og som konsekvens heraf er den negative test blevet devalueret. Forståelsen er, at det er muligt at blive testet negativ og stadig benytte sig af doping.

Der ses en udvikling i de subjektpositioner, der italesætter diskursen. Fra 1992 til 1996 italesættes diskursen af relativt få subjektpositioner, hvilket ændres i 2000, hvor en lang række subjektpositioner træder frem i diskursen. Denne tendens føres videre i 2004 og 2008, hvor diskursen ligeledes italesættes af mange subjektpositioner.

10.2 Den juridiske diskurs

Den juridiske diskurs optræder fra 1992 til 1996 uden de store forandringer. Diskursen konstruerer doping som forbudt og strafbart og der fokuseres hovedsageligt på atletens muligheder for frifindelse og omstødelse af dom. Sanktionsmulighederne er meget ens de to år, men der ses en større begrebsmæssig spredning i 1992 end i 1996. Endelig fokuseres der i 1992 på atletens muligheder for at bevise sin uskyld, hvor fokus i 1996 i højere grad er rettet mod atletens muligheder for at slippe for straf. Diskursen er således 1996 præget af en vis usikkerhed og inkonsekvens omkring sanktioneringen af atleten.

Denne usikkerhed omkring sanktionering ses ikke i 2000, hvor det er blevet almindeligt, at atleten dømmes og efterfølgende appellerer sin dopingdom. Tvivlen, der tidligere kom atleten til gode, er faset ud af diskursen, som i 2000 er præget af en hård dopinglinje. Diskursen konstruerer atleten som en kriminel lovovertræder og doping som noget ulovligt og strafbart, da der i diskursen optræder en række nye begreber, der knytter an til at fange og jage de dopede atleter. Diskursen øger således skellet mellem ulovlig og lovligt og den dopede atlet gøres til et retssubjekt, som konsekvens af denne intensivering. Som kriminel må atleten dømmes og straffes.

Denne konstruktion af doping og af atleten findes også i diskursen i 2004. Diskursen breder dog ud til også at indeholde en række efterforsknings- og overvågningsbegreber, som ikke optræder i 2000. Diskursen indeholder således flere begrebsklynger i 2004 end tidligere, hvilket resulterer i et større fokus på jagten på den dopede atlet. Ligeledes kan begrebsekspansionen ses i forhold til den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' indholdsforskydning af den positive test. Den juridiske diskurs' begrebsudbredelse er ansvarlig for den opjustering af retslig indgriben og sanktionering, perioden er kendetegnet ved. Det har konsekvenser for atleten, hvis handlerum indskrænkes og gøres til retsligt område, hvilket afspejles i den juridiske diskurs'

konstruktion af 'udeblivelse' som strafbart. Atleten konstrueres således i højere grad i 2004 som et retsligt subjekt, der omringes af juridiske retningslinjer og sanktioneringstrusler.

Denne tendens ses i 2008 ført videre, idet der i diskursen tilføjes endnu et område for sanktionering. Således er der i 2008 ikke længere blot tale om dopingregler, der er nu også tale om dopingtestningsregler, der må overholdes. Diskursen konstruerer således et større sanktionsområde, hvilket strammer nettet om atleten yderligere. Diskursen underbygger, gennem den øgede sanktioneringsindsats, forståelsen af doping som strafbart. Atleten konstrueres i diskursen uden sympati og empati som en kriminel, der med alle tilgængelige midler må fanges og straffes. Der optræder i 2008 i diskursen ingen begreber, der peger i retning af, at atleten ikke må retsforfølges. Forståelsen er således entydig i konstruktionen af atleten.

Diskursen artikuleres over hele perioden af subjektpositioner med tilknytning til nationale og internationale sportsorganisationer. Fra 2004 og frem italesættes diskursen endvidere af flere antidopingagentur.

10.3 Den moralske diskurs

Den moralske diskurs konstruerer i 1992 og 1996 atleten som en snyder med tvivlsom moral. Doping er snyd, og brugen af doping er moralsk forkert. Der ses i 1996 en intensivering af det amoralske og en nedtoning af sympatien for atleten. Hvor diskursen i 1992 rummer en sympati for den uheldige snyder, rummer diskursen i 1996 ingen sympati for den dopede atlet, der konstrueres som moralsk død. Endvidere breder diskursen i 1996 ud til også at indramme den ekstraordinære præstation, der nu konstrueres som snyd. Denne stempling af præstationen spiller en rolle for forståelsen af både den dopede og den udopede atlet. Den udopede atlet, der præsterer godt, konstrueres som en mulig snyder, på trods af at vedkommende ikke er testet positiv.

Ligesom i 1996 er retorikken i den moralske diskurs hård i 2000. Diskursen forandres frem mod 2000, hvor diskursen indrammer mere end blot atleten. Atletens sportsgren og hjemland inddrages nu i dopingsagerne og skades af atleternes dårlige moral. Denne tendens fases ud i 2004, hvor diskursen igen indsnævres til at fokuseres på atleten alene. Denne indsnævring i 2004 modsvarer af en større spredning af moralske konsekvenser for den enkelte atlet, idet diskursen rummer flere begreber, der angiver konsekvenser, atleten ikke kan bekæmpe juridisk. Diskursen intensiverer således fornemmelsen af moralsk forkastelighed omkring atleten.

I 2008 ses der en genkomst af konsekvenser, der knyttes til mere end blot atleten. Der ses de samme begreber knyttet til atleten som i 2004, men begreberne breder igen ud til også at ramme atletens by og hjemland. Diskursen intensiverer dermed yderligere det moralsk forkastelige i at anvende doping, og

atleten stemples i højere grad som en snyder end tidligere. Stemplingen er i 2008 mere komplet end tidligere.

Der ses en udvikling i, hvilke subjektpositioner der italesætter den moralske diskurs. Generelt italesættes diskursen frem til 2004 af atleterne selv. Fra 1996 og frem artikuleres den yderligere af subjektpositioner fra internationale og nationale sportsorganisationer. Endvidere italesættes diskursen i 2004 af WADA. Diskursen italesættes i 2008 næsten udelukkende af avisen selv.

10.4 Risikodiskurs

Risikodiskursen indtræder i diskursordenen i 1996. Diskursen indgår i 2000 i et tæt slægtskab med den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs, da formålet med testningen både er at fange snyderen og lovovertræderen, men også at bidrage til atletens sikkerhed og gode helbred. Diskursen udfases i 2004, hvor forståelsen af doping domineres af den juridiske og moralske diskurs, der konstruerer doping som snyd, ulovligt, forbudt og strafbart.

I 1996 artikuleres diskursen primært af internationale sportsorganisationer, hvorimod den i 2000 italesættes af et nationalt antidopingagentur og en national sportsorganisation.

11.0 Komparative forskelle og ligheder i Politiken og New York Times

Efter nu at have klarlagt diskurserne og den diskursive udvikling for både Politiken og New York Times, vil de komparative forskelle og ligheder, der ses aviserne imellem, i det følgende blive analyseret.

11.1 Komparative forskelle og ligheder 1992

Der ses i 1992 en stor forskel i antallet af artikler, der opfylder inklusionskravene. I Politiken optræder 2 artikler mod 46 artikler i New York Times. Denne ulige dækning af dopingsager afspejles i en forskel på de to begrebsformationers kompleksitet. Som konsekvens af de mange artikler i New York Times indeholder begrebsformationen betydeligt flere begreber, end begrebsformationen i Politiken gør det.

For begge aviser gælder, at der optræder en naturvidenskabelig diskurs. Diskursen er i New York Times præget af en større kompleksitet, hvilket kommer til udtryk i en række medicinske begreber, samt en række begreber der konsoliderer den mangelfuldhed, diskursen konstruerer testningen igennem. Diskursen fremtræder derfor som en *medicinsk*-naturvidenskabelig diskurs i New York Times. I den forstand er udviklingen i diskursen i New York Times foran udviklingen i Politiken, hvor diskursen først i 2000 tager form som en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs. Det gælder for diskursen i begge aviser, at der, som konsekvens af den mangelfulde testning, indtræder en mistænksomhed overfor atleten.

Der optræder i begge aviser i 1992 en juridisk diskurs. Der ses i New York Times større kompleksitet i begreberne i diskursen, som adskiller sig fra diskursen i Politiken ved at indramme de konsekvenser og sanktioner, doping mødes med. I Politiken ses ingen konsekvenser eller sanktioner i diskursen, der kun omhandler frifindelse. Den diskursive forskel i den juridiske diskurs afspejles i forskellige nodalpunkter. Hvor diskursen i New York Times fikseres omkring nodalpunkterne 'straf' og 'frifindelse', fikseres diskursen i Politiken kun omkring nodalpunktet 'frifindelse'.

Der optræder i både New York Times og i Politiken tre diskurser i 1992. I Politiken udgøres den tredje diskurs af en risiko/helbredsdiskurs og i New York Times udgøres den af en moralsk diskurs. Denne diskursive forskel spiller en rolle for konstruktionen af atleten og for den forskel, der ses i den juridiske diskurs. I Politiken ses det, hvordan risikodiskursen knytter en bekymring til atletens helbred. Denne tendens ses ikke i New York Times, hvor den moralske diskurs i stedet fjerner sympatien for atleten. Som konsekvens af den moralske diskurs' negative konstruktion af atleten, indtræder der i den juridiske diskurs et fokus på at straffe atleten for forseelsen. Denne straf indtræder ikke meningsfuldt i Politiken, hvor atleten ikke i samme udstrækning forstås som en snyder, der må sanktioneres.

11.2 Komparative forskelle og ligheder 1996

Som det var tilfældet for 1992 ses også i 1996 en stor forskel i, hvor mange artikler, der overholder inklusionskravene. I Politiken optræder 7 artikler, hvorimod der i New York Times optræder 39 artikler. Således ses der også i 1996 en ulighed i avisernes begrebskompleksitet, hvorfor diskurserne i New York Times indeholder betydeligt mere detaljerede begrebsformationer, end diskurserne i Politiken gør.

Som i 1992 optræder der en naturvidenskabelig diskurs i Politiken og en *medicinsk*-naturvidenskabelig diskurs i New York Times. I forhold til 1992 ses der i 1996 en større forskel mellem de to diskursers kompleksitet. Hvor diskursen i Politiken optræder mere marginal i 1996, end den gør i 1992, ses den modsatte tendens i New York Times. Her knyttes en række nye begreber om teknologisering til diskursen, der på samme tid således både indrammer testningen som forbedret og mangelfuld. Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs optræder med sin store begrebsformation i 1996 som den mest fremtrædende diskurs i New York Times, og der knyttes i begge aviser en mistanke til atleten gennem den mangelfulde testning.

Der ses i både New York Times og i Politiken en juridisk diskurs. Diskursen knytter i begge aviser en række konsekvenser til brugen af doping, og der optræder i begge aviser et moment af usikkerhed i diskursen omkring håndteringen af dopingsagerne. Diskursen optræder således stort set identisk i de to aviser i 1996.

Der optræder i begge aviser i 1996 en moralsk diskurs. Diskursen er i både Politiken og New York Times orienteret mod atleten som snyder og doping som snyd, men den snævre orientering mod atleten breddes i New York Times ud, så også den gode og ekstraordinære præstation konstrueres som snyd. Diskursen er således mere kompleks i New York Times, og denne kompleksitet spiller en rolle for den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs. Gennem den moralske diskurs' konstruktion af den gode præstation som snyd, løsrevet fra en positiv eller negativ test, skabes en mistillid til den vindende atlet. Den moralske diskurs overtrumfer i den forstand den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' konstruktion af den negative test, der, trods forbedringer, stadig ikke garanterer en ren atlet. Den moralske diskurs intensiverer og supplerer således den allerede eksisterende mangelfuldhed, der i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' knyttes til testningen.

Endelig ses der i New York Times en risikodiskurs, der ikke optræder i Politiken længere. Diskursen er ny i diskursordenen, der således adskiller sig fra diskursordenen i Politiken ved både at have flere diskurser og en større kompleksitet i de gennemgående diskurser.

11.3 Komparative forskelle og ligheder 2000

Der ses i Politiken i 2000 væsentlig flere artikler end tidligere, hvilket betyder, at der nu er ca. lige mange artikler til rådighed for analysen i begge aviser. I Politiken ses 40 artikler og i New York Times ses 48 artikler. Der ses ikke længere en stor forskel i, hvor mange begreber, der indgår i begrebsformationerne i de to aviser.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs ses stadig i begge aviser. Diskursen er i Politiken ikke længere marginaliseret og optræder nu, som i New York Times, også som en *medicinsk*-naturvidenskabelig diskurs. Diskursen indrammer i begge aviser testningen som mangelfuld, men der ses en forskel i diskursens indramning af testningen og doping. Hvor diskursen i Politiken fokuserer på en effektiviseringsvariant i testningen gennem brugen af begreber som 'effekt' og 'succes', fokuserer diskursen i New York Times i højere grad på en differentieringsvariant mellem dopingpræparaterne ved brugen af begreber som 'sporbar' og 'ikke sporbar'. Disse varianter i konstruktionen af testning ændrer dog ikke ved, at der i begge aviser knyttes en betydelig mistanke til at atleten og til dennes præstationer.

Også den juridiske diskurs optræder i begge aviser. Fælles for diskursen i aviserne er, at den, i højere grad end tidligere, fokuserer på straf og sanktion. Der ses en forskel mellem aviserne, idet diskursen i New York Times rummer en tenderende moddiskurs til den hårde dopinglinje, diskursen artikulerer. Denne moddiskurs ses ikke i diskursen i Politiken, der entydigt konstruerer atleten som et juridisk subjekt, der kan/skal straffes.

Der optræder ligeledes en moralsk diskurs, der i begge aviser konstruerer atleten som en snyder og doping som snyd. Diskursen i New York Times adskiller sig fra diskursen i Politiken ved at udvide sanktionsgrundlaget til også at inkludere atletens hjemland og by. Således farves mere end blot atleten af dennes amoralske handling, hvilket resulterer i en kompleksitetsøgning i diskursen i New York Times. Denne indramning ses ikke i diskursen i Politiken, der entydigt fokuserer på atleten. Dette entydige fokus breddes dog i Politiken ud til også at inkludere de 'ikke-afslørede' atleter, der tidligere stod som det rene modstykke til den dopede atlet. Således konstrueres også den rene atlet som en potentiel snyder i Politiken. For begge aviser gælder således, at diskursen rammer bredere end tidligere, men aviserne adskiller sig fra hinanden, idet diskursen rammer forskelligt. Konstruktionen af atleten som ikke-afsløret tilføjer desuden yderligere en dimension til den mistanke, der optræder i diskursordenen i forlængelse af den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs.

Endelig ses en væsentlig forskel aviserne imellem, idet der i Politiken optræder en misbrugsdiskurs, der ikke optræder i New York Times. Misbrugsdiskursen komplementerer i Politiken den hårde linje, der optræder i den juridiske og moralske diskurs. Atleten konstrueres gennem diskurserne som en kriminel snyder og en misbruger, og doping konstrueres som ulovligt og som narkotiske stoffer.

I stedet for en misbrugsdiskurs optræder der i New York Times fortsat en risikodiskurs, der ikke ses tilsvarende i Politiken i 2000. Som konsekvens heraf ser konstruktionen af atleten en smule anderledes ud i New York Times. Atleten konstrueres, som i Politiken, som en kriminel lovovertræder og en snyder, men der etableres igennem risikodiskursen en marginal sympati for atleten, der ikke ses tilsvarende i Politiken.

11.4 Komparative forskelle og ligheder 2004

Der ses i Politiken i 2004 for første gang flere artikler end i New York Times. Empirien udgøres i Politiken af 61 artikler mod 47 artikler i New York Times.

Der ses i både Politiken og New York Times en øget kompleksitet i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs. I Politiken kommer det bl.a. til udtryk gennem en inklusion af begrebet 'opholdssteder' og i New York Times kommer det bl.a. til udtryk igennem en inklusion af begrebet 'udeblivelse'. For begge aviser gælder det således, at testningen ekspanderes, og at diskursen konstruerer en bredere forståelse af testning end tidligere. Testningen konstrueres som forbedret og konstrueres som tilstrækkelig og tilfredsstillende.

Der ses i begge aviser en væsentlig begrebseksponering i den juridiske diskurs i 2004. Begrebseksponeringen sker parallelt i aviserne, hvor diskursens store udbredelse konstruerer det entydige billede af doping som kriminelt og forbudt og atleten som lovovertræder og kriminel. Overvågningen og efterforskningen

indtager i begge aviser en central position i diskursen, der i begge aviser optræder som den dominerende diskurs i diskursordenen.

Der optræder også i 2004 en moralsk diskurs i begge aviser. Hvor den moralske diskurs så forskellig ud i de to aviser i 2000, fremtræder den i 2004 forholdsvis ens. I begge aviser knyttes diskursen hovedsageligt til atleten, og samtidig indeholder diskursen en række (moralske) konsekvenser, atleten ikke kan forsvare sig imod i en retssag.

11.5 Komparative forskelle og ligheder 2008

Der er i 2008 stort set lige mange artikler i de to aviser, da der i New York Times er 45 artikler og i Politiken er 40 artikler.

Den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs optræder i 2008 forholdsvis ens i aviserne. Der ses dog en større kompleksitet i diskursen i New York Times, da der ses et tydeligere skel mellem forbedring og mangelfuldhed i diskursen, end det er tilfældet i Politiken. Diskursen i Politiken rummer dog, i modsætning til New York Times, en nytilføjelse til den positive test, da der tales om blodpas og medicinske pas. Diskursen i Politiken indrammer igennem medicinske begreber således en øget testindsats, som bringer testningen videre fra blot en almindelig dopingtest. Denne tendens ses ikke i New York Times, hvor kompleksiteten i stedet består i en generel tale om forbedret testning vs. mangelfuld testning. For begge aviser gælder dog, at testningen nu igen forstås som ufuldstændig.

Der optræder i begge aviser en juridisk diskurs. Diskursen artikulerer i begge aviser den hårde, kompromisløse dopinglinje, der kommer til udtryk gennem konstruktionen af atleten som en lovovertræder, der må jages og straffes. Der ses en forskel i diskursen i de to aviser, da diskursen i New York Times intensiverer og øger sanktionsgrundlaget ved at inddrage *dopingtestningsregler*. Således indskrænkes atletens handlefrihed, idet mere gøres sanktionerbart i New York Times. Denne tendens findes ikke i Politiken, hvor diskursen i stedet er præget af en form for destabilisering. Diskursen rummer i Politiken et aspekt af moddiskurs, idet den rummer en række begreber, der af atleterne italesættes som en modstand mod den dopinglinje, diskursen indrammer. Der ses således en konflikt i diskursen, som ikke ses tilsvarende i New York Times.

Den moralske diskurs optræder forholdsvis ens i de to aviser. For begge gælder det i 2008, at diskursen indrammer mere end blot atletens amoralske handling, da både atletens hjemby og land indfanges i diskursens konstruktion af konsekvenser. Der ses således både i New York Times og Politiken en intensivering i den moralske diskurs.

12.0 Diskurser og den sociale praksis

Frem til dette punkt i analysen har vi behandlet det tekstnære niveau samt det diskursive niveau i analysen. Vi har, på baggrund af en klarlæggelse af begrebsformationerne, fremanalyseret periodernes diskurser og diskursordener. Vi har ligeledes analyseret den diskursive udvikling fra 1992 til 2008 og vi har analyseret de forskelle og ligheder, der optræder mellem Politiken og New York Times. I den forstand har vi analyseret de to første niveauer i Faircloughs tredimensionelle diskursmodel. Hvad der nu mangler, er en inddragelse af den sociale praksis, som de fremanalyserede diskurser indgår i et dialektisk forhold til (Fairclough, 2001: 3). Dette tredje analyseniveau vil således bidrage med en forklaringsramme til, hvorfor de massemedierede diskurser forandres over perioden, og det vil blive behandlet, hvordan diskurserne spiller en rolle i konstitueringen af de institutionelle forandringer, der ses i den sociale praksis. Endvidere vil det blive analyseret, hvilken betydning konstruktionen af doping har for atleten. Vi ønsker således nu at udbrede den hidtidigt empirisk forankrede tekst/diskursanalyse til et mere overordnet makroniveau.

For at kunne foretage denne del af analysen vil vi først præsentere udviklingen i de institutionelle rammer omkring antidopingarbejdet, da disse i opgaven repræsenterer det sociale praksisniveau i Faircloughs tredimensionelle diskursmodel.

12.1 Institutionelle forandringer med betydning for antidopingarbejdet

12.1.1 De første antidopingtiltag

Der ses i antidopingarbejdets historie en forskel imellem symbolske markeringer og reel dopingbekæmpelse, og denne forskel gør det svært at afgøre, hvornår antidopingarbejdet bliver integreret i sportens organisationer (Wagner, 2007: 2). Bekendelser fra internationale sportsorganisationer som IOC, UCI og IAAF angiver, at doping har været anset som et problem af sportens organisationer siden starten af 1960'erne (Dimeo, 2007: 95-96). At dopingbekæmpelsen indtræder som et emne i IOC i 1960'erne udmønter sig i etableringen af den medicinske kommission under IOC i 1967. Kommissionen argumenterer for at der skal dopingtestes, for 1) at beskytte atleternes helbred, 2) for at opretholde en medicinsk og sportslig etik og 3) for at opretholde lighed i konkurrencen (Park, 2008: 147). Doping udgør således et problem for sporten, og gennem etableringen af medicinske kommissioner sendes et signal om, at dopingproblemet tages alvorligt (Wagner, 2007: 2)

Det er således i 1960'erne at testning introduceres i kampen mod doping. Testning udføres på dette tidspunkt i forbindelse med konkurrence, og første gang der testes i forbindelse med OL er i 1968²⁰

---

²⁰ IOC var ikke den første organisation til at teste for doping. Allerede i 1966 testede FIFA ved VM i fodbold i England (Hanstad, Smith og Waddington, 2008: 229)

(Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 229). De internationale sportsorganisationers antidopingindsats må på dette tidspunkt ses i relation til forholdet mellem USA og Sovjetunionen og den ideologiske kamp mellem kapitalisme og socialisme. I begge lande indtræder den vindende atlet som symbol på landets og samfundsmodellens overlegenhed, hvilket gør det svært for de internationale sportsorganisationer at levere en 'ren sport', da doping af atleter nogle steder optræder i organiseret form, baseret på nationale interesser (Spitzer, 2004: 133; Voy, 1991: 101; Hoberman, 2005: 249-260).

12.1.2 OL i Seoul i 1988 og Murens fald i 1989

I juni 1988, kort før afholdelsen af OL i Seoul, afholdes en stort anlagt konference om doping af IOC og den canadiske regering. Under konferencen vedtages det første olympiske charter mod doping (Todd & Todd, 2001: 84) og OL i Seoul i 1988 skulle dermed markere starten på en ny og dopingfri olympisk æra. I stedet rammer den hidtil største dopingsag legene, hvor vinderen af mændenes 100 meter finale, Ben Johnson, efter løbet testes positiv. Skandalen er en realitet og dopingproblemet udvikler sig for første gang til en PR krise for IOC i 1988 (Hoberman, 2005: 240). 1988 markerer endvidere året, hvor antidoping kampagnen tager form af en global ideologi, hvori atleterne presses ind i rollen som dopingfrie rollemodeller (Hoberman, 2005: 240).

Murens fald i 1989, og den efterfølgende genforening mellem øst og vest, optræder som startskuddet til, at antidoping bliver gjort til et politisk emne. Dopingbekæmpelsen forbeholdes nu ikke længere blot sportens organisationer, men gøres til et emne politikere kan drage nytte af (Wagner, 2007: 4). Eksempelvis vedtages i slutningen 1989 af Europarådet en antidopingkonvention, som et forsøg på at koordinere og harmonisere indsatsen mod doping mellem de lande, som tilslutter sig konventionen (Houlihan, 1999a: 146). Der ses dog stadig en adskillelse mellem de politiske organisationer og sportens organisationer, idet de tilsluttede lande i konventionen blot pålægges at *opfordre* sportens organisationer til at teste deres atleter.

12.1.3 IOC's rolle i dopingbekæmpelsen

Udviklingen op gennem 1980'erne og i starten af 1990'erne cementerer IOC's dominerende rolle inden for sporten. For IOC's præsident Samaranch blev doping først og fremmest betragtet som et PR problem, der truede de efterhånden overordentlig lukrative TV- og sponsoraftaler, IOC kunne indgå (Hoberman, 2005: 243). IOC's primære målsætning var at få de olympiske lege afviklet og udbredt til hele verden, for på den måde at bevare sin position som verdens førende sportsorganisation. Dopingbekæmpelsen blev dermed noget, som IOC af politiske og økonomiske grunde udadtil blev nødt til at tage alvorligt, men som de indadtil reelt ikke var interesserede i, så længe doping ikke influerede på organisationens økonomiske indtjeningsmuligheder (Hoberman, 2001: 245). Inden 1998 var olympisk antidopingarbejde således ikke

meget mere end blot kosmetisk arbejde udført for at forsikre offentligheden om, at man gjorde noget ved doping (Hoberman, 2005: 243).

Kosmetisk eller ej, så tog IOC i perioden fra Murens fald og frem til 1998 enkelte initiativer i dopingbekæmpelsen. Blandt andet mødtes IOC med sammenslutningen af internationale sportsorganisationer i sommeren 1993, hvor parterne enedes om en aftale, hvori de internationale sportsorganisationer opfordredes til at anerkende hinandens sanktioneringsregler (Wagner, 2007: 4). Samtidig åbnedes der op for, at den internationale sportsdomstol, CAS, kan afgøre dopingsager.

12.1.4 Tre skandaler i 1998 med afgørende betydning for dopingbekæmpelsen

Året 1998 markerer et vendepunkt i dopingbekæmpelsen, hvilket skyldes tre store skandaler omkring 1) afsløringen af dopingbrug blandt de kinesiske kvindelige svømmere forud for VM i Perth, 2) Festina-skandalen under Tour de France og 3) bestikkelsesskandalen i IOC senere på året.

I 1990'erne markerer Kina, som indtil da ikke har tilhørt eliten inden for svømning, sig pludselig med en række bemærkelsesværdige resultater. Ved VM i Rom i 1994 vinder de kinesiske kvinder 12 ud af 16 guldmedaljer, men samme år testes en række kinesiske svømmere positive for doping i forbindelse med Asian Games. Forud for VM i Perth i 1998 klapper fælden, da en kinesisk svømmer bliver taget i tolden med adskillige dopingpræparater, der i mængde rækker langt udover én persons forbrug (Wagner, 2007: 5). Afsløringen bekræftede mistanken om organiseret doping i kinesisk svømning (og atletik) op gennem 1990'erne.

Forud for Tour de France i 1998 beslaglægges en bil tilhørende cykelholdet Festina af det franske politi. Det starter en kædereaktion, hvor flere hold udelukkes og andre selv vælger at trække sig. Selve aktionen blev iværksat på opfordring af den franske minister for sportsområdet, Marie Georges Buffet, og den franske regerings beslutning om at give statsanklageren adgang til at retsforfølge de involverede parter resulterer i en række sagsanlæg mod både atleter, managere og fysiologer for kriminel aktivitet i forbindelse med doping (Hoberman, 2005: 243). Det er første gang, at der fra regeringsniveau bliver intervenseret direkte i antidoping i forbindelse med en sportsbegivenhed (Hoberman, 2001: 264-265; Hanstad, Smith og Waddington, 2008: 229) og skandalen kaster cykelsporten og UCI ud i en krise, som den resterende sportsverden også inddrages i (Wagner, 2007: 5). Festinaskandalen ændrede således dopingpolitikkerne,

hvilket kom til at betyde, at IOC blev tvunget til at indgå i antidopingpartnerskaber med regeringsparter (Hoberman, 2005: 243)²¹.

Endelig rammes IOC ligeledes af den største krise i organisationens historie (Hoberman, 2005: 262). I slutningen af 1998 kommer det frem, at en række IOC medlemmer har modtaget bestikkelse forud for stemmeafgivelsen om tildelingen af værtskabet af vinter OL i 2002. Grundet mangel på demokrati i organisationen, er det ikke umiddelbart muligt at suspendere dens korrupte medlemmer (Wagner, 2007: 5), hvilket får kritikere, politikere og journalister til at stille spørgsmål ved, om IOC er den rette aktør til at lede sporten og herunder dopingbekæmpelsen. IOC bringes ud i en kamp om overlevelse, og om at genvinde sin troværdighed og status som verdens førende sportsorganisation, hvilket udmønter sig i, at IOC nedsætter en reformkommission og en etisk kommission samt tager initiativet til en verdenskonference om doping (Wagner, 2007: 6).

12.1.5 Dopingkonferencen i 1999 og oprettelsen af WADA

IOC indkalder til verdenskonferencen om doping i Lausanne i februar 1999. På konferencen deltager både repræsentanter fra de politiske myndigheder og topfolk fra nationale og internationale sportsorganisationer (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 235). Konferencen ender med vedtagelsen af Lausanne Deklarationen, som på en række punkter får afgørende betydning for den fremtidige antidopingkamp: Først og fremmest bliver dannelsen af et uafhængigt internationalt antidopingagentur et konkret mål. Samtidig lægges der op til minimumsstraffe på 2 år, første gang en atlet bliver taget for doping (Todd & Todd, 2001: 108). Det er dog ikke alle internationale specialforbund, som bakker op om denne ensretning af strafferammen for førstegangsforsøelser (Wagner, 2007: 6). Blandt de største kritikere af forsøget på at skabe ens sanktioneringsgrundlag på tværs af lande og sportsgrene er UCI og FIFA. Endelig tildeles CAS rollen som afgørende instans i konfliktsituationer mellem IOC, internationale sportsorganisationer og nationale olympiske komiteer (Todd & Todd, 2001: 108).

I november 1999 oprettes WADA i Lausanne i Schweiz for at sikre atleternes fundamentale ret til at deltage i dopingfri sport, for at promovere fairness og lighed for alle, og for at sikre atleternes helbred (Park, 2008: 148). Det vedtages, at WADA's Foundation Board skal bestå af lige dele repræsentanter fra offentlige myndigheder og fra den olympiske bevægelse, således at alle aktører ideelt tilgodeses (Wagner, 2007: 6). WADA bliver oprettet som en privat institution under schweizisk lov, men i 2001 vedtages det at flytte hovedsædet til Montreal i foråret 2002.

---

²¹ Det kan virke paradoksalt, at skandalen i Tour de France kommer til at spille en rolle for IOC, som ikke har noget med Touren at gøre. I afsnit 12.2.2 forsøges dette nuanceret, da IOC's diskursive konstruktion af sig selv i kampen mod doping inddrages i analysen af de institutionelle forandringer i antidopingarbejdet.

12.1.6 Vedtagelsen af World Anti-Doping Code i København 2003

Dannelsen af WADA er ingen garanti for effektiv dopingkontrol. Det største problem i antidopingarbejdet er efter etableringen fortsat manglen på et omfattende fælles regelsæt (Wagner, 2007: 7). I marts 2003 afholdes WADA's første verdenskonference i København, på hvilken 'Copenhagen Declaration on Anti-Doping in Sport' bliver vedtaget. Heri udtrykker de underskrivende parter deres støtte til WADA og accept af deklARATIONEN, fremover kaldet koden. Koden er på en gang et omfattende regelsæt for antidopingprocedurer og samtidig retningsangivende for fremtidige tiltag (Wagner, 2007: 7). De overordnede formål med koden er, at sikre en dopingfri sport samt en bedre koordinering og harmonisering af antidopingarbejdet nationalt og internationalt. Dette gøres, ifølge IOC, med henblik på at bevare sportens ånd, den rene sport, som er essensen af de olympiske lege (Wagner, 2007: 7). På det overordnede plan indeholder kodekset en række definitioner af, hvad der betragtes som overtrædelser, samt hvem der har kravet om bevisbyrden. I relation hertil påpeges det, at afgørelser i dopingsager kan appelleres til retslige instanser. Det betyder, at atleter, som bliver dømt, kan gå til CAS og appellere deres dom. Samtidig slås det fast, at forbudslisten nu varetages af WADA, og at der i højere grad skal fokuseres på uanmeldt testning uden for konkurrence. Ligeledes indføres mere ensrettede procedurer for analyser og prøver og håndtering af resultater. Endelig samles de anklagede atleters rettigheder, og det anføres hvad der fører til udelukkelse i forsøget på at harmonisere strafudmålingen. Der er i den forbindelse, at 'whereabout' systemet introduceres, hvor atleten forpligter sig til at stå til rådighed for ikke-varslede tests uden for konkurrence ved altid at oplyse sine opholdssteder (Wagner, 2007: 7). Koden indeholder derudover muligheden for, at idrætsorganisationer og hold ligeledes kan straffes i dopingsager. Et vigtigt element i koden er endvidere forventningen om, at regeringer vil holde igen med offentlig støtte til organisationer og atleter, der overtræder koden.

12.2 Hegemoni, diskurser og institutionelle forandringer

Således optræder de institutionelle forandringer i antidopingarbejdet. I det følgende analyseres relationen mellem den diskursive praksis og den sociale praksis.

12.2.1 IOC og etableringen af WADA – ændringer i hegemoniet

Den skematiserede globale dominans IOC indtager op gennem 1980'erne og 1990'erne kan forstås som et globalt hegemoni, hvor IOC står som den institution, der besidder retten til i videst omfang at definere sportens udformning, og dermed udelukke andre og alternative definitioner (Wagner, 2007: 4). Ifølge Houlihan (1999b: 327) lykkedes IOC, parallelt med Europarådet, med at blive policy-dominerende inden for antidopingområdet, og IOC har i denne periode således held til at placere sig selv i centrum af kampen mod doping. Bl.a. er det IOC, der akkrediterer laboratorier og varetager listen over forbudte stoffer (Hanstad,

Smith & Waddington, 2008: 229-230). Skandalerne i 1998 svækker IOC's hegemoniske dominans, og IOC's respons på krisen bliver, som vist, initiativet til en verdenskonference om doping og dopingbekæmpelse:

"The Lausanne conference was the IOC's response to this crisis and it was clearly designed to re-establish the IOC on the moral high ground of sport and to re-affirm the IOC as the leading anti-doping organization in world sport." (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 231).

Udfaldet af konferencen bliver etableringen af WADA, der gennem sin status som uafhængig organisation ikke kommer til at matche IOC's tanker om et antidopingagentur (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 240). Dannelsen af WADA kan således ses som et resultat af IOC's svækkelse, og dannelsen markerer en ny politisk involvering i antidopingarbejdet, og en ny forståelse af behovet for reel lovgivning. WADA's oprettelse betyder en forandring i hegemoniet omkring antidopingarbejdet, hvilket udmønter sig i etableringen af et nyt hegemoni, hvor WADA indtræder i centrum, med retten til at definere doping og antidopingarbejdets udformning. IOC har således måttet opgive sin dominerende position i hegemoniet og har ikke længere held til i samme grad at tegne forståelsen af doping²².

For i det følgende at kunne analysere, hvordan disse institutionelle forandringer influerer på mediediskurserne, vil vi inddrage tre studier, der behandler IOC's og WADA's kommunikation omkring doping (Wagner, 2009; Sluggett, 2009 og Park, 2005). Baggrunden for inddragelsen af organisationernes kommunikation om doping er, at organisationerne taler forskelligt om doping, og dermed konstruerer doping som et problem med forskellige løsninger (Foster, 2001: 182). Vi vil således undersøge, om denne kommunikation på det institutionelle plan afspejles i det massemedierede plan, og endvidere om den ændrede balance i det institutionelle hegemoni kan aflæses i det massemedierede plan. Således inddrages i den følgende analyse to diskursive planer, det institutionelle og det massemedierede, hvilket gør det muligt for os at diskutere forandringerne på det sociale praksis-niveau, som Fairclough foreslår.

12.2.2 IOC, hegemoni og diskurser i 1980'erne og 1990'erne

Wagner har vist, hvordan fire forskellige diskurser kan isoleres i IOC's kommunikation omkring doping op gennem 1980'erne og 90'erne (Wagner, 2009: 130). Diskurserne udgøres af 1) en sundheds(videnskabelig) diskurs, der knytter doping til atletens helbred, 2) en etisk diskurs, der knytter moral til anvendelsen af doping, 3) en juridisk diskurs, der knytter testprocedurer og retsspørgsmål til doping og 4) en uddannelsesdiskurs, der er rettet mod de unge atleters personlighed (Wagner, 2009: 141). Diskurserne optræder over perioden forholdsvist stabilt, bortset fra den etiske diskurs, der hovedsageligt artikuleres i

---

²² I relation til det hegemoniske skift omkring 1999 må det nævnes, at IOC stadig indtager en central position i WADA, da IOC bidrager med 50 % af WADA's budget (<http://www.wada-ama.org/en/About-WADA/Funding/> (set 01.12.2010). Endvidere indtrådte den tidligere vicepræsident i IOC, Dick Pound, som WADA's første formand.

forbindelse med skandaler, som fx Ben Johnson og Festina skandalen. Som konsekvens af, at IOC indtager den hegemonisk dominerende position, må de diskurser, IOC artikulere, formodes at indtage en central placering i definitionen af, hvad doping er, samt hvordan antidopingarbejde må forstås i perioden.

Sammenholdes IOC's kommunikation med de fremanalyserede diskurser i Politiken og New York Times i 1992 og 1996, ses et rimeligt sammenfald mellem de to diskursive planer. Det gælder, at medierne ligeledes knytter juridiske aspekter og en sundhedsrisiko til doping, og at doping for en stor del konstrueres igennem testning. I den forstand synes medierne at tilegne sig IOC's konstruktion af doping i 1992 og 1996, og IOC lykkedes derfor med at bruge diskurserne aktivt i deres konstruktion af doping. Dermed kan IOC siges at have succes med at konstruere doping som noget, der må reageres på, og som IOC så kan hævde at have kontrol over.

Der ses dog en væsentlig forskel mellem de massemedierede diskurser og de af IOC italesatte diskurser i både 1992 og 1996. Forskellen kommer til udtryk i den udbredte mistillid og mistænksomhed, der ses i massemedierne, og den kan knyttes til, at IOC's hegemoniske position op gennem 1980'erne og 1990'erne bliver udfordret i offentligheden via medierne. Dette sker som en konsekvens af den ubalance, der gennem perioden efterhånden ses mellem IOC's (læs: Samaranch's) konstruktion af egen succes i antidopingkampen, eksemplificeret gennem udtalelser som "*We are winning the war on drugs*" (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 230), og de iøjnefaldende få positive dopingprøver organisationen faktisk kan dokumentere (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 230). Hoberman beskriver IOC's antidopingstrategi som "*passive neutrality*" (Hoberman, 2001: 262) og viser, hvordan IOC bevidst har vendt det blinde øje til i tilfælde, hvor en stærk antidopingorganisation har kunnet forventedes at skride til handling (Hoberman, 2001: 261). Samtidig beskyldes IOC for at tilbageholde positive prøver for offentligheden (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 230), og således ses IOC's selviscenesættelse som den førende antidopingorganisation at komme under større og større pres i årene op til skandalerne i 1998 (Hanstad, Smith & Waddington, 2008: 230).

Denne offentlige mistillid afspejles således i mediernes konstruktion af doping i både 1992 og 1996, hvor den kommer til udtryk gennem en mistænksomhed til atleten og til dennes præstation. Mistænksomheden artikuleres igennem den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs, der konstruerer testningen som mangelfuld og denne forståelse af testning adskiller sig væsentligt fra IOC's egen konstruktion af testningen. I den forstand har IOC, trods sin dominerende position i hegemoniet, ikke held til fuldstændigt at diktere konstruktionen af doping. Hegemoniet er aldrig fuldstændigt domineret, det udfordres konstant (Fairclough, 2008: 98), og udfordringen ses i dette tilfælde i den mediemedierede mistænksomhed, perioden er kendetegnet ved.

At IOC ikke har held til at dæmme op for mistænksomheden er dog ikke nødvendigvis et resultat af, at IOC ikke står som den hegemonisk dominerende sportsorganisation i 1992 og 1996. Mistænksomheden knyttes til IOC som en konsekvens af den dobbeltrolle IOC indtager, hvor organisationen både er ansvarlig for at producere et verdensomspændende sportsarrangement, hvis markedsværdi bl.a. afhænger af nye rekorder, bedre præstationer osv., samt ved at stå for den organiserede dopingtestning. Ifølge den logik er for mange dopingsager skadende for organisationens eksistensgrundlag, hvilket skaber en usikkerhed om, hvorvidt IOC bevidst har ladet dopingsager gå forbi (Foster, 2001: 186). Det er dog centralt i 1992 og 1996, at IOC evner at håndtere kritikken, og derigennem fortsat indtager den dominerende rolle i hegemoniet.

Endelig ses der i de massemedierede diskursordener ikke en entydig diskursiv hegemonisk dominans i hverken 1992 eller 1996. Diskurserne optræder i diskursordenerne forholdsvist jævnbyrdigt, hvor den (medicinsk)-naturvidenskabelige diskurs dog har held til at knytte en grundtone af mistillid til atleten og til præstationen, der synes at præge begge perioder. Således optræder diskurserne ligevægtigt, hvilket også gør sig gældende for de af Wagner (2009) fremanalyserede diskurser i IOC's kommunikation omkring doping. IOC's italesættelse af flere ligeværdige diskurser synes således at blive afspejlet i det ligeværdige forhold, der ses i diskursordenerne i Politiken og New York Times i 1992 og 1996.

12.2.3 Etableringen af WADA – en forandring i den sociale praksis som konsekvens af den diskursive praksis?

Det er i det ovenstående blevet analyseret, hvordan IOC's hegemoniske position i det institutionelle hierarki op gennem 1990'erne afspejles i de massemedierede diskurser, og det er blevet vist, hvordan de massemedierede diskurser afviger herfra gennem italesættelsen af mistænksomhed og mistro overfor atleten. Pointen er nu, at denne massemedierede mistænksomhed bidrager som en mulig forklaringsramme for etableringen af WADA i 1999.

Anerkendes Fairclough's dialektiske perspektiv på diskurs og social praksis (Fairclough, 1992: 73) synes det plausibelt at antage, at det diskursive niveau kan afføde forandring på det sociale praksisniveau. I analysen har vi bearbejdet medietekster, og det må i den forbindelse understreges, at vi antager, at medietekster yder en væsentlig indflydelse på andre planer i samfundet end medieplanet. Det synes derfor rimeligt at antage, at IOC i en vis grad er afhængig af, hvordan de konstrueres i medierne.

Den massemedierede mistænksomhed, der ses i 1992 og 1996, udgør et problem for IOC, hvis position som hegemonisk dominerende organisation udfordres. IOC synes at være i stand til at håndtere problemet frem til 1998, men skandalerne i 1998 rammer IOC hårdere, end tidligere skandaler har gjort.

At skandalerne i 1998 rammer hårdere, end eksempelvis Ben Johnson skandalen i 1988 gjorde, synes at være et resultat af, at IOC efter 1988 har konstrueret sig selv som succesfuld i antidopingkampen og som den sande leder af sporten, selv på områder, der lå uden for IOC's kontrol, som fx Tour de France (Wagner, 2009: 149). IOC placerede sig i centrum for fremgang og håb i sporten, der, det til trods, ikke desto mindre stadig tillod at massiv doping fandt sted i bl.a. cykling og svømning (Wagner, 2009: 149). Skandalerne i 1998 afslørede og understregede således den betydelige grad af uoverensstemmelse, der havde været mistanke om op gennem 1990'erne, og som afspejles i de fremanalyserede diskurser i både Politiken og New York Times. Problemet for IOC blev, at deres selvbeskrivelse stødte sammen med en realitet, der viste, at selvbeskrivelsen havde været ukorrekt (Wagner, 2009: 149). Denne 'afsløring' af IOC's mangelfulde konstruktion af realiteterne, gjorde IOC ude af stand til at dæmme op for den mistanke og mistænksomhed, der allerede sås i medierne fra 1992 og 1996.

Ifølge Niklas Luhmann indtager massemedierne i samfundet en hukommelsesfunktion i samfundet (Luhmann, 2002: 127) og i den forstand antydes det, hvordan medierne fungerer som en konstant 'reminder' om det skel, der ses mellem IOC's faktiske handling og deres italesættelse af egen handling. Som reaktion på dette skel, tvinges IOC til handling i forsøget på at generobre deres hegemonisk dominerende position i sportsverdenen. WADA opstår således som et organisatorisk svar på den udbredte mistanke og mistillid, samt på de skandaler, IOC oplevede i 1998. Den medieitaliesatte mistænksomhed har således været medskabende af et behov for en institution, der mere aktivt og uden interessekonflikter kunne forholde sig til dopingproblematikken, end det var tilfældet med IOC.

12.2.4 Etableringen af WADA og diskursivt opbrud

Den store omvæltning i det institutionelle hegemoni omkring antidopingarbejdet afspejles i de massemedierede diskurser.

Det institutionelle skift fra IOC til WADA i antidopingarbejdet, kan i avisernes diskursordener bl.a. ses ved, at der i 2000 ses en betydelig øgning i antallet af subjektpositioner i diskursordenerne. En central forskel mellem 1996 og 2000 er, at en række nye subjektpositioner med tilknytning til WADA og regeringer træder frem i 2000. Jævnfør Fairclough (1992: 97) indikerer en sådan øgning i antallet af subjektpositioner et diskursivt opbrud og de mange nye subjektpositioner understreger således, hvordan IOC's hegemoniske dominans svækkes. Tidligere indtog IOC en privilegeret position som subjektposition i diskursordenerne, men denne position synes svækket i 2000, hvor IOC ikke længere optræder med samme autoritet.

Opbruddet får samtidig betydning for de temaer, der indtræder i diskursordenen i 2000, hvor eksempelvis nye og særskilte forskningsfelter udkrystalliseres i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs, som

konsekvens af den ændrede hegemoniske dominans. Således indtager antidopingforskning nu en betydelig rolle i 2000, og antidopingforskningen italesættes af subjekter som læger og forskere, der i 2000 for første gang indtræder i betydeligt antal i diskursordenen.

12.2.5 WADA, hegemoni og diskurser fra 1999 og frem

Skiftet til WADA som den globale dopingbekæmper, placerer WADA centralt i det hegemoni, som IOC dominerede i 1980'erne og 1990'erne. For at kunne diskutere konsekvenserne af WADA's etablering for diskurserne i aviserne, præsenteres først to studier, der på forskellig vis behandler konsekvenserne af WADA's oprettelse.

Det første studie er foretaget af Bryan Sluggett (2009), der har foretaget en diskursanalyse af WADA's sportspolitikker og målsætninger, samt af politikker fra USADA²³, CCES²⁴ og UNESCO²⁵. Sluggett viser, hvordan atleten gennem diskurserne defineres som enten 'naturlig' eller 'dopet' som konsekvens af en liste over forbudte stoffer (Sluggett, 2009: 2). Distinktionen naturlig/dopet normaliseres efter en juridisk definition, der, ifølge Sluggett, er skabt af WADA, og konsekvensen af WADA's politik er således, at atleten må underkastes overvågning for at opretholde sportens integritet (Sluggett, 2009: 2).

WADA skaber således en dikotomisk opdeling mellem den rene og den dopede atlet, hvor den rene konstrueres som naturlig, biologisk ren, hårdtarbejdende, sund, viril og genetisk udstyret til at være eliteudøver (Sluggett, 2009: 56). Som modstykke til den rene atlet konstrueres den dopede atlet som kunstig, villig til at risikere sit helbred, som en snyder, uetisk, truet på seksualiteten, og som en, der deltager for at vinde for enhver pris (Sluggett, 2009: 56). Atleten bliver således, ifølge Sluggett, fanget imellem at 'vinde for enhver pris' og at det kun er 'den rene atlet der gælder'. Gennem deres antidopingpolitik fremmer WADA en moralsk panik, der i stigende grad er betinget af en 'krig/kamp mod doping' logik, og WADA intensiverer således opfattelsen af doping ved at knytte doping til en fortælling, der benytter sig af krigs- og kamp metaforer (Sluggett, 2009: iii).

Det andet studie er foretaget af Jin-Kyung Park (2008), og viser, hvordan WADA ikke blot søger at afsløre dopede atleter ved at teste og sanktionere dem (Park, 2008: 148). WADA søger, ifølge Park, gennem kulturelle programmer og uddannelsesprogrammer, at forme en ideel sportslig opførsel gennem atletens ønsker, stræben og overbevisninger. Konsekvensen heraf er, at WADA konstruerer en overvågningskultur, der sigter efter at producere disciplinerede atletiske kroppe, der altid er tilgængelige for WADA's blik (Park,

---

²³ USADA: United States Anti Doping Agency

²⁴ CCES: Canadian Center for Ethical Sport

²⁵ UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

2008: 148). Enhver politik, der anvendes af WADA, virker således, ifølge Park, fundamentalt til at bevogte og overvåge atletens krop (Park, 2008: 155).

Således forstået er det en central effekt af WADA's oprettelse, at den hegemoniske forståelse af doping, der gjorde sig gældende i 1990'erne, med IOC som den dominerende organisation, forandres.

Overvågningen indtager fra WADA's oprettelse en central plads i den hegemoniske forståelse af doping, og denne institutionelle forandring afspejles i de fremanalyserede diskurser på flere planer.

Efter skandalerne i 1998 og etableringen af WADA ses der i medierne i 2000 en intensivering af mistanken gennem konstruktionen af den rene atlet som 'ikke afsløret' i Politiken og i differentieringen mellem 'sporbare' og 'ikke-sporbare' præparater i New York Times. At den massemedierede mistanke er på sit højeste i 2000 indikerer, at det hegemoniske skift i 2000 ikke er fuldstændigt gennemført. Nok er WADA etableret, men positionen er ikke cementeret, hvilket betyder at WADA endnu ikke har held til i 2000 fuldstændigt at diktere forståelsen af doping. Det er således tydeligt i medierne, at det klare skel mellem den rene atlet og den dopede atlet, som WADA konstruerer, ikke har opnået hegemonisk dominans ud over det institutionelle plan, som WADA befinder sig i. At hegemoniet således fortsat er åbent over for reartikulationer, og at WADA endnu ikke har opnået en helt central position i hegemoniet, afspejles i, at WADA ikke evner at skabe en tro på, at deres testregime nu kan garantere en ren atlet og dermed nedtone mistroen.

Det hegemoniske skift synes således ikke fuldstændigt indlejret i diskursordenerne i 2000, men der optræder i medierne flere indikationer på, at der er sket et skift i den hegemoniske forståelse af doping. I 2000 italesættes de positive dopingprøver for første gang som en succes og som en positiv ting i Politiken. Denne tendens er ikke set tidligere, hvor den positive dopingprøve ensidigt er blevet konstrueret som en negativ ting. Den negative konstruktion af den positive dopingprøve op gennem 1990'erne kan knyttes til IOC's mangel på interesse i at omtale dopingprøven. IOC har ingen PR-værdi af en positiv dopingprøve, og dermed ikke noget incitament for at italesætte den som en positiv ting. De har allerede italesat sin egen succes i antidopingkampen, og denne konstruktion af egen identitet sætter de positive dopingprøver spørgsmålstegn ved. Den positive dopingprøve truer på sin vis IOC's eksistensgrundlag ved at underminere værdien af de rekorder og præstationer, der sættes ved de olympiske lege. Stik modsat står det til for WADA. Selve WADA's eksistensgrundlag udgøres af den positive dopingprøve, og WADA har derfor en anden interesse i at omtale de positive dopingprøver som noget gavnligt. At WADA i 2000 indtræder i det nye institutionelle hegemoni omkring dopingbekæmpelse, kan således ses i den forandrede konstruktion af den positive dopingprøve, der i 2000 adskiller sig væsentlig fra de tidligere perioder. WADA har held til at ændre opfattelsen af dopingprøven, og i den forstand har WADA held til at legitimere den intensiverede

testning. Dette sker, idet resultatet af testningen konstrueres som et ønskværdigt resultat, der 'sikrer' at dopingproblemet håndteres, så sportens essens beskyttes og bevares.

Endelig synes WADA's indtrædelse i hegemoniet i 2000 at have betydning for den juridiske diskurs. Som Sluggett viste, konstruerer WADA overvågningen som en nødvendighed for at opretholde sportens integritet. Denne konstruktion af overvågningen som en nødvendig praksis synes sporadisk at kunne ses i den juridiske diskurs i 2000. Diskursen er kendetegnet ved, for første gang at indeholde en række begreber, der fokuserer på at jage og fange atleten. Endnu optræder overvågningspraksissen blot som en tendens, og den optræder kun i den juridiske diskurs i New York Times. Ændringen indikerer dog et skift i den institutionelle konstruktion af doping, hvilket afspejles i mediernes konstruktion af doping.

12.2.6 Diskurserne i 2004 – hegemoniet er styrket

WADA's position i det institutionelle hegemoni synes væsentligt styrket i 2004. WADA-koden er blevet vedtaget i 2003, hvilket er et udtryk for, at WADA har opnået en politisk, juridisk og sportslig legitimitet, som organisationen tidligere ikke har haft. Koden indeholder en række nye tiltag i antidopingindsatsen, der bl.a. er rettet mod at harmonisere straffene og definere overtrædelserne (David, 2008: 2). Den brede tilslutning til og underskrivelse af koden illustrerer, hvordan WADA i 2003 indtager den centrale position i det nye hegemoni. Gennem koden har WADA held til forholdsvist egenhændigt at definere, hvad doping er, hvordan det skal straffes, samt hvordan det må bekæmpes, og koden indtager fra 2003 og frem en central position i kampen mod doping. WADA har således overtaget IOC's dominerende position og koden må ses som et vigtigt omdrejningspunkt i antidopingarbejdet, hvor tilblivelsen af koden var udsat for intens mediedækning (David, 2008: 3).

Det fremgår i medieplanet i 2004, at både Politikens og New York Times' konstruktion af doping lægger sig i forlængelse af WADA-koden. WADA's tilgang til doping gennem overvågning og straf afspejles i begge avisers store begrebsudvidelse i den juridiske diskurs. Diskursen rummer nu en række begreber som udeblivelse, opholdssteder, efterforskning, jagt og overvågning, som ikke tidligere har været til stede i diskursen, og forståelsen af doping som strafbart og kriminelt synes i mediediskurserne hævet over enhver tvivl. Konstruktionen af doping står i aviserne udfordret, og der ses ingen modreaktioner i diskurserne, hverken fra atleter eller fra organisationer. Den logik, de massemedierede diskurser konstruerer doping igennem, synes således adopteret fra den logik, der er indlejret i kodekset. Hegemoniet omkring WADA fremstår således også i medieplanet forholdsvist stabilt, hvor konstruktionen af doping afspejler WADA's forståelse af doping.

Det fremgik i 2000, at WADA endnu ikke havde held til at konstruere testregimet som effektivt nok til at nedtone den udbredte mistænkelighed, der prægede diskursordenen. Denne tendens synes vendt i 2004, hvor mistænksomheden er erstattet af en konstruktion af, at overvågningen og testningen af atleten har den ønskede effekt. Således fremgår det i 2004, at stramningerne i kampen mod doping bærer frugt, og mistænksomheden er nedtonet til et minimum i mediediskurserne. I den forstand legitimeres WADA's indsats i de massemedierede diskurser. WADA har held til at konstruere det nye testregime som tilstrækkeligt for sporten, og testregimet udfordres ikke i diskurserne.

WADA-koden medfører således en intensivering og en ensretning i forståelsen af doping. Resultatet i medierne er, at anvendelsen af doping nu betragtes som så alvorligt, at undersøgelser må foretages af ordensmagten og ved domstole. Aktører som 'federal investigators' kan betragtes som 'sportseksterne' aktører, som traditionelt set undersøger kriminelle sager. Her inddrages de i forståelsen af doping og på den måde overskrides og udvides sportsarenaens grænser, idet der åbnes op for en kriminalisering af de mange sportsaktører. Paradoksalt nok var det netop en sådan sportsekstern indgriben i 1998 under Tour de France, der for alvor satte spørgsmålstegn ved det eksisterende antidopingregime. Seks år efter, i 2004, synes det udtalt i mediernes konstruktion af doping, at en sådan sportsekstern indblanding er nødvendig for et effektivt antidopingprogram. Denne udvikling kan tilskrives WADA's hegemoniske position, idet WADA har været med til at legitimere og naturlig gøre de sportseksterne aktørers ageren i antidopingarbejdet.

Centralt for forståelsen af hegemoniet omkring doping er, at hegemoniet aldrig fuldstændig lukkes omkring én specifik forståelse eller konstruktion af doping. Dette kommer til udtryk i diskursordenerne fra 1992 til 2000 gennem divergerende opfattelser af, både hvordan der skal testes, og hvordan der skal sanktioneres. Dette synes ikke at være tilfældet i 2004, hvor forståelsen er så entydig i konstruktionen af både testning og af sanktioneringen, at man stort set kan tale om et næsten fuldstændigt lukket og udfordret hegemoni.

Ifølge Fairclough ses det dialektiske perspektiv imellem diskurser og social praksis på flere niveauer. Som det er fremanalyseret, ses dialektikken i forholdet mellem diskursiv praksis og institutionelle forandringer, men dialektikken ses også i forholdet mellem diskurs og individ (Fairclough, 2001: 3). I Faircloughs perspektiv er det således muligt at individerne ændres gennem indprentningen af nye diskurser, hvor individet kommer til at 'eje' diskurserne. Dette resulterer i, at individet positionerer sig selv inden i dem, handler, taler og tænker inden for dem (Fairclough, 2001: 3). Den dialektiske proces ender dog ikke nødvendigvis i indprentningen af diskurser i individerne (Fairclough, 2001: 4), da det sociale liv er reflektivt og mennesker fortolker, hvad de gør, hvilket konstant former og genskaber, hvad man gør (Fairclough, 2001: 4).

I perioden fra 1992 til 2000 synes de italesatte atleter i artiklerne både at indprente og at afvise de italesatte diskurser. Der ses ingen modstand i atleternes udtalelser mod den gradvise styrkelse af den juridiske diskurs og den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs. Ingen af atleterne udtaler sig imod diskursernes logik, men der ses en usikkerhed, når det drejer sig om testningen og sanktioneringen. I 2004 er denne usikkerhed i atleternes udtalelser forsvundet og atleterne kan i højere grad siges at indprente sig den diskursive konstruktion, massemedierne leverer. Det udfordrede hegemoni i 2004 synes at lykkes, da atleterne forstår sig selv igennem de italesatte diskurser. Således fremgår det, at atleterne forstår sig selv som retssubjekter, der må straffes, og atleterne handler og taler inden for denne forståelse af sig selv. Den hidtil største retoriske stramning omkring italesættelsen af doping i 2004 står således udfordret fra de atleter, for hvem stramningerne i retorikken gælder. I den forstand realiserer den diskursive praksis en række atlet-identiteter, der i massemedierne bekræfter forståelsen af doping som ulovligt og strafbart.

Det må i den forbindelse nævnes, at de italesatte atleter er blevet 'udvalgt' til at indgå i og udtale sig i artiklerne. Således kan der i 2004 sagtens have været kritiske atleter, der ikke forstår sig selv som retssubjekter, men disse er blevet valgt fra i dækningen af doping i aviserne. Aviserne fremfører selektivt de atleter, som indordner sig og giver måske ikke rum til de øvrige. Således udgør den så godt som fuldstændigt entydige massemedierede konstruktion af doping i 2004 ikke nødvendigvis den eneste forståelse af doping. Det synes dog rimeligt at antage, at forståelsen er den dominerende.

12.2.7 2008 – hegemoniet udfordres på ny

Det udfordrede hegemoni i 2004 afløses i 2008 af en tilbagevenden til en massemedieret mistænksomhed i både Politiken og New York Times. I 2005 kom det i en rapport om international dopingkontrol frem (Loland & Hanstad, 2005), at der manglede betydelig koordinering af testarbejdet mellem WADA, de uafhængige nationale antidopingagenturer og de internationale sportsforbund (Christiansen, 2009: 53). Endvidere stod det klart, at kun ca. 10 procent af de nationer, der bakkede om kodekset, faktisk udførte det arbejde, som tilslutningen kræver.

Denne forståelse af effekten af WADA-koden afspejles i aviserne. Hvor diskurserne i Politiken og New York Times i 2004 ikke er præget af mistænksomhed og usikkerhed omkring testning, ses der i 2008 igen en massemedieret tvivl og mistanke til effekten af testningen og til testregimet, og dermed også til atleten og dennes præstation. WADA's hegemoniske dominans synes således i 2008 at blive udfordret, da det testregime WADA har lanceret har vist sig utilstrækkeligt. Som konsekvens heraf adopteres WADA's konstruktion af doping ikke længere uden spørgsmålstegn.

WADA's svækkede hegemoniske dominans kan også anes i den juridiske diskurs, der i 2008 optræder i en anden form end i 2004. Diskursen indeholder i 2008 et oprørspotentiale, en moddiskurs, til den hårde retorik omkring overvågning og straf. Atleterne finder det ikke længere rimeligt at skulle lade sig overvåge og blive straffet i den udstrækning, som det er blevet tilfældet i 2008. Således italesættes en kritik af WADA's strategi, der præsenteres som urimeligt hård og med urimelige krav til atleterne om at lade sig overvåge. Der ses i 2008 dermed en tendens til at atleterne yder modstand mod at lade diskursen definere sig som passive strafbare retssubjekter. Diskurserne indprentes således ikke længere på samme måde i 2008, som i 2004, i de italesatte atleter. Denne tendens ses marginalt i New York Times i 2000 i den juridiske diskurs, hvor WADA endnu ikke har etableret sin position i hegemoniet, men tendensen er mere udbredt i 2008 i Politiken, hvor modstanden italesættes mere direkte af atleterne selv.

I Foucaults magtoptik tillader magten altid i en eller anden grad modmagt (Heede, 2007:40). Den indprentning, der sker i atleterne i 2004, som følge af den juridiske diskurs' dominans, kan i den forstand betragtes som en magtudøvelse, hvilket for atleterne betyder, at de nu overvåges og straffes i højere grad end tidligere. Ifølge Foucault vil den manifesterede eller eksplicitte magtudfoldelse være let at yde modstand mod (Heede, 2007: 41) og det er således ikke tilfældigt, at det er i den juridiske diskurs, der ses en modstand og en tenderende moddiskurs, i 2008. Diskursen optræder i 2004 som absolut dominerende, med indprentningen i atleterne, der forstår sig selv som passive, strafbare retssubjekter til følge. Modstanden ses i 2008 i atleternes tilegnelse af denne indprentning. Hvor indprentningen i 2004 resulterer i en forståelse af sig selv som *passivt* retssubjekt uden indflydelse på situationen, ses der i 2008 en tendens til, at atleten forstår sig selv som et *aktivt* retssubjekt med juridiske rettigheder. Dette resulterer i, at atleten pludselig påråber sig juridiske rettigheder, der gør dem i stand til at yde modstand mod de mange stramninger, der ses i diskursen. I den forstand er det diskursens egen logik, der muliggør modstanden, og dermed synes den hegemoniske position, som den juridiske diskurs indtog i 2004, at være nøglen til den destabilisering af hegemoniet, der ses igen i 2008. Det er på baggrund af den ensidige konstruktion af atleten som strafbart retssubjekt i 2004, at der i 2008 ses et oprørspotentiale i diskursen. Dette oprørspotentiale er ikke set tilsvarende under de tidligere OL.

At WADA's dominans i det institutionelle hegemoni synes svækket er ikke ensbetydende med, at de ikke fortsat indtager den dominerende position i hegemoniet. At WADA fortsat har held til at definere hvad doping og dopingbekæmpelse er, afspejles i den juridiske diskurs' fortsatte konstruktion af doping som ulovligt, kriminelt og som nødvendigt fortsat at overvåge og efterforske. I både Politiken og New York Times indgår den juridiske diskurs og den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs i symbiotiske forhold, hvor overvågningen og efterforskningen nærmest adopteres i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs.

Overvågningen intensiveres dermed i 2008, hvor der i den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs nu optræder blodpas og medicinske pas i forbindelse med testningen. Den overvågningspraksis, der for alvor blev sat i værk med WADA-koden er således under konstant udvikling i forsøget på at forbedre mulighederne for at afsløre den dopede atlet.

Der ses i de massemedierede diskurser fra 2000 og frem en tendens til, at den juridiske diskurs og den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs indtager en mere og mere hegemonisk dominerende position i diskursordenerne. Tendensen ses i begge aviser, og topper i 2004 med den juridiske diskurs' dominans som mere eller mindre altoverskyggende. Diskursen har held til at konstruere doping som ulovligt og strafbart, hvilket gennemsyrrer og nærmest overtrumfer eksempelvis den moralske diskurs' konstruktion af doping. Således afspejles det institutionelle hierarki efter 1999 i de fremanalyserede mediediskurser. Netop WADA's konstruktion af doping som ulovligt og som genstand for overvågning ses i den juridiske diskurs, der, i takt med WADA's cementering af sin position i hegemoniet, i 2004 i begge aviser optræder som absolut hegemonisk dominerende i diskursordenerne. Der ses således i medierne fra 2000 og frem en tendens til at flytte kampen mod doping fra sportsarenaerne og ind i retssalene.

12.2.8 Nationale forskelle og ligheder i mediernes konstruktion af doping

Der ses i perioden fra 1992 til 2008 både diskursive forskelle og ligheder mellem de to aviser. Som det er fremgået af afsnit 2.0, tilbyder Carstairs (2003) en frugtbar analyseramme i diskussionen af de fremanalyserede forskelle og ligheder, da hun har vist, at måden, hvorpå dopingsager udvikler sig, afhænger af sociale faktorer som race, klasse, køn, nationalitet og atletens alder (Carstairs, 2003: 277).

Det er fremgået, at der er en stor forskel i de tilgængelige avisartikler i 1992 og 1996 i de to aviser. Jævnfør Cairstairs, synes det plausibelt at tilskrive denne forskel, at være et resultat forskellige nationale interesser i Ben Johnson sagen i 1988. Sagen har i de amerikanske medier haft et betydeligt national aspekt i kraft af Ben Johnsons canadiske aner samt hans rivalisering med den amerikanske atletik stjerne Carl Lewis, og sagen har i de amerikanske medier dermed haft en større appel, end den har haft i de danske medier²⁶. Som en mulig konsekvens heraf er doping, som emne i medierne, mere etableret i de amerikanske medier, end det ses i de danske medier i 1992 og 1996.

Der har op gennem 1990'erne i Danmark ikke været dopingsager med samme nationale islæt som Ben Johnson sagen havde det i USA. Doping har ikke været knyttet til danske atleters deltagelse ved OL, og der har således ikke været et egentligt incitament i medierne for at fokusere på det. Dette ændres i 1999 og

---

²⁶ At atletens nationalitet spiller en rolle for mediernes opmærksomhed illustreres også i Politikens dækning af den danske mountainbikerytter Peter Riis Andersens positive dopingtest forud for OL i 2008. Sagen dækkes massivt i Politiken, men nævnes ikke i New York Times overhovedet.

2000, da DR viser dokumentar-programmerne 'Tavshedens Pris' og 'Danskerlægen'²⁷, hvori cykelsportens stiltiende accept af dopingmidler beskrives, og hvor der fokuseres på Bjarne Riis' usædvanligt høje hæmatokritværdier i 1995. I den forstand får doping således også i Danmark et nationalt aspekt, hvilket kan være medvirkende årsag til, at der i 2000 ses det store boom i artikler i Politiken.

Der ses i de to aviser en forbavsende lighed i forståelsen af doping og den dopingimplicerede atlet. Som det er vist, ligger de tæt på hinanden i deres konstruktion af mistanken og mistilliden til atleterne op gennem 1990'erne, og de ligger tæt på hinanden i den ensidige konstruktion af doping som ulovligt og strafbart, der ses fra 2000 og frem. Som vist, kan enkeltsager have en national betydning i konstruktionen af doping, men den overordnede rammeforståelse af doping er forbavsende enslydende. IOC, og i endnu højere grad WADA, synes at have held til at 'overrule' eventuelle nationale forskelle og ensrette den massemedierede konstruktion af doping. Tydeligst er dette eksemplificeret i diskursordenerne i 2004. Den ensidige konstruktion til trods ses der dog også nationale forskelle, bl.a. i 2008, hvor moddiskursen i den juridiske diskurs ikke ses tilsvarende i New York Times.

12.2.9 Den massemedierede konstruktion af en atlet-identitet

Ifølge Faircloughs dialektiske perspektiv på diskurs, er det en væsentlig dimension af det diskursive niveau, at det konstituerer identiteter og særlige måder at leve på (Fairclough, 2001: 2). I medierne konstrueres atleten fra 2000 og frem som et strafbart retssubjekt, der handler ulovligt og kriminelt ved at anvende doping. Begreber som fx 'kriminelt', 'snyder', 'uærlig', 'junkie', 'misbruger', 'lovovertræder' og 'bandit' knyttes til atleten, hvis identitet bliver konstrueret som en trussel mod sportens renhed og essens. Således konstituerer medierne en identitet for atleten, som han/hun så enten kan vælge at tilegne sig eller at yde modstand imod. Hvorvidt atleten tilegner sig denne identitet som strafbart retssubjekt spiller dog kun en sekundær rolle i forhold til den indflydelse, som mediekonstruktionen har. Som Foster har vist (2001: 182), betyder måden, hvorpå doping og den dopedede atlet italesættes på, noget for, hvilke muligheder eller redskaber, der skal tages i brug i bekæmpelsen af doping. Ved at konstruere atleten som en kriminel misbruger, og dermed som et strafbart retssubjekt, skabes således en forståelse af, at problemet kan løses med testning, straf, overvågning og efterforskning.

Den diskursive praksis har således konsekvenser for de rammer, atleterne må indordne sig under. Den massemedierede konstruktion af atleten spiller, under indflydelse af WADA's konstruktion af doping, en rolle for de vilkår atleterne må navigere under for at opretholde deres sportskarrierer. I en vis forstand kan det siges, at massemedierne legitimerer den overvågningspraksis, der introduceredes med underskrivelsen af WADA-koden i København i 2003, og konsekvensen af praksissen er, at atleterne, herunder også de ikke-

---

²⁷ Se <http://www.dr.dk/Sporten/Cykling/2007/03/30/140430.htm> (set 22.11.2010)

dopede, udsættes for systematisk mistanke (Møller, 2009: 43). Overvågningen kan således tolkes som et udtryk for en principiel opgivning af tilliden til atleterne, allerede inden den er brudt (Møller, 2009: 46). Faircloughs dialektiske perspektiv afspejles dermed på flere niveauer. Den diskursive praksis påvirkes af den sociale praksis, men den diskursive praksis påvirker samtidig den sociale praksis – både på institutionsniveau og på individniveau. Diskurserne kan således siges at udgøre et vidensreservoir, som påvirker den sociale praksis og de diskursive konstruktioner bliver dermed også konstituerende for den sociale praksis.

13.0 Specialets resultater vs. forskningen på feltet

Efter nu at have gennemført analysens sidste trin, vil vi i det følgende kort bringe specialets resultater i spil i forhold til den eksisterende forskning på feltet, som blev præsenteret i afsnit 2.0. Vi ønsker således at forholde analysens resultater til den eksisterende viden på feltet.

13.1 Fraværet af én universel dopingdiskurs

Vi har, ved at anvende Faircloughs begreb om diskursordener, behandlet empirien med henblik på at afgrænse flere sameksisterende diskurser for hvert nedslagspunkt. Det er således i analysen fremgået, hvordan vi har fremanalyseret mindst tre diskurser for hvert OL i italesættelsen af doping²⁸. Blackwell (1991) viste i sit studie af diskurser i forbindelse med Ben Johnson sagen, at der ikke kunne fremanalyseres én universel dopingdiskurs. Doping italesættes, ifølge Blackwell, igennem en række diskurser, der afspejler både forskellige moralske standpunkter og forskellige interesser. Således underbygger specialet Blackwells pointe. Den moralske diskurs afspejler et andet moralsk standpunkt end f.eks. den juridiske diskurs gør det, og diskurserne tjener forskellige interesser, hvilket tydeligst afspejles i den juridiske diskurs' konstruktion af doping som ulovligt og dermed sanktionerbart. Den juridiske diskurs kan således siges at afspejle antidopingorganisationernes interesse, idet diskursen legitimerer de stramninger, antidopingorganisationerne foretager efter OL i 2000.

13.2 Dikotomisk forståelse af doping

Mitchel og Yeates viste i deres studie af mediedækningen af dopingsager forud for OL i 2000, at dækningen var præget af en række dikotomier omkring akser som vest/øst, hvid/orientalsk, moderat/umoderat og naturlig/unaturlig. Som det er fremgået i analysen, ses der i både Politiken og New York Times samme tendens til dikotomiske opdelinger, men opdelingerne ses i diskurserne ikke omkring de samme akser som Mitchel og Yeates viste. Således indgår der i diskurserne i Politiken og New York Times akser som

---

²⁸ Vi ville måske være kommet frem til et andet resultat, hvis vi havde anvendt Foucaults forståelse af én diskursiv formation i stedet for Faircloughs forståelse af diskursordenen. Således er analysens resultater lige så meget et resultat af det blik, vi vælger at undersøge vores materiale med, som det er et resultat af det 'der faktisk optræder'.

lovlig/ulovlig, moralsk/amoralsk og positiv test/negativ test. Det er således en udbredt tendens, at doping og atleten konstrueres igennem dikotomier, der tydeligt skelner mellem en ønskelig kvalitet og en uønskelig kvalitet.

13.3 Amerikanske vs. internationale mediers konstruktion af doping

Den komparative analyse Denham foretager af de amerikanske og de internationale mediers dækning af Carl Lewis sagen i 2003 påviste en forskel imellem de internationale mediers dækning og de amerikanske avisers dækning. Studiet illustrerer Carstairs' pointe om, at forskelle i nationalitet, køn, race osv. er betydningsfulde for, hvordan dopingsagerne udvikler sig, og den samme pointe ses til dels i specialets fremanalyserede diskurser. Som det er fremgået, ses også her forskelle de to lande imellem, men tendensen er ikke så entydig, som Denham påviser i sit studie. Hvor Denham påviser en betydelig hårdere retorik i de internationale mediers italesættelse af Carl Lewis, ses ikke samme forskel i retorikken mellem Politiken og New York Times. Ved OL i 1992 og 1996 synes New York Times at være hårdere i retorikken end det er tilfældet i Politiken, mens Politiken i 2000 'indhenter' New York Times, hvorefter begge aviser er forholdsvis ens i italesættelsen af doping.

13.4 Specialets bidrag til forståelsen af massemedierede konstruktioner af doping

Specialets primære bidrag til den eksisterende forskning om massemedieret italesættelse af doping, synes at være klarlæggelsen af den juridiske diskurs' opblomstring og begrebsekspansion fra 2000 og frem. Tendensen er ikke fremgået i de inkluderede studier, og tendensen ses meget tydeligt i både Politiken og New York Times. I den forstand synes en global antidopingforståelse at gøre sig gældende i de massemedierede konstruktioner af doping, der trods mindre nationale forskelle er forbavsende ens i forståelsen af doping.

14.0 Konklusion

Vi har i specialet undersøgt, hvilke diskurser Politiken og New York Times anvender i italesættelsen af doping og den dopingimplicerede atlet, i perioden 1992 til 2008, og vi har undersøgt forholdet mellem diskurserne og de institutionelle forandringer, som ses i antidopingarbejdet i samme periode. Fælles for begge aviser er, at de for hvert OL knytter en række diskurser til doping. Der ses således ikke én universel dopingdiskurs; i stedet ses flere sameksisterende massemedierede diskurser, der kæmper om at meningsudfylde doping.

Der ses i begge aviser over hele perioden både en medicinsk-naturvidenskabelig diskurs og en juridisk diskurs. Ligeledes ses der en moralsk diskurs over hele perioden i New York Times. Diskursen ses tilsvarende i Politiken, men artikuleres først fra 1996. Endelig ses der i Politiken i 1992 en risikodiskurs, der allerede i 1996 igen er faset ud. Risikodiskursen optræder ligeledes i New York Times i 1996 og 2000. Som noget særligt for Politiken i 2000 optræder også en misbrugsdiskurs, der ikke ses i New York Times.

Der ses over perioden væsentlige diskursive forandringer. Forandringerne ses tydeligst i den juridiske diskurs, hvor der fra 2000 og frem ses en begrebseksansion, der ikke ses tilsvarende i nogle af de andre diskurser. Diskursen tegner i 1992 og 1996 et noget tøvende billede af sanktioneringen i dopingsagerne, men med begrebseksansionen i 2000 ses en intensivering i forståelsen af doping og den dopingimplicerede atlet. Således konstruerer diskursen fra 2000 og frem en relativt entydig forståelse af atleten som en lovovertræder, der ved at anvende doping handler kriminelt, og som må straffes. Atleten konstrueres således som et strafbart retssubjekt, der må navigere inden for antidopingtiltagenes øgede krav om overvågning og kontrol. Tendensen ses mest udbredt i 2004, hvor de resterende diskurser i diskursordenerne, i begge aviser, nærmest opsluges af den juridiske diskurs.

Der ses i den massemedierede konstruktion af doping og den dopingimplicerede atlet en udbredt mistanke overfor atleterne. Mistanken artikuleres igennem den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' konstruktion af testningen som mangelfuld. Mistanken ses i begge aviser i både 1992, 1996, 2000 og 2008. Mistanken er på sit højeste i 2000, men er fire år senere, i 2004, nærmest forsvundet, som en konsekvens af forståelsen af testningen som tilstrækkelig. Denne forståelse af testningen er unik for den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs i 2004, og i 2008 artikuleres mistanken atter i diskursen. Endelig ses der i diskursen fra 2000 og frem de samme tendenser mod øget overvågning og kontrol, der gjorde sig gældende i den juridiske diskurs. Således udvides fx testbegrebet efter 2000 til også at omfatte udeblivelse.

Den moralske diskurs indtræder i 1992 og 1996 på lige fod med de andre diskurser. Diskursen konstruerer den dopede atlet som en snyder, men allerede fra 1996 ses en intensivering i diskursen i New York Times,

da diskursen her også indrammer den udopede atlet som en potentiel snyder. Denne konstruktion af den udopede atlet ses tilsvarende i Politiken fra 2000. Den moralske diskurs lægger sig således op af den medicinsk-naturvidenskabelige diskurs' konstruktion af testningen som mangelfuld, idet ingen længere kan garanteres at være udopede. Således ses en væsentlig forandring i diskursernes konstruktion af atleterne. Udviklingen i den moralske diskurs ses parallelt med den juridiske diskurs' begrebseksponering mod overvågning og kontrol, der også både er rettet mod dopede og udopede atleter, der gennem tiltagende overvågning mistænkeliggøres i en tidligere uset grad. Den moralske diskurs indtager, de retoriske stramninger i diskursen til trods, i 2004 dog en sekundær position i diskursordenen som følge af den juridiske diskurs' væsentlige begrebseksponering.

De diskursive forandringer, der ses fra 2000 og frem, kan knyttes til institutionelle forandringer i antidopingarbejdet. Det er i analysen blevet vist, hvordan de massemedierede diskurser igennem 1990'erne lægger sig tæt op af IOC's egen konstruktion af dopingproblemet. Med svækkelsen af IOC i 1998, og med oprettelsen af WADA i 1999, træder IOC i baggrunden til fordel for WADA i det institutionelle hierarki. Dette hegemoniske skift blandt antidopingorganisationerne spiller en rolle for udviklingen i diskurserne. WADA arbejder ud fra en anden dagsorden, end IOC gjorde det, og denne dagsorden afspejles i de massemedierede diskurser allerede i 2000 i kraft af, at de mange positive tests konstrueres som noget positivt. WADA's institutionelle position cementeres med underskrivelsen af WADA-koden i 2003, hvilket afspejles i diskurserne i 2004, der domineres af den juridiske diskurs' begrebseksponering og ensidige konstruktion af doping. Forståelsen står i 2004 stort set udfordret, hvilket dog ikke længere er tilfældet i 2008, hvor der i den juridiske diskurs nu ses en modstand mod den ensidige forståelse af doping som strafbart og ulovligt.

Hvor de institutionelle forandringer omkring IOC og WADA spiller en rolle for de massemedierede diskurser, er det i analysen også blevet vist, hvordan de massemedierede diskurser op gennem 1990'erne spiller en rolle i udviklingen af de institutionelle rammer omkring antidopingarbejdet. Den massemedierede mistanke op gennem 1990'erne indtræder således som et centralt vilkår, IOC må forholde sig til, hvilket de, efter 1998, ikke længere er i stand til. Som reaktion mod mistanken tager IOC således initiativ til Lausanne-konferencen, hvilket udmønter sig i oprettelsen af WADA. Således fremtræder det dialektiske forhold mellem den diskursive praksis og den sociale praksis: Diskurserne påvirkes af de centrale organisationer i antidopingarbejdet, men diskurserne yder samtidig indflydelse på den udvikling, der ses i den organisationsmæssige strukturering i antidopingarbejdet.

Det dialektiske forhold afspejles endvidere i de vilkår, den diskursive praksis konstruerer for de mange atleter. Atleternes muligheder for at udøve idræt afhænger af deres villighed til at lade sig overvåge og kontrollere, og denne nødvendighed af overvågning og kontrol legetimeres i de massemedierede diskurser.

Afrundingsvist kan den massemedierede dækning af dopingsager i en vis forstand siges at lægge sig op af den dikotomi, som Sefiha angiver (se afsnit 1.0), idet doping gennem diskurserne konstrueres som snyd, forbudt, kriminelt og farligt. Denne konstruktion af doping har udviklet sig over den undersøgte periode, for hvor konstruktionen af doping ikke optrådte fuldstændig entydig i 1992 og 1996, ses der fra 2000 en samling mod en mere utvetydig forståelse af doping som ulovligt, kriminelt, strafbart. En forståelse, der stadig dominerer den massemedierede forståelse af doping i Politiken og New York Times i 2008.

15.0 Perspektivering

15.1 Atletperspektivet – forslag til videre forskning

De diskursive stramninger, der er blevet fremanalysert i specialet, synes at afspejle de faktiske stramninger, der ses i det egentlige antidopingarbejde. Ifølge Christiansen (2009: 10) er der ingen tvivl om, at kontrollen i antidopingarbejdet er blevet intensiveret, hvor antidopingarbejdet i dag næsten tager form af overvågning og kontrol, som den blev præsenteret i sin yderste konsekvens af George Orwell i romanen *1984*:

”Det var naturligvis umuligt på noget tidspunkt at vide, om man blev iagttaget. Alle teorier om, hvor tit og efter hvilket system Tankepolitiet gik ind på den enkeltes ledning, var og blev det rene gætterier. Det var endog muligt, at de iagttog alle hele tiden, i hvert fald kunne de gå ind på ens ledning når som helst. Man måtte leve i formodningen om, at ethvert ord blev aflyttet og enhver bevægelse, undtagen i mørke, iagttaget; og man gjorde det, der var en vane, der efterhånden var blevet til et instinkt” (Orwell, 1991: 6).

Hvad Orwell behandlede som fiktion i *1984*, behandler Foucault i *Overvågning og Straf* (2008) som fakta. Foucault stiller det panoptiske fængsel som den ultimative model over overvågningen og disciplineringen i det moderne samfund (Foucault, 2008: 217), med den konsekvens, at den indsattes sættes i en bevidst og permanent tilstand af synlighed, hvilket sikrer magtens automatiske funktion (Foucault, 2008: 218). Det moderne samfund er ikke kendetegnet ved samme grad af kontrol som det panoptiske fængsel, men det er en pointe, at panoptismen ikke blot er afgrænset til fængselsinstitutionen. Fængslets praktikker findes således overalt i samfundslegemet (Heede, 2007: 102), og måske i højere grad indenfor sportens arena i dag, end nogen andre steder.

Den massemedierede konstruktion af doping synes at legalisere denne overvågning af atleten. Overvågningen og kontrollen konstrueres som en nødvendig konsekvens af den øgede antidopingindsats, og dopingkontrollen legitimeres via argumenter om vigtigheden af, at bevare sportens autenticitet, renhed og genkendelighed (Christiansen, 2009: 12) og ved at knytte sundhedsskadelige effekter til anvendelsen af doping. Atleten antager efterhånden rollen som indsat i det panoptiske fængsel, hvor retten til autonomi og privatlivets fred er forsvundet og hvor muligheden for at undgå det konstant overvågende blik ikke længere er til stede. I den forstand kan medierne siges at løbe antidopingorganisationerne ærinde i italesættelsen af doping, hvor medierne, ved at konstruere atleten som et strafbart retssubjekt, legaliserer de metoder, der anvendes i den stigende kontrol af atleterne.

Spørgsmålet er, om disse retoriske og institutionelle stramninger er rimelige, i forhold til den bevisligt lille andel af atleter, der doper sig²⁹? Og videre, hvordan opleves disse stramninger af atleterne selv?

Det er i analysen fremgået, hvordan atleterne i 2008 i Politiken italesætter en modstand mod konstruktionen som passive strafbare retssubjekter og der er således tegn på, at atleterne oplever stramningerne som problematiske. Atleterne udgør således en af kilderne til destabiliseringen af hegemoniet i 2008, og analysen udstikker i den forstand et område for videre forskning. Det kunne således være interessant at dykke ned i atleternes reception af de fremanalyserede mediediskurser. Italesættelsen af doping udstikker en række vilkår, atleterne må forholde sig til, og vi har ikke i nærværende studie fundet det muligt med den tilgængelige empiri at undersøge oplevelsen af disse tilstrækkeligt.

I relation til de rimelige i antidopingstramningerne, er det også relevant at spørge, i hvor høj grad antidopingkravene overhovedet er mulige for atleterne at honorere? Er det faktisk muligt, selv for 'ærlige' atleter, fuldstændigt at overholde kravet om fx 'strict liability'?³⁰ Hvis vi skal generalisere bredt, hvordan kan vi så kræve af eksempelvis cykelrytteren Contador, at han har så godt styr på hvad han indtager, at han kan retfærdiggøre den mikroskopiske mængde Clenbuterol, der blev fundet i hans dopingprøve under Tour de France i 2010? Problemet sættes på spidsen med samfundets diskussion af, hvordan tilsætningsstoffer havner i forskellige madvarer, for hvordan kan vi forvente at atleterne skal have så meget styr på hvad de indtager, når det hele tiden diskuteres hvordan alle mulige tilsætningsstoffer havner i vores lever, blodbaner og blodceller³¹?

---

²⁹ Vi henviser her til afsnit 1.0, hvor det fremgik at kun 1.11 % af WADA's dopingprøver resulterede i et positivt resultat

³⁰ Strict liability henviser til, at atleten selv står til ansvar for, hvilke stoffer vedkommende indtager og har i kroppen. (http://www.wada-ama.org/rtecontent/document/QA_Strict_Liability.pdf (set 07.01.2011))

³¹ http://www.feltet.dk/index.php?id_parent=262&id=276&id_nyhed=29042 (set 26.11.2010)

15.2 Atletkonstruktionen – kønnede forskelle?

Vi har i specialet behandlet konstruktionen af de dopede atleter, og det må i den forbindelse fremhæves, at vi i analysen ikke har fokuseret på, om der ses forskelle i konstruktionen af atleterne, afhængigt af hvilket køn de har. Analysen kunne dermed med fordel suppleres af et perspektiv, der undersøger, hvordan henholdsvis de mandlige og de kvindelige atleter konstrueres. Pfister (2010) påviser i et studie af den danske tabloidpresses konstruktion af Marion Jones, en forskel i, hvordan Jones og hendes to forskellige ægtefæller i perioden 2000 til 2004 konstrueres i medierne. Jones og ægtemændene konstrueres gennem dikotomier som feminin/maskulin og god/ond, hvilket knyttes til klassiske kønsroller i forståelsen af atleterne (Pfister, 2010: 13). Således viser Pfister, at det med rimelighed kan antages at kønnede forskelle eksisterer i den massemedierede konstruktion af de dopede atleter, hvilket specialet ikke har behandlet i analysen af de massemedierede diskurser om doping og de dopede atleter.

15.3 Atletkonstruktionen – afvigelser som følge af nationalitet?

Analysen af den diskursive konstruktion af de dopede atleter er foretaget uden hensynstagen til atleternes hjemland. Som det er blevet behandlet i analysen, synes Carstairs' pointer om atletens køn, race, nationalitet etc. (Carstairs, 2003) at spille en rolle for mediedækningen, men det nationale perspektiv er ikke behandlet mere dybdeborende. Således kan studiet med fordel suppleres med en analyse af, hvorvidt aviserne diskursivt konstruerer atleterne forskelligt, afhængig af, om atleten er fra avisens hjemland eller en international atlet. Perspektivet lader sig bedst undersøge i New York Times' dækning af dopingsagerne, da der igennem den undersøgte periode har været ganske mange amerikanske atleter involveret i dopingsagerne. Samme tendens ses ikke for danske atleter, hvor det kun er Peter Riis Andersen, der i 2008 er involveret i en dopingsag³². Spørgsmålet er, om aviserne konstruerer deres nationale atleter anderledes, end det er tilfældet med de internationale atleter?

15.4 For en mere komplet analyse af massemedierne

Det er en pointe, at mediernes fokusering på, og konstruktion af doping er et resultat af mange påvirkninger, der ikke til fulde er blevet belyst i denne opgave. Det er i flere mediestudier blevet vist, hvordan det er mangelfuldt blot at fokusere på mediernes italesættelse af fx sport og doping (Sefiha, 2010: 201). Også produktionsvilkårene må inddrages i analysen, hvor fx økonomiske interesser, spiller en væsentlig rolle for, hvilke emner, der fokuseres på samt på udformningen af artikler. Et lignende perspektiv inddrager Fairclough i sin tredimensionelle diskursoptik, hvor han placerer produktions-, distributions- samt konsumptionsfaktorer i det diskursive praksisniveau, der medierer mellem det tekstuelle niveau og det

---

³² Igennem den undersøgte periode, har der i de danske medier været skrevet meget om Bjarne Riis' blodværdier og hans indrømmelse af at have brugt EPO. Der har dog ikke været nogle henvisninger til Bjarne Riis' sagen i de analyserede artikler i Politiken.

sociale praksis niveau (Fairclough, 2008: 29). Således fremstår vores studie af de massemedierede dopingdiskurser endnu ikke som færdiggjort. En fortsat analyse af, hvilke produktionsvilkår, der har præget tilblivelsen af diskurserne må foretages, for at styrke forståelsen af mediernes konstruktion af doping og den dopingimplicerede atlet.

16.0 Litteraturliste

- Andersen, N. Å. (1999) *Diskursive analysestrategier. Foucault, Kosellec, Laclau, Luhmann*, København: Nyt fra Samfundsvidenskabernes
- Arnoldi, J. (2005) *Medieanalyse og Niklas Luhmanns systemteori*, i: M. Järvinen og N. Mik-Meyer *Kvalitative metoder i et interaktivt perspektiv*, København: Hans Reitzels Forlag
- Bell, A. (1998) *The Discourse Structure of News Stories*, I A. Bell og P. Garrett (red.) *Approaches to Media Discourse*, Oxford: Blackwell
- Blackwell, J. (1991) *Discourses on drug use: The social construction of a steroid scandal. Journal of Drug Issues*, Winther 1991, Vol. 21, Issue 1.
- Boolsen, M. W. (2006) *Kvalitative analyser. At finde årsager og sammenhænge*, København: Socialpædagogisk bibliotek, Hans Reitzels Forlag.
- Bouissac, P. (2010) *Saussure: A Guide for the Perplexed*, London: Continuum International Publishing Group
- Carstairs, C. (2003) *The Wide World of Doping: Drug Scandals, Natural Bodies, and the Business of Sports Entertainment. Addiction Research and Theory*, Vol. 11, No. 4.
- Cho, Y. (2009) *Unfolding sporting nationalism in South Korean media representations of the 1968, 1984 and 2000 Olympics, Media, Culture & Society*, Vol. 31(3): 347-364
- Chouliaraki, L. og Fairclough, N. (1999) *Discourse in Late Modernity – Rethinking Critical Discourse Analysis*, Edinburgh University Press
- Christensen, G. (1994) *Diskursanalyse – et bidrag til metodeudvikling*, København: Center for Offentlig Organisation og Styring
- Christiansen, A. V. (red.) (2009) *Kontrolsport. Big Brother blandt atleter og tilskuere*, Odense: Syddansk Universitetsforlag
- Collin, F. (2007) *Socialkonstruktivisme i humaniora*, i: F. Collin og S. Køppe (red.) *Humanistisk videnskabsteori*, København: DR Multimedie
- David, P. (2008) *A Guide to the World Anti-Doping Code. A Fight for the Spirit of Sport*, Cambridge: Cambridge University Press
- Denham, B. (2004) *Hero or Hypocrite?: United States and International Media Portrayals of Carl Lewis Amid Revelations of a Positive Drug Test. International Review for the Sociology of Sport*, 2004, 39, 167
- Dimeo, P. (2007) *A History of Drug Use in Sport 1876-1976*, Oxon: Routledge
- Edley, N. (2001) *Unravelling Social Constructionism, Theory Psychology*, 11; 433
- Esmark, A., Laustsen, C. B. & Andersen, N. Å. (2005) *Socialkonstruktivistiske analysestrategier – en introduktion*, i: A. Esmark et al (red.) *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*, Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

- Fairclough, N. (1992) *Discourse and Social Change*, Cambridge: Polity Press
- Fairclough, N. (1993) Critical Discourse Analysis and the Marketization of Public Discourse: The Universities, i: N. Fairclough, *Critical Discourse Analysis – The Critical Study of Language*, London: Longman
- Fairclough, N. (1995) *Media Discourse*, New York: Oxford University Press Inc.
- Fairclough, N. (2001) The Dialectics of Discourse, *Textus* 14(2). Tilgængelig online på <http://www.ling.lancs.ac.uk/profiles/263> (hentet d. 19.11.2010)
- Fairclough, N. (2008) *Kritisk diskursanalyse. En tekstsamling*, København: Hans Reitzels Forlag
- Foster, K. (2001) The discourses of doping: Law and regulation in the war against drugs, i: J. O’Leary (red.) *Drugs and Doping in Sport. Socio-Legal Perspectives*, London: Cavendish Publishing Limited
- Foucault, M. (1970) Diskurs og diskontinuitet, i: P. Madsen *Strukturalisme. En antologi*, København: Rhodos
- Foucault, M. (1998) The order of things, interview, i: J.D. Faubion *Michel Foucault, Essential Works of Foucault 1954-1984, vol. 2, Aesthetics, Method, and Epistemology*, New York: The New Press
- Foucault, M. (2005) *Vidensarkæologien*, Århus: Forlaget Philosophia
- Foucault, M. (2008) *Overvågning af straf*, Frederiksberg: DET lille FORLAG
- Gems, G. og Pfister, G. (2009) *Understanding American Sport*, London & New York: Routledge
- Gregersen, F. (2007) Strukturalisme, i: F. Collin og S. Køppe (red.) *Humanistisk Videnskabsteori*, København: DR Multimedie
- Hansen, A. D. og Sehested, K. (red.) (2003) *Konstruktive bidrag. Om teori og metode i konstruktivistisk videnskab*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag
- Hansen, E. (2005) Indledning til Michel Foucaults *Vidensarkæologien*, i: M. Foucault *Vidensarkæologien*, Århus: Forlaget Philosophia
- Hanstad, D., Smith, A. og Waddington, I. (2008) The establishment of the World Anti Doping Agency: A Study of the Management and Organizational Change and Unplanned Outcome, *International Review for the Sociology of Sport*, 43: 3
- Heede, D. (2007) *Det tomme menneske. Introduktion til Foucault*, København: Museum Tusulanums Forlag
- Hoberman, J. (2001): How Drug Testing Fails: The Politics of Doping Control, i: W. Wilson og E. Derse (red.) *Doping in Elite Sport. The Politics of Drugs in the Olympic Movement*, Champaign: Human Kinetics
- Hoberman, J. (2005) *Testosterone dreams. Rejuvenation, Aphrodisia, Doping*. Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press
- Houlihan, B. (1999a) *Dying to win. Doping in sport and the development of anti-doping policy*. Strasbourg Cedex: Council of Europe Publishing

- Houlihan, B. (1999b) Anti-Doping Policy in Sport: The Politics of International Policy Co-Ordination, *Public Administration*, Vol. 77, No 2 (311-334)
- Hyatt, D. (2005) Time for a change: a critical discourse analysis of synchronic context with diachronic relevance, *Discourse Society*, 16; 515
- Jäger, S. og Maier, F. (2009) Theoretical and Methodological Aspects of Foucauldian Critical Discourse Analysis and Dispositive Analysis, i: R. Wodak og M. Meyer (red) *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: Sage Publications Ltd
- Järvinen, M. (1998) Socialkonstruktivisme i kønsforskningen, I: M. Järvinen og M. Bertilsson (red.) *Socialkonstruktivisme. Bidrag til en kritisk diskussion*. København: Hans Reitzels Forlag
- Jørgensen, M. W. (2002) Kritisk socialkonstruktivistisk forskning, I: M. W. Jørgensen *Refleksivitet og Kritik*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag
- Jørgensen, M. W. og Phillips, L. (2008) *Diskursanalyse som teori og metode*, Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag/Samfundslitteratur
- Kjørup, S. (2002) *Semiotik*, Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag/Samfundslitteratur
- Lamont-Mills, A. og Christensen, S. (2008) "I have never taken performance enhancing drugs and I never will": Drug discourse in the Shane Warne case. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 18: 250-258
- Larsen, B. og Pedersen, K. M. (2002) Diskursanalyse - for tabere og teenagere, i: B. Larsen og K. M. Pedersen (red.) *Diskursanalysen til debat. Kritiske perspektiver på en populær teoriretning*, Frederiksberg: Nyt fra Samfundsvidenskaberne
- Loland, S. og Hanstad, D. V. (2005) *What is efficient doping control? A study of procedures and their justification in the planning and carrying out of doping control in sport*, Oslo: Norwegian School of Sport Sciences
- Luhmann, N. (2002) *Massemediernes realitet*, København: Hans Reitzels Forlag
- McCombs, M. (2008) *Setting the agenda. The mass media and public opinion*, Cambridge: Polity Press
- Mitchel, A. og Yeates, H. (2000) Who's Sorry Now? Drugs, Sports, and the media toward 2000. I K. Schaffer og S. Smith (red.) *Olympics at the Millennium. Power, Politics and the Games*. New Brunswick, New Jersey, and London: Rutgers University Press
- Møller, V. (2009) Whereabouts – en demoraliserende regel, i: A. V. Christiansen (red) *Kontrolsport. Big Brother blandt atleter og tilskuere*, Odense: Syddansk Universitetsforlag
- Nexø, S. A. og Koch, L. (2006) Diskursanalyse – et særligt blik på verden, i: L. Koch og S. Vallgård (red.) *Forskningsmetoder i folkesundhedsvidenskab*, København: Munksgaard Danmark
- Orwell, G. (1991) *1984*, København: Gyldendals Tranebøger

- Ott, B. L. & Mack, R. L. (2010): *Critical Media Studies. An Introduction*, West Sussex: Wiley-Blackwell
- Park, J-K. (2008) Governing doped bodies: The World Anti-Doping Agency and the global culture of surveillance. I: C. McCarthy og C. Teasley (red.) *Transnational Perspectives on Culture, Policy and Education*. New York: Peter Lang Publishing, Inc.
- Petersen, L. K. (1998) Tekst og diskursanalyse som sociologisk fremgangsmåde, I: *Dansk Sociologi*, årg. 9, nr. 2
- Pfister, G. (2010) The Beauty and the Beast – the Marion Jones Story in the Danish Tabloid Press, unpublished manuscript
- Roche, M. (2004) Mega-events and media culture: Sport and the Olympics, I D. Rowe (red) *Sport, Culture and the Media*. Berkshire: Open University Press, McGraw-Hill Education
- Schafraad, P., Wester, F. og Scheepers, P. (2006) Using 'new' data sources for 'old' newspaper research: Developing guidelines for data collection, *Communications* 31, 455-467
- Sefiha, O. (2010) Now's When We Throw Him Under the Bus: Institutional and Occupational Identities and the Coverage of Doping in Sport, *Sociology of Sport Journal*, 27, 200-218
- Sluggett, B. (2009) Creating the 'pure' athlete: Discourses on steroid use and prohibition in sport, *Masters Abstracts International*, Vol. 47, no. 01.
- Spitzer, G. W. (2004) A Leninist Monster: Compulsory Doping and Public Policy in the G.D.R and the Lessons for Today, i: J. Hoberman og V. Møller *Doping and Public Policy*, Odense: University Press of Southern Denmark.
- Støy, C. (2009) Eksamensopgave i Kvalitative Analysestrategier og Videnskabsteori, København: Københavns Universitet, Folkesundhedsvidenskab
- Todd, J. & Todd, T. (2001): Significant events in the History of Drug Testing and the Olympic Movement: 1960-1999, i: W. Wilson og E. Derse (red.) *Doping in Elite Sport. The Politics of Drugs in the Olympic Movement*, Champaign: Human Kinetics
- Toohey, K. & Veal, A.J. (2001) *The Olympic Games. A Social Science Perspective*, Wallingford: CABI Publishing
- Voy, R. (1991) *Drugs, Sport and Politics*, Champaign, Illinois: Leisure Press
- Wagner, U. (2005) *Fra heltepos til tragedie? Diskurser i cykelsporten fra 1996 til 1999*, København: Københavns Universitet: Institut for Idræt
- Wagner, U. (2007): Rids af dopingbekæmpelsens historie – fra OL i Rom 1960 til WADA's kongres 2007 i Madrid. København: IDAN. <http://www.idan.dk/Home/Nyheder/464dopingpapir.aspx> (hentet d. 26/10.10)

Wagner, U. (2009) Dealing with modern sports' negative spinoff – the International Olympic Committee and the doping issue. I: *The Struggle for Clean Sports, Anti-doping Strategies from 1960 to 2009*, København: Københavns Universitet: Institut for Idræt

Wenneberg, S. B. (2002a) *Socialkonstruktivisme. Positioner, problemer og perspektiver*, Frederiksberg: Samfundslitteratur

Wenneberg, S. B. (2002b) Socialkonstruktivisme som videnskabsteori – en Sisyfos' videnskab, *MMP Working Paper*, No. 2, København: Department of Management, Politics and Philosophy, CBS

Wester, F., Pleijter, A. & Renckstorf, K. (2004): Exploring newspapers' portrayals: A logic for interpretive content analysis, *Communications* 29 (495-513).

Wuthnow, R. (1992) New Directions in the Empirical Study of Cultural Codes, I R. Wuthnow (red.) *Vocabularies of Public Life*, London: Routledge